

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS PAŽANGOS DEPARTAMENTO
BIUDŽETO IR EUROPOS SĄJUNGOS STRUKTŪRINĖS PARAMOS SKYRIUS**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS 2015 METŲ VALSTYBĖS KONSOLIDUOTŲJŲ ATASKAITŲ
RINKINIO, DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS 2015 METŲ NACIONALINIO FINANSINIŲ
ATASKAITŲ RINKINIO IR 2015 METŲ VALDŽIOS SEKTORIAUS BALANSO RODIKLIO
POSTŪMIO UŽDUOTIES ĮVYKDYMO ATASKAITOS
(NR.TAP- 16-1569, TAIS -16 -9967(2); TAP-16-1568, TAIS-16-9968(2))**

2016-10-04 Nr. NV-3092

Vilnius

1. Projekto rengėjas: Finansų ministerija.

2. Projekto tikslas, esmė:

Projektai parengti vadovaujantis Biudžeto sandaros įstatymo ir Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo nuostatomis. Pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 32 straipsnio nuostatas - Finansų ministerija teikia *Vyriausybei valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį ir nacionalinį finansinių ataskaitų rinkinį ne vėliau kaip iki kitų metų spalio 1 d., o Vyriausybė, pritarusi nurodytų ataskaitų rinkiniams, teikia juos Seimui ne vėliau kaip iki spalio 10 dienos.*

1) 2015 metų valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį sudaro:

➤ 2015 metų valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys;

➤ 2015 metų valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys.

Valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys apima 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu patvirtintų finansinių rodiklių vykdymo, Vyriausybės rezervo lėšų panaudojimo, perkeltų viršplaninių ir nepanaudotų įmokų į valstybės biudžetą, skirtų programoms finansuoti, informaciją. Taip pat šios ataskaitos aiškinamajame rašte pateikiama papildoma informacija ir paaiškinimai apie 2015 metų valstybės biudžeto pajamų iš mokesčių vykdymą, analizuojamas lėšų panaudojimas, skirtų asignavimų nepanaudojimo priežastys, investicijų programų vykdymas.

Valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje pateikiama informacija apie į valstybės biudžetą surinktas pajamas ir patirtas išlaidas.

2015 m. į valstybės biudžetą pajamų surinkta 1,1 proc. (arba 62 mln. Eur) daugiau nei planuota ir 5,4 proc. (294 mln. Eur) daugiau nei 2014 m. (Iš viso surinkta 6,6 mlrd. Eur pajamų, iš jų ES paramos – 833 mln. Eur). Didžiausią valstybės biudžeto pajamų dalį sudarė:

- PVM, jo įplaukė apie 2,9 mlrd. Eur ir palyginus su planu gauta 3 proc. (apie 89 mln. Eur.) mažiau nei planuota, tačiau 120 mln. Eur daugiau nei 2014 metais. Dalis planuotos sumos nebuvo surinkta dėl pasikeitusios makroekonominės padėties – mažesnio, nei 2014 m. prognozuota, 2015 m. vartojimo, o taip pat dėl pratęstos galioti PVM lengvatos šildymui;

- akcizai, šių pajamų į valstybės biudžetą gauta 1 mlrd. 146 mln. Eur, t.y. 3,8 proc. (42 mln. Eur) daugiau nei planuota ir 85 mln. Eur daugiau nei 2014 m. Šiam padidėjimui įtakos turėjo 2015 m. sausio 1 d. padidėję akcizų tarifai rūkomajam tabakui, cigaretėms, cigarams ir cigarilėms bei nuo kovo 1 d. padidėję akcizų tarifai etilo alkoholiui ir kitiems alkoholiniams gėrimams, taip pat valstybės taikytos kovos su šešėliu priemonės, orientuotos į nelegalios akcizais apmokestinamų prekių apyvartos masto mažinimą ir kt. priemonės;

- pelno mokestis – jo gauta 574 mln. Eur ir tai yra 52 mln. Eur daugiau nei planuota (planas įvykdytas 110 proc.), ir 74 mln. Eur daugiau nei 2014 metais. Pelno mokesčio plano viršijimui įtakos turėjo didesni nei prognozuota avansiniai pelno mokesčio mokėjimai;

- Gyventojų pajamų mokestis - į valstybės biudžetą gauta 388 mln. Eur, t.y. 1,7 proc. (7 mln. Eur) daugiau nei planuota ir 29 mln. Eur mažiau nei 2014 metais. Tokių pajamų mažėjimą sąlygojo tai, kad pagal 2015 m. Finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymą GPM dalis, tenkanti nuo nacionalinių pajamų valstybės biudžetui, lyginant su 2014 m., sumažėjo 5 procentiniais punktais ir sudarė 27,2 proc., tačiau tiek

pat padidėjo visų savivaldybių biudžetams tenkanti dalis (sudarė 72,8 proc.). Iš viso į nacionalinį biudžetą 2015 m. GPM buvo gauta 1 mlrd. 439 mln. Eur ir t.y. 38 mln. Eur daugiau nei planuota;

Pažymėtina, kad dėl 2015 m. galiojusių keturių pagrindinių mokesčių lengvatų (GPM, pelno mokesčio, PVM ir akcizų) 2015 metais valstybė negavo apie 11,6 proc. (941 mln. Eur) pajamų daugiau nei 2014 metais.

Valstybės biudžeto išlaidos 2015 m. sudarė 8 mlrd. 80 mln. Eur (iš jų ES paramos - apie 2 mlrd. Eur). Išleista 498 mln. Eur mažiau nei planuota, iš jų didžiausia dalis (359 mln. Eur) – dėl nepanaudotų ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšų dėl lėtesnės 2014 – 2020 m. finansinio laikotarpio projektų įgyvendinimo eigos.

Pažymėtina, kad valstybės biudžeto išlaidos 2015 m. viršijo gautas pajamas 366 mln. Eur. (2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme numatyta, kad valstybės biudžeto asignavimai viršys pajamas 342 mln. Eur).

Valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys yra parengtas kaip vieno viešojo sektoriaus subjekto finansinių ataskaitų rinkinys, konsolidavus centrinės valdžios institucijų ir jų kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų – biudžetinių, viešųjų įstaigų, išteklių ir mokesčių fondų, 2015 metų finansinių ataskaitų duomenis. Į šį ataskaitų rinkinį yra įtrauktos – 616 biudžetinių, 78 viešųjų įstaigų, 4 išteklių ir mokesčių fondų, 2015 metų finansinės ataskaitos. Šiame ataskaitų rinkinyje pateikiama informacija apie valstybės finansinę būklę, jai poveikį turėjusių finansinių ataskaitų straipsnių pasikeitimus, 2015 metų veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus.

Pažymėtina, kad visas valstybės konsoliduotas turtas, parodytas finansinės būklės ataskaitoje, sudarė 43 mlrd. 515 mln. Eur ir buvo 1 mlrd. 627 mln. Eur (3,6 proc.) mažesnis nei 2014 m. 2015 m. valstybės konsoliduotieji įsipareigojimai sudarė 18 mlrd. 236 mln. Eur ir buvo beveik 11 proc. didesni nei 2014 m. Didžiausią įtaką ilgalaikių įsipareigojimų padidėjimui turėjo išaugusi centrinės valdžios skola. Trumpalaikiai įsipareigojimai sumažėjo 10 proc. palyginus su 2014 m. ir 2015 m. pabaigoje sudarė 3 mlrd. 496 mln. Eur.

2) Nacionalinis finansinių ataskaitų rinkinys (į kurį yra įtraukiamos ir valstybės skolos ataskaitos) parengtas kaip vieno viešojo sektoriaus subjekto finansinių ataskaitų rinkinys atlikus visų centrinės ir vietinės valdžios institucijų ir jų kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų – biudžetinių, viešųjų įstaigų, išteklių fondų bei socialinių (VSDF ir PSDF) ir nebiudžetinių fondų finansinių ataskaitų konsolidavimo procedūras. Šiame rinkinyje pateikiama informacija apie valstybės, savivaldybių, Valstybinio socialinio draudimo fondo, Privalomojo sveikatos draudimo fondo administruojamų mokesčių ir išteklių fondų ir kitų fondų finansinę būklę, jai poveikį turėjusių finansinių ataskaitų straipsnių pasikeitimus, 2015 m. veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus.

Pažymėtina, kad valstybės skola 2015 m. pabaigoje buvo lygi 16,8 mlrd. eurų, tai sudarė 45,2 proc. BVP. Valstybės skolos santykis su BVP per 2015 m. padidėjo 2,7 procentinio punkto (2014 m. buvo 42,5 proc. BVP). Skolos dydžio pokytį 2015 metais lėmė vis dar deficitinis valdžios sektoriaus finansinis rezultatas ir lėšų kaupimas 1 mlrd. euroobligacijoms 2016 m. vasario 10 d. išpirkti.

Vyriausybės skolinimosi kaštai toliau mažėjo: nors palūkanų išlaidos ir didėjo, didėjant skolai, tačiau jau nuo 2011 m. vidutinė svertinė palūkanų už skolą valstybės vardu norma ėmė mažėti ir 2015 m. pabaigoje buvo 3,9 proc. (2014 m. – 4,6 proc.).

3) vadovaujantis Biudžeto sandaros įstatymo 38 straipsnio 1 dalies nuostatomis teikiama 2015 metų valdžios sektoriaus balanso rodiklio postūmio užduoties įvykdymo ataskaita, kuri turi būti pateikta Seimui kartu su nacionaliniu finansinių ataskaitų rinkiniu.

Teikiamais Vyriausybės nutarimų projektais siūloma pritarti 2015 metų valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkiniui (kartu ir - 2015 metų valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniui) ir 2015 metų nacionaliniam finansinių ataskaitų rinkiniui bei pateikti juos Seimui. Kartu siūloma pateikti Seimui minėtą 2015 metų valdžios sektoriaus balanso rodiklio postūmio užduoties įvykdymo ataskaitą (pažymėtina, kad ši ataskaita pagal Biudžeto sandaros įstatymo 38 straipsnį turi būti teikiama Seimui kartu su Nacionaliniu finansinių ataskaitų rinkiniu, tačiau jos tvirtinimas nei Vyriausybėje nei Seime nėra numatytas teisės aktuose).

3. Derinimas:

Pažymėtina, kad 2015 metų valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinys ir nacionalinis finansinių ataskaitų rinkinys pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 32 straipsnio 3 dalies nuostatas buvo pateikti

Valstybės kontrolei. Valstybės kontrolė 2016 m. spalio 3 d. pateikė valstybinio audito išvadas ir ataskaitas dėl minėtų ataskaitų rinkinių – šiems rinkiniams Valstybės kontrolė pateikė sąlygines nuomones:

- **dėl 2015 m. valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio**, kadangi nustatė ataskaitose reikšmingų duomenų iškraipymų, kuriuos lėmė žemesniojo konsolidavimo lygio viešojo sektoriaus subjektų ataskaitose nustatyti reikšmingi duomenų iškraipymai; taip pat Valstybės kontrolė negalėjo patvirtinti dalies konsolidavimo įrašų teisingumo;
- **dėl 2015 m. valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio**, nes Valstybės kontrolė negalėjo patvirtinti kad 81,7 proc. valstybės biudžeto pajamų 2015 m. valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje atskleista laikantis pajamų ekonominės klasifikacijos.
- **dėl 2015 m. nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio**, nes nustatyta valstybės skolos ataskaitų reikšmingų duomenų iškraipymų, kadangi į ataskaitas neįtraukti valdžios sektoriaus įsipareigojimai pagal sutartis, kurios priskiriamos finansinės nuomos (lizingo) sutartims, ir savivaldybių įsipareigojimai pagal kreditorinio reikalavimo perleidimo ir restruktūrizuotų prekybinių kreditų sutartis.

Finansų ministerija informavo, kad siekdama įgyvendinti Valstybės kontrolės rekomendacijas, parengė ir suderino su Valstybės kontrole veiksmų ir priemonių planą. Ji įsipareigoja ir toliau rengti rekomendacijas dėl viešojo sektoriaus apskaitos, skelbti išaiškinimus visiems asignavimų valdytojams, pagal poreikį organizuoti tikslines konsultacijas subjektams, informuoti apie teisės aktų, reglamentuojančių apskaitos ir konsolidavimo principus, pasikeitimus siekiant užtikrinti ataskaitų kokybę.

4. Dalykinio vertinimo išvada:

Teikiamas projektas iš esmės atitinka Vyriausybės darbo reglamento reikalavimus.

Skyriaus patarėja

Ramunė Deveikienė

Ramunė Deveikienė, tel. 8 706 63 717, el. p. ramune.deveikiene@lr.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2016-09-28 Nr. (27.32-01)-6K-1600474

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS 2015 METŲ VALSTYBĖS KONSOLIDUOTŲJŲ ATASKAITŲ RINKINIO IR 2015 METŲ NACIONALINIO FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO

Finansų ministerija, vykdydama Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 35 straipsnio ir Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 23 ir 32 straipsnių nuostatas, parengė Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį ir 2015 metų nacionalinį finansinių ataskaitų rinkinį.

Valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį sudaro valstybės biudžeto vykdymo ir valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkiniai.

Valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys, kurio rengimo reikalavimai nustatyti Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatyme, apima 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu patvirtintų finansinių rodiklių vykdymo, Lietuvos Respublikos Vyriausybės rezervo lėšų panaudojimo, perkeltų viršplaninių ir nepanaudotų įmokų į valstybės biudžetą, skirtų programoms finansuoti, informaciją.

Valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų aiškinamajame rašte pateikiama papildoma svarbi informacija ir paaiškinimai apie 2015 metų valstybės biudžeto pajamų iš mokesčių vykdymą, analizuojamas lėšų panaudojimas, skirtų asignavimų nepanaudojimo priežastys, investicijų programų vykdymas.

Atkreipiame dėmesį, kad, vykdydami Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 32 straipsnio 5 dalies nuostatas, parengėme ir 2016 m. kovo mėnesį pateikėme Lietuvos Respublikos Vyriausybei 2015 metų valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį, kuriam Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2016 m. kovo 26 d. pasitarimo protokolu Nr. 17 pritarė ir pavedė Finansų ministerijai ataskaitų rinkinį pateikti Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei. Atsižvelgiant į Valstybės kontrolės pastebėjimus, kuriuos ji pateikė viešojo sektoriaus subjektų valstybinio finansinio (teisėtumo) audito ir valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio audito metu, buvo pataisytos valstybės biudžeto išlaidų sąmatų vykdymo ataskaitos ir, atitinkamai, – valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys. Parengėme ir teikiame patikslintą 2015 metų valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį.

Tiek valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys, tiek nacionalinis finansinių ataskaitų rinkinys parengti vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais ir kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais, reglamentuojančiais viešojo sektoriaus subjektų grupių konsoliduotųjų finansinių ataskaitų parengimą.

Į valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį yra įtrauktos valstybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų – 616 biudžetinių, 78 viešųjų įstaigų (sveikatos priežiūros viešosios įstaigos, aukštosios mokyklos ir mokslinių tyrimų institutai, bendrojo ugdymo mokyklos, profesinio mokymo įstaigos, socialinės globos ir (arba) socialinių paslaugų

Lyderėtis dėl ataskaitų LRV

įstaigos, kurių teisinė forma yra viešoji įstaiga ir šių subjektų kontroliuojamos sveikatos priežiūros viešosios įstaigos, aukštosios mokyklos ir mokslinių tyrimų institutai, bendrojo ugdymo mokyklos, profesinio mokymo įstaigos, socialinės globos ir (arba) socialinių paslaugų įstaigos, kurių teisinė forma yra viešoji įstaiga), 4 išteklių ir mokesčių fondų (valstybės išdo, Licencijuotų sandėlių kompensavimo fondo, Valstybinės mokesčių inspekcijos ir Muitinės mokesčių fondų), 2015 metų finansinės ataskaitos. Valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje pateikiama informacija apie valstybės finansinę būklę, jai poveikį turėjusių finansinių ataskaitų straipsnių pasikeitimus, 2015 metų veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus.

Nacionalinis finansinių ataskaitų rinkinys parengtas atlikus 3 369 biudžetinės įstaigos, 342 viešųjų įstaigų, pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą priskiriamų prie viešojo sektoriaus subjektų (sveikatos priežiūros viešosios įstaigos, aukštosios mokyklos ir mokslinių tyrimų institutai, bendrojo ugdymo mokyklos, profesinio mokymo įstaigos, socialinės globos ir (arba) socialinių paslaugų įstaigos, kurių teisinė forma yra viešoji įstaiga, ir šių subjektų kontroliuojamos sveikatos priežiūros viešosios įstaigos, aukštosios mokyklos ir mokslinių tyrimų institutai, bendrojo ugdymo mokyklos, profesinio mokymo įstaigos, socialinės globos ir (arba) socialinių paslaugų įstaigos, kurių teisinė forma yra viešoji įstaiga), ir 114 savivaldybių administruojamų išteklių fondų, 13 Valstybinio socialinio draudimo fondo administruojamų išteklių fondų, 6 Privalomojo sveikatos draudimo fondo administruojamų išteklių fondų ir 11 valstybės administruojamų mokesčių ir išteklių fondų, kurie pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo nuostatas yra laikomi viešojo sektoriaus subjektais, ir konsolidavimo procedūras. Nacionaliniame finansinių ataskaitų rinkinyje pateikiama informacija apie konsoliduotų subjektų finansinę būklę, jai poveikį turėjusių finansinių ataskaitų straipsnių pasikeitimus, 2015 metų veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus.

Finansų ministerija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 38 straipsnio 1 dalies nuostatomis, teikia Finansų ministerijos parengtą 2015 m. valdžios sektoriaus balanso rodiklio postūmio užduoties įvykdymo ataskaitą, kuri turi būti teikiama Seimui kartu su Nacionaliniu finansinių ataskaitų rinkiniu. Pažymėtina, kad šios ataskaitos tvirtinimas nei Vyriausybėje, nei Seime nėra numatytas teisės aktuose.

Pažymime, kad Finansų ministerija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 32 straipsnio 3 dalies nuostatomis, Valstybės kontrolei pateikė Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį ir nacionalinį finansinių ataskaitų rinkinį, o vėliau juos patikslino pagal Valstybės kontrolės audito metu pateiktus pastebėjimus.

Siūlome pritarti parengtam Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkiniui ir nacionaliniam finansinių ataskaitų rinkiniui ir Lietuvos Respublikos Seimo statuto 225 straipsnio nustatyta tvarka pateikti juos Lietuvos Respublikos Seimui.

Parengėme ir kartu teikiame Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų „Dėl Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio“ ir „Dėl Lietuvos Respublikos 2015 metų nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio ir 2015 metų valdžios sektoriaus balanso rodiklio postūmio užduoties įvykdymo ataskaitos“ projektus (toliau – nutarimų projektai).

Nutarimų projektai neprieštarauja Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai.

Naujų teisės aktų, kuriuos reikėtų pakeisti ar pripažinti netekusiais galios, priėmus nutarimų projektus, priimti nereikės. Nutarimų projektams Europos Sąjungos teisė netaikoma.

Pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 32 straipsnį Finansų ministerija valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį ir nacionalinį finansinių ataskaitų rinkinį teikia Vyriausybei ne vėliau kaip iki 2016 m. spalio 1 d., o Vyriausybė, pritarusi šioms rinkiniams, turi juos pateikti Seimui ne vėliau kaip iki 2016 m. spalio 10 d. Atsižvelgiant į nurodytus terminus, prašome pridėdamus dokumentus įtraukti į š. m. spalio 4 d. ministerijų atstovų pasitarimo darbotvarkę ir š. m. spalio 5 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės posėdį.

Pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 30 straipsnį Valstybės kontrolė atlieka valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio ir nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio valstybinį auditą. Valstybės kontrolė ne vėliau kaip 2016 m. spalio 1 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybei ir ne vėliau kaip 2016 m. spalio 10 d. Lietuvos Respublikos Seimui pateikia valstybinio audito išvadas ir audito ataskaitas dėl šių metinių ataskaitų rinkinių, todėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės posėdyje šį klausimą tikslinga svarstyti po to, kai Valstybės kontrolė pateiks 2015 metų valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio ir 2015 metų nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio valstybinio audito išvadas.

Nutarimų projektus parengė Finansų ministerijos Turto valdymo departamentas (direktorė – Aušra Vičkačkienė, tel. (8 5) 239 0122 ir Turto valdymo departamento Viešojo sektoriaus finansinių ataskaitų konsolidavimo skyriaus vedėja – Jūratė Tidikienė, tel. (8 5) 205 3546), kuris atsakingas už valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio ir nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio rengimą, ir Valstybės išdo departamentas (direktorius – Audrius Želionis, tel. (8 5) 239 0021, Valstybės išdo departamento Apskaitos ir atskaitomybės skyriaus vedėja Asta Butrimė, tel. (8 5) 2390 094), kuris atsakingas už valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio rengimą.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos 2015 m. valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys, 134 lapai.
2. Lietuvos Respublikos 2015 m. valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys, 103 lapai.
3. 2015 m. informacijos apie institucijų ir įstaigų strateginių tikslų įgyvendinimą ataskaita, 330 lapų.
4. Lietuvos Respublikos 2015 m. nacionalinis finansinių ataskaitų rinkinys, 133 lapai.
5. 2015 metų valdžios sektoriaus balanso rodiklio postūmio užduoties įvykdymo ataskaita, 2 lapai.
6. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2015 m. valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio“ projektas, 2 lapai.
7. Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2015 m. valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas, 1 lapas.
8. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2015 m. nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio ir 2015 metų valdžios sektoriaus balanso rodiklio postūmio užduoties įvykdymo ataskaitos“ projektas, 1 lapas.
9. Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2015 m. nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektas, 1 lapas.
10. Kompaktinis diskas, kuriame pateikiama 1-9 punktuose išvardinta informacija (PDF, Word formatu).

Finansų ministrė

Rasa Budbergytė

L. Gružienė, el. p. loreta.gruziene@finmin.lt, tel. (8 5) 239 0032

A. Kolpakovienė, el. p. ausra.kolpakoviene@finmin.lt, tel. (8 5) 239 0078

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

**NUTARIMAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS 2015 METŲ VALSTYBĖS KONSOLIDUOTŲJŲ
ATASKAITŲ RINKINIO**

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Konstitucijos 94 straipsnio 4 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo statuto 225 straipsnio 1 dalies 1 punktu ir Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 32 straipsnio 9 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Pritarti:

1.1. Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkiniui:

1.1.1. Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniui ir šiems Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto (toliau – valstybės biudžetas) finansiniams rodikliams:

1.1.1.1. valstybės biudžeto pajamos – 6 561 119 807 eurai;

1.1.1.2. valstybės biudžeto išlaidos – 8 080 017 260 eurų, iš jų 7 566 725 749 eurai kitų išlaidų, iš kurių 1 071 545 065 eurai sudaro išlaidos darbo užmokesčiui, įskaitant valstybinių aukštųjų mokyklų darbo užmokestį, ir 513 291 512 eurų išlaidų turtui įsigyti;

1.1.1.3. biudžetinių įstaigų pajamų įmokos į valstybės biudžetą, valstybės biudžeto pajamos iš mokesčių dalies ir kitos lėšos, kurios įstatymais ir kitais teisės aktais skiriamos programoms finansuoti – 633 162 810 eurų;

1.1.1.4. valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos savivaldybių biudžetams – 904 641 857 eurai, valstybės biudžeto bendrosios dotacijos kompensacijos savivaldybių biudžetams – 64 734 243 eurai;

1.1.1.5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės grynasis skolinių įsipareigojimų pokytis, įskaitant euro obligacijoms išpirkti sukauptą sumą, – 763 612 680 eurų;

1.1.1.6. 2015 ir ankstesniais metais valstybės garantuojamų garantijų institucijų priimtų įsipareigojimų pagal garantijas suteikta už 148 420 669 eurus, valstybės garantijų tarptautinėms finansų institucijoms pagal tarptautinių finansų institucijų suteiktas paskolas valstybės investicijų projektams finansuoti suteikta už 36 218 417 eurų, garantijų už Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatyme nurodytas valstybės remiamas paskolas suteikta už 47 346 260 eurų (iš jų 2015

metais – 9 867 537 eurai), Lietuvos Respublikos Seimo nustatytų valstybinių aukštųjų mokyklų skolinimosi limito vykdymas – 11 413 035 eurai (iš jų 2015 metais – 7 822 413 eurų);

1.1.2. Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkiniui;

1.2. Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektui.

2. Pateikti Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį ir Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektą Lietuvos Respublikos Seimui.

3. Įgalioti finansų ministrę Rasą Budbergytę, o jai negalint dalyvauti – finansų viceministrę Agnę Bagočiutę atstovauti Lietuvos Respublikos Vyriausybei, svarstant nurodytą nutarimo projektą Lietuvos Respublikos Seime.

Ministras Pirmininkas

Finansų ministras

Finansų ministrė
Rasa Budbergytė

FM Taisės departamento
direktorius
Gediminas Užubalis
2016.04.21

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS 2015 METŲ NACIONALINIO FINANSINIŲ
ATASKAITŲ RINKINIO IR 2015 METŲ VALDŽIOS SEKTORIAUS BALANSO
RODIKLIO POSTŪMIO UŽDUOTIES ĮVYKDYMO ATASKAITOS**

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 225 straipsnio 1 dalies 5 punktu, Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 32 straipsnio 9 dalimi ir Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 38 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Pritarti:

1.1. Lietuvos Respublikos 2015 metų nacionaliniam finansinių ataskaitų rinkiniui;

1.2. Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2015 metų nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektui.

2. Pateikti Lietuvos Respublikos Seimui:

2.1. Lietuvos Respublikos 2015 metų nacionalinį finansinių ataskaitų rinkinį;

2.2. Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2015 metų nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“ projektą;

2.3. Lietuvos Respublikos finansų ministerijos parengtą 2015 metų valdžios sektoriaus balanso rodiklio postūmio užduoties įvykdymo ataskaitą.

3. Įgalinti finansų ministrę Rasą Budbergytę, o jai negalint dalyvauti - finansų viceministrę Agnę Bagočiutę atstovauti Lietuvos Respublikos Vyriausybei, svarstant nurodytą nutarimo projektą Lietuvos Respublikos Seime.

Ministras Pirmininkas

Finansų ministras

Finansų ministrė
Rasa Budbergytė

FM Tiesės departamento
direktorius
Gediminas Užubalis
2016-05-27

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS 2015 METŲ VALSTYBĖS KONSOLIDUOTŲJŲ
ATASKAITŲ RINKINIO PATVIRTINIMO

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimas n u t a r i a:

1 straipsnis.

Patvirtinti Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį:

1) Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį ir šiuos Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto (toliau – valstybės biudžetas) finansinius rodiklius:

a) valstybės biudžeto pajamos – 6 561 119 807 eurai;

b) valstybės biudžeto išlaidos – 8 080 017 260 eurų, iš jų 7 566 725 749 eurai kitų išlaidų, iš kurių 1 071 545 065 eurai sudaro išlaidos darbo užmokesčiui, įskaitant valstybinių aukštųjų mokyklų darbo užmokestį, ir 513 291 512 eurų išlaidų turtui įsigyti;

c) biudžetinių įstaigų pajamų įmokos į valstybės biudžetą, valstybės biudžeto pajamos iš mokesčių dalies ir kitos lėšos, kurios įstatymais ir kitais teisės aktais skiriamos programoms finansuoti – 633 162 810 eurų;

d) valstybės biudžeto specialios tikslinės dotacijos savivaldybių biudžetams – 904 641 857 eurai, valstybės biudžeto bendrosios dotacijos kompensacijos savivaldybių biudžetams – 64 734 243 eurai;

e) Lietuvos Respublikos Vyriausybės grynasis skolinių įsipareigojimų pokytis, įskaitant euro obligacijoms išpirkti sukaupą sumą, – 763 612 680 eurų;

f) 2015 ir ankstesniais metais valstybės garantuojamų garantijų institucijų priimtų įsipareigojimų pagal garantijas suteikta už 148 420 669 eurus, valstybės garantijų tarptautinėms finansų institucijoms pagal tarptautinių finansų institucijų suteiktas paskolas valstybės investicijų projektams finansuoti suteikta už 36 218 417 eurų, garantijų už Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatyme nurodytas valstybės remiamas paskolas suteikta už 47 346 260 eurų (iš jų 2015 metais – 9 867 537 eurai), Lietuvos Respublikos Seimo nustatytų valstybinių aukštųjų mokyklų skolinimosi limitu vykdymas – 11 413 035 eurai (iš jų 2015 metais – 7 822 413 eurų);

2) Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį.

Seimo Pirmininkas

Finansų ministro
direktorius
Gediminas Užubalis
2016 09 07

Finansų ministrė
Rasa Budbergytė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

**NUTARIMAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS 2015 METŲ NACIONALINIO FINANSINIŲ
ATASKAITŲ RINKINIO PATVIRTINIMO**

2016 m.

Vilnius

d. Nr.

Lietuvos Respublikos Seimas n u t a r i a:

1 straipsnis.

Patvirtinti Lietuvos Respublikos 2015 metų nacionalinį finansinių ataskaitų rinkinį.

Seimo Pirmininkas

FM Teisės departamento
direktorius
Cediminas Užubalis
2016-09-22

Seimo Ministrė
Rasa Budbergytė

2015 METŲ VALDŽIOS SEKTORIAUS BALANSO RODIKLIO POSTŪMIO UŽDUOTIES ĮVYKDYMO ATASKAITA

2015 metų valdžios sektoriaus balanso rodiklio¹ postūmio užduoties įvykdymo ataskaita parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 38 straipsnio 1 dalimi. Duomenys ataskaitai parengti vadovaujantis Europos nacionalinių ir regioninių sąskaitų sistemos Europos Sąjungoje (ESA 2010) metodologija.

2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo (toliau – Biudžeto įstatymas) 20 straipsnyje buvo nustatyta 2015 metų valdžios sektoriaus balanso rodiklio kasmetinio pagerėjimo užduotis – 2015 metų valdžios sektoriaus balanso rodiklis **pagerėja bent 1 procentiniu punktu bendrojo vidaus produkto (BVP)** (vertinant rodiklio pagerėjimą, neįskaičiuojami VĮ „Indėlių ir investicijų draudimas“ veiklos finansiniai rezultatai) **arba valdžios sektoriaus deficitas yra ne didesnis kaip 1,2 procento BVP**. Nustatytas 2015 metų valdžios sektoriaus balanso rodiklis užtikrina **struktūrinio² valdžios sektoriaus balanso rodiklio pagerinimą 0,5 procentinio punkto BVP**.

VĮ „Indėlių ir investicijų draudimas“ priskirta centrinės valdžios subsektoriui, o šios įmonės perteklius 2015 metais sudarė 0,6 procento BVP.

2015 metams nustatyta valdžios sektoriaus balanso rodiklio kasmetinio pagerėjimo užduotis buvo įvykdyta – 2015 metų valdžios sektoriaus balanso rodiklis, palyginti su 2014 metų valdžios sektoriaus balanso rodikliu, neįskaičiavus VĮ „Indėlių ir investicijų draudimas“ finansinio rezultato, **pagerėjo 1,1 procentinio punkto**. 2015 metų valdžios sektoriaus balanso rodiklis sudarė -0,2 procento BVP (2014 metais -0,7 procento BVP), neįskaičiavus VĮ IID finansinio rezultato -0,9 procento BVP (2014 metais -2,0 procento BVP), ir buvo geresnis už nustatytą -1,2 procento BVP ribą.

Struktūrinio valdžios sektoriaus balanso rodiklis pagerėjo 0,6 procentinio punkto BVP ir sudarė -0,5 procento BVP (2014 metais -1,1 procento BVP).

Valdžios sektoriaus balanso rodiklis ir jo pokytis, proc. BVP

Rodiklis (proc. BVP)*	2015 metų užduotis	2015 metų faktas
Valdžios sektoriaus balanso rodiklis	$\geq -1,2$	-0,2
Valdžios sektoriaus balanso rodiklio pokytis (pagerėjimas)**	1,0	1,1

¹ **Valdžios sektoriaus balanso rodiklis** – valdžios sektoriaus grynasis skolinimasis arba grynasis skolinimas pagal 2010 metų Europos sąskaitų sistemą (ESS 2010).

² **Valdžios sektoriaus struktūrinis balanso rodiklis** - pagal ekonominį ciklą patikslintas valdžios sektoriaus balanso rodiklis, kuriuo rodoma, koks būtų valdžios sektoriaus pajamų ir išlaidų skirtumas, jei faktinis BVP būtų lygus potencialiam, kai netaikytos laikinojo poveikio priemonės

Valdžios sektoriaus struktūrinis balanso rodiklis	-	-0,5
Valdžios sektoriaus struktūrinio balanso rodiklio pokytis (pagerėjimas)	0,5	0,6

*Neigiamas rodiklio ženklas reiškia valdžios sektoriaus grynąjį skolinimąsi (deficitą), teigiamas – grynąjį skolinimą (perteklių).

**Vertinant rodiklio pagerėjimą, neįskaičiuojami VĮ „Indėlių ir investicijų draudimas“ veiklos finansiniai rezultatai.

2015 m. valdžios sektoriaus deficitas buvo mažiausias per Nepriklausomybės atkūrimo laikotarpį (kaip aukščiau minėta, sudarė 0,2 procento BVP). Centrinės valdžios subsektoriaus 2015 metų deficitas sudarė 0,5 procento BVP, vietos valdžios subsektoriaus perteklius – 0,3 procento BVP, socialinės apsaugos subsektorius buvo subalansuotas.

Vienu procentiniu punktu BVP mažesnę valdžios sektoriaus deficitą, nei buvo nustatyta Biudžeto įstatyme ir Lietuvos stabilumo 2015 metų programoje, patvirtintoje LRV balandžio 29 d. nutarimu Nr. 440, suprojektuota 1,2 proc. BVP deficito reikšmė, lėmė:

- 0,2 procento BVP dydžio papildomos pajamos, gautos dėl efektyviai veikiančių mokesčių administravimo gerinimo priemonių;
- 0,1 procento BVP geresnis Socialinių draudimo fondų subsektoriaus balansas. (daugiausiai, dėl viršplaninių SODROS pajamų ir šiek tiek mažesnių socialinių išmokų).
- 0,3 procento BVP vietos valdžios perteklių 2015 metais lėmė didesnės nei planuotos pajamos ir mažesnės išlaidos.
- 0,4 procento BVP geresnis VĮ „Indėlių ir investicijų draudimas“ 2015 m. rezultatas dėl didesnių susigražinamų iš bankroto procedūrų sumų.

	2015		2014	
	mln. eurų	% su BVP	mln. eurų	% su BVP
Valdžios sektoriaus deficitas (-) / perteklius (+)	-77,6	-0,2	-251,1	-0,7
Centrinė valdžia	-199,3	-0,5	160,3	0,4
Vietos valdžia	122,5	0,3	43,7	0,1
Socialinės apsaugos fondai	-0,8	0,0	-455,1	-1,2

Finansų ministrė

Rasa Budbergytė

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
TEISĖS DEPARTAMENTAS**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS 2015 METŲ VALSTYBĖS KONSOLIDUOTŲJŲ ATASKAITŲ
RINKINIO“ PROJEKTO,**

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS 2015 METŲ VALSTYBĖS KONSOLIDUOTŲJŲ ATASKAITŲ
RINKINIO PATVIRTINIMO“ PROJEKTO,**

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS 2015 METŲ NACIONALINIO FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO
IR 2015 METŲ VALDŽIOS SEKTORIAUS BALANSO RODIKLIO POSTŪMIO
UŽDUOTIES ĮVYKDYMO ATASKAITOS“ PROJEKTO,**

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS 2015 METŲ NACIONALINIO FINANSINIŲ ATASKAITŲ
RINKINIO PATVIRTINIMO“ PROJEKTO (toliau – Nutarimų projektai)
(TAIS Nr. 16-9970; TAIS Nr. 16-9968; TAIS Nr. 16-9969(2); TAIS Nr.16-9967(2))
(TAP-16-1569; TAP-16-1568; TAP-1567; TAP-1566)**

2016-09-30Nr.NV-3045

Vilnius

Įvertinę Nutarimų projektų atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams (nevertinant ir netikrinant 2015 metų valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinyje, 2015 metų nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinyje, bei Nutarimų projektų nuostatose nurodytų duomenų, skaičiavimų ir lėšų dydžių pagrįstumo ir turinio), teikiame šias pastabas ir siūlymus:

1. Siūlytina Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio“ projekto preambulėje (kaip vienu iš įstatyminių pagrindų) taip pat nurodyti Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 36 straipsnio 1 ir 2 dalis.

2. Atsižvelgiant į Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 30 straipsnio 3 dalį (Valstybės kontrolė ne vėliau kaip iki kitų metų spalio 1 dienos Vyriausybei ir ne vėliau kaip iki kitų metų spalio 10 dienos Seimui pateikia valstybinio audito išvadas ir audito ataskaitas dėl metinių ataskaitų rinkinių), Nutarimo projektai Vyriausybės posėdyje turėtų būti svarstomi tik po to, kai Valstybės kontrolė pateiks 2015 metų valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio ir 2015 metų nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio valstybinio audito išvadas.

2 - ojo teisinės ekspertizės skyriaus vedėja

Ieva Peciukonienė

Valstybinio audito išvada ir ataskaita

2015 METŲ NACIONALINIO FINANSINIŲ
ATASKAITŲ RINKINIO IR VALSTYBĖS
SKOLOS ATASKAITŲ TEISINGUMAS IR
SKOLINIMOSI TEISĖTUMAS

2016 m. spalio 3 d.

Su valstybinio audito išvada ir ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vktrole.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

Lietuvos Respublikos Seimui
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybei
Gedimino pr. 11, 01103 Vilnius

Lietuvos Respublikos
finansų ministerijai
Lukiškių g. 2, 01512 Vilnius

VALSTYBINIO AUDITO IŠVADA

2016 m. spalio 3 d. Nr. FA-P-60-8-11

Vilnius

Vadovaudamiesi Valstybės kontrolės, Viešojo sektoriaus atskaitomybės ir Valstybės skolos įstatymais atlikome 2015 metų nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio, valstybės skolos ataskaitų ir skolinimosi teisėtumo auditą.

Valstybinio audito išvadoje pareiškama nepriklausoma nuomonė dėl nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio ir valstybės skolos ataskaitų duomenų, o audito metu atlikti ir nustatyti dalykai dėl skolinimosi teisėtumo pateikiami tik valstybinio audito ataskaitoje.

Vadovybės atsakomybė

Lietuvos Respublikos finansų ministras yra atsakingas už nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio parengimą ir teisingą pateikimą pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą ir Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus, valstybės skolos ataskaitų parengimą ir teisingą pateikimą pagal Valstybės skolos įstatymą ir finansų ministro nustatytą tvarką.

Už nacionalinį finansinių ataskaitų rinkinį sudarančių valstybės, visų savivaldybių, Valstybinio socialinio draudimo fondo, Privalomojo sveikatos draudimo fondo, kitų valstybės išteklių fondų, kurių lėšų šamatas tvirtina Lietuvos Respublikos Seimas, ir kitų fondų (Indėlių draudimo, Įsipareigojimų investuotojams draudimo ir Pertvarkymo) ataskaitų rinkinių sudarymą yra atsakingi šių viešojo sektoriaus subjektų vadovai arba jų įgalioti administracijos vadovai teisės aktų nustatyta tvarka.

Auditoriaus atsakomybė

Mūsų pareiga, remiantis atliktu auditu, pareikšti nuomonę dėl nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio ir valstybės skolos ataskaitų.

Auditą atlikome pagal Valstybinio audito reikalavimus, Tarptautinius audito standartus ir Tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus, kuriuose nurodyta auditą planuoti ir atlikti taip, kad būtų gautas pakankamas užtikrinimas dėl nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio ir valstybės skolos ataskaitų tinkamo ir teisingo pateikimo.

Siekdami gauti pakankamą užtikrinimą dėl minėtų ataskaitų teisingumo, suplanavome ir atlikome valstybės, Valstybinio socialinio draudimo fondo, Privalomojo sveikatos draudimo fondo, Privatizavimo fondo, Rezervinio (stabilizavimo) fondo, Garantinio fondo ir Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo finansinių ataskaitų rinkinių auditus, atlikome pagrindines audito procedūras savivaldybėse, kituose fonduose (Indėlių draudimo, Įsipareigojimų investuotojams draudimo ir Pertvarkymo) ir Finansų ministerijoje. Audito metu surinkome įrodymus, kuriais pagrindėme subjektų apskaitos sistemos ir metodų, įskaitant vadovybės atliktus apskaitinius įvertinimus, nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio ir valstybės skolos ataskaitų duomenų, jų parengimo ir pateikimo vertinimus. Manome, kad surinkti audito įrodymai suteikia pakankamą pagrindą pareikšti auditoriaus nuomonę.

Sąlyginės nuomonės dėl nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio pagrindas

Nustatėme finansinės būklės ataskaitas (ilgalaikio turto, trumpalaikio turto, finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto straipsnių), veiklos rezultatų ataskaitas (pagrindinės veiklos pajamų ir sąnaudų straipsnių), grynojo turto pokyčių ataskaitas (tikrosios vertės rezervo likučio straipsnyje) ir aiškinamojo rašto reikšmingų duomenų iškraipymų, kuriuos lėmė iškraipymai žemesniojo konsolidavimo lygio viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkiniuose. Finansinės įtakos mastas nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio duomenims nurodytas ataskaitoje (žr. ataskaitos 1.2 poskyrį).

Sąlyginė nuomonė dėl nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio

Mūsų nuomone, išskyrus poveikį, kurį turi sąlyginės nuomonės pagrindą sudarantys dalykai, 2015 metų nacionalinis finansinių ataskaitų rinkinys parodo tikrą ir teisingą visų viešojo sektoriaus subjektų, kurių finansinės ataskaitos konsoliduotos į vieną ataskaitų rinkinį, 2015 m. gruodžio 31 d. finansinę būklę, 2015 metų veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus.

Sąlyginės nuomonės dėl valstybės skolos ataskaitų pagrindas

Nustatėme valstybės skolos ataskaitų reikšmingų duomenų iškraipymų, nes, nesivadovaujant Valstybės skolos apskaičiavimo taisyklėmis, į ataskaitas neįtraukti valdžios sektoriaus įsipareigojimai pagal sutartis, kurios vadovaujantis turinio viršenybės prieš formą principu yra priskiriamos finansinės nuomos (lizingo) sutartims, ir 50,8 mln. Eur savivaldybių įsipareigojimai pagal kreditorinio reikalavimo perleidimo ir restruktūrizuotų prekybinių kreditų sutartis (žr. ataskaitos 2 skyrių).

Sąlyginė nuomonė dėl valstybės skolos ataskaitų

Mūsų nuomone, išskyrus poveikį, kurį turi sąlyginės nuomonės pagrindą sudarantys dalykai, 2015 metų valstybės skolos ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais parengtos ir pateiktos pagal Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatymą ir Valstybės skolos apskaičiavimo taisyklės.

Valstybinio audito išvadą teikiame kartu su valstybinio audito ataskaita ir pridedame audituotą nacionalinį finansinių ataskaitų rinkinį.

Valstybės kontrolierius

Arūnas Dulkys

Valstybinio audito ataskaita

**2015 METŲ NACIONALINIO FINANSINIŲ
ATASKAITŲ RINKINIO IR VALSTYBĖS
SKOLOS ATASKAITŲ TEISINGUMAS IR
SKOLINIMOSI TEISĖTUMAS**

2016 m. spalio 3 d. Nr. FA-P-60-8-11-1

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrolė.lt

TURINYS

<u>SANTRAUKA</u>	<u>3</u>
<u>IŽANGA</u>	<u>4</u>
<u>AUDITO APIMTIS IR METODAI</u>	<u>5</u>
<u>AUDITO REZULTATAI</u>	<u>7</u>
1. <u>Nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio vertinimas</u>	<u>7</u>
1.1. Subjektų finansinių ataskaitų rinkiniai sudaromi neatsakingai	7
1.2. Subjektų finansinėse ataskaitose yra reikšmingų iškraipymų	8
1.3. Dalis konsoliduoti pateiktų duomenų taisyta neturint pakankamų pagrindžiančių įrodymų	12
2. <u>Valstybės skolos ataskaitų vertinimas</u>	<u>13</u>
3. <u>Skolinimosi teisėtumas ir valstybės skolos valdymas</u>	<u>14</u>
3.1. Optimalus valstybės skolos lygis dar nenustatytas	14
3.2. Ne visos savivaldybės tinkamai valdė įsipareigojimus ir skolinosi teisėtai	15
3.3. Ne visi valdžios sektoriaus subjektai turi skolos ir kitų skolinių įsipareigojimų valdymo strategijas	17
3.4. Skolos valdymo išlaidos prižiūrimos nepakankamai	18
<u>PRIEDAI</u>	<u>20</u>

SANTRAUKA

Vadovaudamiesi teisės aktais atlikome 2015 metų nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio, valstybės skolos ataskaitų ir skolinimosi teisėtumo auditą. Dėl 2015 metų nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio teikiame sąlyginę išvadą, nes žemesniojo konsolidavimo lygio viešojo sektoriaus subjektų ataskaitose nustatėme reikšmingų duomenų iškraipymų. Reikšmingiausi iš jų nustatyti žemesniojo konsolidavimo lygio viešojo sektoriaus subjektų ataskaitose, kurių duomenys konsoliduoti į valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį. Savivaldybių konsoliduotosiose finansinėse ataskaitose pateikta neteisinga informacija apie infrastruktūros statinius, nes dauguma savivaldybių administracijų nėra atlikusios kelių techninės inventorizacijos ir teisinės registracijos. Nustatėme atvejų, kai savivaldybės tokį patį biologinį turtą apskaitoje registravo skirtingose sąskaitose, o 26-ųjų savivaldybių ataskaitose šio turto nėra, nors savivaldybių veiklos pobūdis yra panašus. Savivaldybių ataskaitose pateikta neteisinga informacija apie turtą ir įsipareigojimus, nes ne visi subjektai tinkamai atliko inventorizaciją ar jos neatliko.

Valstybės skolos ataskaitų duomenys netikslūs, nes į valstybės skolą neįtraukti valdžios sektoriaus įsipareigojimai pagal sutartis, kurios, vadovaujantis turinio viršenybės prieš formą principu, yra priskiriamos finansinės nuomos (lizingo) sutartims ir 50,8 mln. Eur savivaldybių įsipareigojimai pagal kreditorinio reikalavimo perleidimo ir restruktūrizuotų prekybinių kreditų sutartis.

Įvertinę valstybės skolinimosi teisėtumą nustatėme, kad 2015 metais Vyriausybė ir savivaldybės laikėsi skolinimosi ir garantijų limitų, tačiau ne visos savivaldybės ėmėsi pakankamų ir veiksmingų priemonių turimiems įsiskolinimams sumažinti arba prisiėmė skolinių įsipareigojimų, kai teisės aktai tai daryti draudė.

Įvertinę skolos valdymą, konstatavome, kad optimalus skolos lygis dar nenustatytas, o skolos valdymo išlaidos prižiūrimos nepakankamai.

Rekomendacijos Finansų ministerijai:

1. Siekiant išvengti valstybės skolos ataskaitų dubliavimo, iš naujo įvertinti ministerijos rengiamų ataskaitų tikslingumą ir pakeisti teisės aktus, susijusius su valstybės skolos ataskaitų sudarymu ir duomenų pateikimu.
2. Sukurti vidaus kontrolės priemones, užtikrinančias sistemingą turimų skolinių priemonių ir jų alternatyvų vertinimą, sprendimų priėmimą, siekiant reaguoti į pokyčius finansų rinkoje ir sutaupyti valstybės biudžeto lėšų.
3. Parengti metodines rekomendacijas ir / ar pakeisti teisės aktus, kad į valstybės skolą būtų įtraukti visi įsipareigojimai, kurie ne tik savo forma, bet ir turiniu priskirtini skoliniams įsipareigojimams.

Rekomendacijų įgyvendinimo priemonės ir terminai pateikti ataskaitos 1 priede „Rekomendacijų įgyvendinimo planas“.

IŽANGA

Audito tikslas – įvertinti 2015 metų nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio ir valstybės skolos ataskaitų duomenis ir pareikšti nepriklausomas nuomones; įvertinti valstybės skolinimosi 2015 metais teisėtumą, įskaitant skolos valdymą.

Audituojamas laikotarpis – 2015 metai.

Pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą¹, nacionalinis finansinių ataskaitų rinkinys – tai finansinių ataskaitų rinkinys, kurį sudaro valstybės, visų savivaldybių, Valstybinio socialinio draudimo fondo (VSDF), Privalomojo sveikatos draudimo fondo (PSDF), kitų valstybės išteklių fondų, kurių lėšų šamatas tvirtina Lietuvos Respublikos Seimas (Privatizavimo, Rezervinio (stabilizavimo), Garantinio ir Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo), finansinių ataskaitų rinkiniai, pateikti kaip vieno viešojo sektoriaus subjekto finansinių ataskaitų rinkinys. Pakeitus įstatymą², Indėlių draudimo, Įsipareigojimų investuotojams draudimo ir Pertvarkymo fondai tapo viešojo sektoriaus subjektais, jų ataskaitų duomenys taip pat įtraukti į nacionalinį finansinių ataskaitų rinkinį.

Pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą³ už nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio parengimą atsakinga Finansų ministerija.

Pagal Valstybės skolos įstatymą⁴ Finansų ministerija atstovauja Vyriausybei skolinantis valstybės vardu, valdant perskolinamas paskolas, valstybės garantijas ir kitus turtinius įsipareigojimus, valdant ir administruojant Vyriausybės valstybės vardu skolinantis priimtus įsipareigojimus, administruojant perskolinamas paskolas, valstybės garantijas ir kitus turtinius įsipareigojimus.

Pasibaigus biudžetiniams metams, Vyriausybė⁵ privalo pateikti Seimui valstybės skolos ataskaitas, įeinančias į nacionalinį finansinių ataskaitų rinkinį.

Vadovaudamasi įstatymais⁶ Valstybės kontrolė atlieka nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio valstybinį auditą, vertina Vyriausybės parengtas valstybės skolos ataskaitas ir kasmet ne vėliau kaip iki spalio 1 dienos Vyriausybei ir ne vėliau kaip iki spalio 10 dienos Seimui pateikia valstybinio audito išvadą ir audito ataskaitą.

Valstybinio audito ataskaitoje pateikti audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė pareikšta valstybinio audito išvadoje.

¹ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. X-1212 (su vėlesniais pakeitimais), 2 str. 12 d.

² Lietuvos Respublikos indėlių ir įsipareigojimų investuotojams draudimo įstatymo Nr. IX-975 pakeitimo įstatymas, 2013-11-19 Nr. XII-2034, 45 str. 2 d.

³ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. X-1212 (su vėlesniais pakeitimais), 23 str. 3 d.

⁴ Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatymas, 1996-06-22 Nr. I-1508 (su vėlesniais pakeitimais), 3 str. 3 d., 5 ir 6 d.

⁵ Ten pat, 12 str. 1 d.

⁶ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės įstatymas, 1995-05-30 Nr. I-907 (su vėlesniais pakeitimais), 9 str. 3 d., 5 p.; Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. X-1212 (su vėlesniais pakeitimais), 30 str. 2 d., 5 p., 3 d.; Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatymas, 1996-06-22 Nr. I-1508 (su vėlesniais pakeitimais), 12 str. 2 d.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Finansinis (teisėtumo) auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus⁷, Tarptautinius audito standartus⁸ ir Tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus⁹, siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad konsoliduotosiose finansinėse ir valstybės skolos ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų, o skolinamasi teisėtai. Visiškai užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų audito apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių. Audito metu buvo atlikta išsami rizikos analizė, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimas. Atlikome pagrindines audito procedūras Finansų ministerijoje, savivaldybėse ir Indėlių draudimo, Įsipareigojimų investuotojams draudimo bei Pertvarkymo fonduose. Audito metu naudojamos Valstybės kontrolės auditorių atliktų valstybės, Valstybinio socialinio draudimo fondo, Privalomojo sveikatos draudimo fondo ir išteklių fondų, kurių sąmatas tvirtina Seimas, konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių auditų rezultatais, taip pat savivaldybių kontrolierių atliktų savivaldybių konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių auditų rezultatais.

Dėl nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio

Audito metu vertinome nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio duomenis. Šį rinkinį sudarė finansinės būklės, veiklos rezultatų, pinigų srautų ir grynojo turto pokyčių ataskaitos bei finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, parengti pagal 2015 m. gruodžio 31 d. duomenis.

Finansinės būklės ataskaitoje 2015 m. pradžioje turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likutis buvo iš viso 49 691 016,9 tūkst. Eur, pabaigoje – 48 337 462,3 tūkst. Eur.

Nacionalinis finansinių ataskaitų rinkinys parengiamas konsolidavus visų viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų duomenis į vieną konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį, taikant Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus (VSAFAS), kitus teisės aktus, reglamentuojančius viešojo sektoriaus subjektų grupių konsoliduotųjų finansinių ataskaitų parengimą. Į 2015 metų nacionalinį finansinių ataskaitų rinkinį įtraukti 3 855-ių subjektų finansinių ataskaitų duomenys, žr. 1 pav.

1 pav. Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių lygiai ir į rinkinius konsoliduoti subjektai

Šaltinis – Valstybės kontrolė

⁷ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl Valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo (su vėlesniais pakeitimais).“

⁸ Tarptautinės buhalterijų federacijos Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos išleisti. Tarptautiniai audito standartai (Lietuvos audito rūmų išversti į lietuvių kalbą: <http://lar.lt/www/new/page.php?326>).

⁹ Finansinio audito (1000-1610 TAAIS) ir atitikties audito (4000-4200 TAAIS) standartai: <http://www.vkontrolė.lt/page.aspx?id=353>.

Nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio vertinimui naudojome 483 374,6 tūkst. Eur kiekybinį reikšmingumą – 1 proc. turto sumos 2015 m. pabaigoje. Kiekybinį reikšmingumą naudojome nustatytų iškraipymų vertinimui tais atvejais, kai iškraipymų suma (nors yra mažesnė už kiekybinį reikšmingumą) gali daryti įtaką vartotojų priimamiems sprendimams.

Atlikę ankstesnių metų savivaldybių konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių analizę ir atsižvelgę į nustatytus duomenų iškraipymus, savivaldybėse suplanavome ir atlikome audito procedūras kiekybiškai reikšmingoje ilgalaikio turto (vietinės reikšmės kelių bei gatvių) apskaitos srityje ir kokybiškai reikšmingose apskaitos srityse – biologinio ir finansinio turto (investicijų į subjektus).

Į 2015 metų nacionalinį finansinių ataskaitų rinkinį pirmą kartą įtraukti Indėlių draudimo, Įsipareigojimų investuotojams draudimo ir Pertvarkymo fondų finansinių ataskaitų duomenys, todėl šiuose fonduose suplanavome ir atlikome audito procedūras.

Taip pat atlikome audito procedūras Finansų ministerijoje – tikrinome jos atliktus konsolidavimo įrašus. Jų atranką atlikome statistiniu būdu taikydami piniginio vieneto metodą.

Dėl valstybės skolos ataskaitų

Audito metu vertinome valstybės skolos ataskaitas, sudarytas pagal 2015 m. gruodžio 31 d. duomenis: valstybės skolos ataskaitą pagal priemonių tipą; valstybės skolos ataskaitą pagal kreditorius; valstybės skolos ataskaitą pagal sektorius; valstybės perskolinamų paskolų ataskaitą; suteiktų valstybės garantijų ataskaitą ir valstybės skolos ataskaitų aiškinamąjį raštą. Valstybės skola 2015 m. pradžioje sudarė 15 471,1 mln. Eur, pabaigoje – 16 790,4 mln. Eur.

Valstybės skolos ataskaitų vertinimui naudojome 7,6 mln. Eur kiekybinį reikšmingumą – 1 proc. Vyriausybės grynojo skolinių įsipareigojimų pokyčio sumos. Suplanavome ir atlikome audito procedūras Finansų ministerijoje ir savivaldybėse.

Dėl skolinimosi teisėtumo

Vertindami valstybės skolinimosi teisėtumą suplanavome ir atlikome audito procedūras Finansų ministerijoje ir savivaldybėse. Įvertinome visus Finansų ministerijos 2015 metais sudarytus sandorius, vertinome, ar subjektai laikėsi Valstybės skolos įstatymo, 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo¹⁰, kitų teisės aktų (žr. 2 priedą), reglamentuojančių skolinių įsipareigojimų prisiėmimą ir skolintų lėšų naudojimą.

Vertindami, kaip laikomasi teisės aktų ar kitų dokumentų reikalavimų, vertinome šių reikalavimų nesilaikymo priežastis ir galimas teisės aktų nesilaikymo pasekmes.

Taip pat atlikome skolos valdymą: vertinome skolos lygį ir skolos valdymo išlaidas.

¹⁰ Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas 2014-12-11 Nr. XII-1408

AUDITO REZULTATAI

1. NACIONALINIO FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO VERTINIMAS

1.1. Subjektų finansinių ataskaitų rinkiniai sudaromi neatsakingai

Nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio duomenų teisingumas daugiausia priklauso nuo viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų duomenų teisingumo ir duomenų pateikimo į viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinę sistemą (VSAKIS) teisingumo. Pirmiausiai parengiami viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkiniai, po to rengiami žemesniojo konsolidavimo lygio konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkiniai, galiausiai parengiamas nacionalinis šių ataskaitų rinkinys (I lygis).

Už viešojo sektoriaus subjekto ataskaitų rinkinių sudarymą atsako viešojo sektoriaus subjekto vadovas¹¹. Valstybės kontrolės auditoriai ir savivaldybių kontrolieriai kasmet nustato reikšmingų iškraipymų žemesniojo konsolidavimo lygio subjektų finansinėse ataskaitose (žr. ataskaitos 1.2 poskyrį). Tai rodo, kad viešojo sektoriaus subjektų sukurtos vidaus kontrolės priemonės nėra pakankamos ir veiksmingos.

Pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą¹² konsoliduotosiose finansinėse ataskaitose turi būti parodytas visas konsoliduojamų viešojo sektoriaus subjektų grupės turtas, įsipareigojimai, finansavimo sumos ir grynasis turtas, pajamos ir sąnaudos, pinigų srautai. Audito metu nustatėme, kad ne visi žemesniojo konsolidavimo lygio konsoliduojantys subjektai (savivaldybių administracijos, ministerijos ir kt.) užtikrino, kad jų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkiniuose būtų nurodyta teisinga informacija, nes neanalizavo savo grupės subjektų finansinių ataskaitų ir eliminavimo informacijos, pateiktos į VSAKIS. Pavyzdžiui, tik 18-a savivaldybių administracijų (iš 60-ies) atliko savo grupės subjektų pateiktų finansinių ataskaitų ir VSAKIS ataskaitų duomenų analizę. Pažymime, kad Biudžeto sandaros įstatymas¹³ nustato asignavimų valdytojų prievolę atlikti pavaldžių biudžetinių įstaigų pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą teikiamų ataskaitų rinkinių analizę bei užtikrinti jų teisingumą.

Duomenų iškraipymų nustatyta ir dėl to, kad daugelio viešojo sektoriaus subjektų naudojamos apskaitos sistemos yra nepritaikytos automatinio būdu teikti duomenis į VSAKIS. Dauguma subjektų 2015 metais duomenis į VSAKIS suvedė rankiniu būdu ar pateikė naudodamiesi VSAKIS duomenų importo šablonu. Mūsų nuomone, realizavus automatinį duomenų pateikimą į VSAKIS, sumažėtų laiko sąnaudos ir žmogiškosios duomenų įvedimo klaidos tikimybė.

¹¹ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. XI-1213 (su vėlesniais pakeitimais), 35 str. 2 o.

¹² Ten pat, 22 str. 3 d.

¹³ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais), 5 str. 1 o ir 5 p.

1.2. Subjektų finansinėse ataskaitose yra reikšmingų iškraipymų

Audituočių subjektų finansinėse ataskaitose nustatyta duomenų reikšmingų iškraipymų, kurie turėjo įtakos Valstybės kontrolės auditorių ir savivaldybių kontrolierių išvadose dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių pareikštoms nuomonėms. Audituočių ataskaitų duomenys ir išvadose pareikštos nuomonės nurodyti 1 lentelėje.

1 lentelė. Viešojo sektoriaus subjektų 2015 metų finansinių ataskaitų duomenys ir audito išvadose pareikštos nuomonės

Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkiniai	Subjektų skaičius	iš viso turto ¹⁴ , tūkst. Eur	Nuomonė ¹⁵ dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių	
			2015 m.	2014 m.
Valstybės	698	43 514 947,3	S	S
51 savivaldybės ¹⁶	2783	6 721 597,4	S – 51	S – 48
8 savivaldybių	282	718 335,4	B – 8	B – 9
1 savivaldybės	47	70 520,2	NA – 1	N – 2 NA – 1
Valstybinio socialinio draudimo fondo	26	701 750,4	S	S
Privalomojo sveikatos draudimo fondo	12	182 899,8	B	B
Rezervinio (stabilizavimo) fondo	1	62 921,3	B	B
Privatizavimo fondo	1	29 964,4	B	N
Garantinio fondo	1	25 312,6	S	S
VĮ Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo	1	5 439,6	B	S
Indėlių draudimo fondo	1	277 907,7	*	–
Pertvarkymo fondo	1	10 117,5	*	–
Įsipareigojimų investuotojams draudimo fondo	1	2 473,3	*	–

Šaltinis – Valstybės kontrolė

Dėl rinkinių teisingumo pareikšta 12 besąlyginių ir 53 sąlyginės nuomonės¹⁷. Sąlyginės nuomonės reiškia, kad ataskaitose nustatyta reikšmingų duomenų iškraipymų. Valstybės kontrolės atliktų auditų rezultatai pateikti šiose ataskaitose:

- Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teisingumas ir valstybės biudžeto vykdymo vertinimas,
- Valstybinio socialinio draudimo fondo 2015 metų ataskaitų rinkinio teisingumas bei lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumas,
- Privalomojo sveikatos draudimo fondo 2015 metų ataskaitų rinkinio teisingumas bei lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumas,
- Garantinio fondo 2015 metų ataskaitų rinkinio teisingumas bei lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumas,

¹⁴ Rinkinio finansinės būklės ataskaitoje nurodyta turto suma iš viso.

¹⁵ Sutrumpinimai: B – besąlyginė, S – sąlyginė, N – neįmanoma, NA – neaudituoja, * valstybinio audito išvada netaikoma.

¹⁶ Savivaldybių kontrolierių pareikštos nuomonės pateiktos ataskaitos 3 priede.

¹⁷ Nebuvo audituotas Jurbarko rajono konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys, nes savivaldybėje neturejo kontrolieriaus, o Indėlių draudimo, Įsipareigojimų investuotojams draudimo ir Pertvarkymo fonduose atlikome audito procedūras (valstybinio audito išvadų teikimas dėl šių fondų ataskaitų rinkinių nenumanytas, o 2014 metais fondai nebuvo viešojo sektoriaus subjektais).

- Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo 2015 metų ataskaitų rinkinio teisingumas bei lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumas,
- Privatizavimo fondo 2015 metų ataskaitų rinkinio teisingumas ir lėšų valdymo, naudojimo ir disponavimo jomis teisėtumas,
- Rezervinio (stabilizavimo) fondo 2015 metų ataskaitų rinkinio teisingumas ir lėšų valdymo, naudojimo ir disponavimo jomis teisėtumas.

Visos Valstybės kontrolės ir savivaldybių kontrolierių nustatytų duomenų iškraipymų sumos pateiktos 2 lentelėje.

2 lentelė. Nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio duomenys ir duomenų iškraipymų suma žemesniojo konsolidavimo lygio subjektų finansinių ataskaitų straipsniuose

Eil. Nr	Straipsniai	Rinkinio duomenys, tūkst. Eur	Iškraipymų suma ¹⁸ , tūkst. Eur		
			Suma* padidinta (+), sumažinta (-)	Suma, kurios teisingumo negalime patvirtinti	
				iš viso	iš jos savivaldybių KFAR
FINANSINĖS BŪKLĖS ATASKAITA					
A	ILGALAIKIS TURTAS	42 123 218,8	-1 003,5	16 011 387,9	1 029 230,2
B	BIOLOGINIS TURTAS	12 649,0	397,2	9 376,2	9 376,2
C	TRUMPALAIKIS TURTAS	6 201 594,5	70,65	1 870 179,9	3 615,3
D	FINANSAVIMO SUMOS	5 318 917,8	1 922,5	12 592 457,8	314 625,6
E	ĮSIPAREIGOJIMAI	19 612 157,3	-284,0	1 602 707,3	23 808,3
F	GRYNASIS TURTAS	23 505 235,7	-1 013,6	1 659 287,9	356 477,3
VEIKLOS REZULTATŲ ATASKAITA					
A	PAGRINDINĖS VEIKLOS PAJAMOS	12 084 635,7	442,5	10 072 749,6	2 883,4
B	PAGRINDINĖS VEIKLOS SĄNAUDOS	-11 772 376,9	21 681,6	4 854 132,7	3 119,9
C	PAGRINDINĖS VEIKLOS PERVIRŠIS AR DEFICITAS	312 258,8	21 669,6		**
D	KITOS VEIKLOS REZULTATAS	-67 101,4	42,0	192,5	
E	FINANSINĖS IR INVESTICINĖS VEIKLOS REZULTATAS	-294 772,6	254,8	3 364,5	530,8
F	APSKAITOS POLITIKOS KEITIMO IR ESMINIŲ APSKAITOS KLAIDŲ TAISYMO ĮTAKA	33 341,9	-21 313,9	0,3	11 760,6
G	GRYNASIS PERVIRŠIS AR DEFICITAS PRIEŠ NUOSAVYBĖS METODO ĮTAKĄ	-16 273,4	-74,6	**	**
H	NUOSAVYBĖS METODO ĮTAKA	114 663,4	-185,2	11 760,6	
I	GRYNASIS PERVIRŠIS AR DEFICITAS	98 390,1	349,1	**	**

¹⁸ Renkiant konsoliduotąsias ataskaitas viešojo sektoriaus subjektų grupė laikoma ekonominiu vienetu ir šios grupės subjektų tarpusavio ūkinės operacijos ir jų rezultatai yra eliminuojami, todėl lentelėje nurodytos duomenų iškraipymų sumos nėra tiesiogiai palyginamos su nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio duomenimis.

PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA					
A	PAGRINDINĖS VEIKLOS PINIGŲ SRAUTAI	218 496,0	4 972,2	236 983,8	-
B	INVESTICINĖS VEIKLOS PINIGŲ SRAUTAI	-1 046 790,0	150,0	28,8	-
C	FINANSINĖS VEIKLOS PINIGŲ SRAUTAI	589 284,3	-35,4	228 601,1	-

* Suma apskaičiuota įvertinus duomenų iškraipymus, didinančius ir mažinančius straipsnių vertę.

** Šiems straipsniams turi įtakos pajamų ir sąnaudų iškraipymai, jų dydžio neįmanoma įvertinti.

Šaltinis – Valstybės kontrolė

Iškraipymų, kuriuos galime patikimai įvertinti, sumos nėra reikšmingos, todėl jos neturi įtakos mūsų nuomonei dėl rinkinio duomenų teisingumo.

Reikšmingiausią įtaką turi sumos, kurių teisingumo negalėjome patvirtinti, kurios nustatytos žemesniojo konsolidavimo lygio viešojo sektoriaus subjektų ataskaitose, kurių duomenys konsoliduoti į valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį¹⁹.

Reikšmingos įtakos (finansinės įtakos duomenų teisingumui patikimai įvertinti neįmanoma) nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio duomenų teisingumui turi ir sumos, kurių teisingumo negalime patvirtinti, nustatytos savivaldybių konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkiniuose. Savivaldybių konsoliduotosiose ataskaitose pateikta:

Neteisinga informacija apie turtą ir įsipareigojimus. 15-os savivaldybių dalis subjektų netinkamai atliko inventorizaciją (žr. ataskaitos 4 priedą): inventorizacijos rezultatų neįregistravo apskaitoje iki finansinių ataskaitų sudarymo datos, inventorizacijos metu neįvertino, ar turtas turi nuvertėjimo požymių, ir neskaičiavo objektų, kai nebaigtos statybos darbai buvo atidedami, jų nenumatoma baigti arba jie nukeliami ilgesniam nei dvylikos mėnesių laikotarpiui, nuvertėjimo. Dėl to negalėjome įsitikinti, kad finansinėse ataskaitose nurodyti teisingi turto ir įsipareigojimų likučiai.

Neteisinga informacija apie infrastruktūros statinius. Dauguma savivaldybių administracijų (43 iš 60) vietinės reikšmės kelių ir gatvių apskaitą tvarkė nesivadovaudamos 12-ojo VSAFAS²⁰ reikalavimais (žr. ataskaitos 5 priedą): apskaitoje užregistravo ne visus kelius (gatves), neapskaitė turto pagal vienetus, neatliko ar netinkamai atliko metinę kelių inventorizaciją, eksploatuojamų kelių vertės neperkėlė iš nebaigtos statybos straipsnio į infrastruktūros statinių straipsnį.

Pažymime, kad tiksli vietinės reikšmės kelių ir gatvių apskaita bus užtikrinta tik baigus jų techninę inventorizaciją ir teisinį registravimą. Kol kas dauguma savivaldybių administracijų nėra atlikusios kelių techninės inventorizacijos ir teisinės registracijos, tai atliekama tik tais atvejais, kai nutiesiamas naujas kelias ar rekonstruojamas senas kelio ruožas. Seimas siekdamas supaprastinti ir paspartinti šį procesą pasiūlė²¹ Vyriausybei iki 2016 m. kovo 1 d. priimti teisės aktus, nustatančius vietinių kelių inventorizavimo supaprastintu būdu tvarką. Iki šiol tokios tvarkos nėra.

¹⁹ Valstybinio audito ataskaita „Dėl Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių ir valstybės biudžeto vykdymo vertinimo“, 2016 m. Nr. FA-P-RD-10-1.

²⁰ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008-03-08 įsakymas Nr. 1K-174 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 12-ojo standarto patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

²¹ Lietuvos Respublikos savivaldybių biudžeto pajamų nustatymo metodikos įstatymo Nr. VIII-385 3.5.9.10-12 straipsnių pakeitimo įstatymo papildymo 91 straipsniu ir priedėlio pripažinimo netekusio galios įstatymas 2015-10-08 Nr. XII-2144, 4 ir 9 str.

Neteisinga informacija apie investicijas į subjektus. Dalis savivaldybių administracijų finansinėse ataskaitose nurodė neteisingus duomenis apie investicijas į subjektus (žr. ataskaitos 6 priedą): 11 savivaldybių administracijų neatliko (ar atliko netinkamai) ilgalaikio finansinio turto inventorizacijos, subjektus priskyrė netinkamai grupei ir dėl to neteisingai apskaičiavo investicijos dydį, keturios savivaldybių administracijos neteisingai apskaičiavo nuosavybės metodo įtaką, nes investicijų balansinės vertės nesumažino savivaldybei tenkančia subjekto nuostolio dalimi.

Neteisinga informacija apie biologinį turą. Atsižvelgdami į tai, kad savivaldybių veiklos pobūdis yra panašus, vadinasi biologinio turto turi visos savivaldybės, tačiau 26-ių savivaldybių²² konsoliduotose finansinėse ataskaitose informacijos apie biologinį turą nėra. Kitų savivaldybių ataskaitose ši informacija pateikta, tačiau audito metu pastebėjome, kad viešojo sektoriaus subjektai tokį patį turą apskaitoje registruoja skirtinguose straipsniuose.

Skirtingai registruojamo biologinio turto pavyzdžiai

Daugiamėčiai augalai 11-oje savivaldybių užregistruoti biologinio turto, 6-iose – nebaigtos statybos, 11-oje – infrastruktūros ir kitų statinių, 1-oje – kito ilgalaikio materialiojo turto, 7-iose – atsargų straipsnyje.

Parkai, skverai ir alėjos 14-oje savivaldybių užregistruoti biologinio turto, 3-oje – nekilnojamųjų kultūros vertybių, 14-oje – infrastruktūros ir kitų statinių, 1-oje – kito ilgalaikio materialiojo turto straipsnyje.

Viešojo sektoriaus subjektai skirtingai taiko 16-ąjį VSAFAS²³, nes ne visi standarto reikalavimai yra aiškūs, be to, standarte nenurodyta:

- kaip registruoti biologinio turto įsigijimui išleistas lėšas, jei turtas (medžiai, krūmai) yra ne ant savivaldybei nuosavybės teise priklausančios žemės;
- kaip registruoti apskaitoje parkus, jei jie įregistruoti Nekilnojamojo turto registre kaip infrastruktūros statiniai;
- ar apsaugos zonose augantys želdiniai, kai jie priskirti saugotiniams, atitinka 16-ojo VSAFAS biologinio turto pripažinimo kriterijus ir kita.

Siekdami, kad viešojo sektoriaus subjektų finansinėse ataskaitose, o kartu ir nacionaliniame finansinių ataskaitų rinkinyje, pateikta informacija būtų teisinga ir tinkama jų vartotojams priimti sprendimus, apie audito metu nustatytus dalykus informavome Finansų ministeriją²⁴. Ministerija informavo, kad dėl miškų (miško žemės ir medynų) apskaitos yra parengtas 16-ojo VSAFAS papildymo projektas, kuris suderintas su VSAFAS komitetu ir vyksta tolimesnis projekto derinimas. Dėl kitų nei miškas želdinių apskaitos standarto pakeitimas vyks keliais etapais: šiuo metu parengtas pirmasis projektas, kuris artimiausiu metu bus pateiktas derinimui VSAFAS komitetui.

²² Birštono, Kalvarijos, Kazlų Rūdos, Nemigos, Pasigėlių, Rietavo savivaldybės, Abitairių, Ignalinos, Kaišiadoryų, Raudonės, Klaipėdos, Mažeikių, Panevėžio, Pakruojos, Prienų, Radviliškio, Skuodo, Šalčių, Šilalės, Širvintų, Šalčininkų, Trakų, Utenos, Varėnos ir Vilniaus rajonų.

²³ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008-07-10 įsakymas Nr. 1K-135 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 16-ojo standarto patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

²⁴ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2016-05-11 raštas Nr. S-31-445(2)-818 „Dėl biologinio turto apskaitos pagal viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus“.

Netinkamai atliktos VI „Indėlių ir investicijų draudimas“ ir Indėlių draudimo bei Įsipareigojimų investuotojams draudimo fondų apskaitos duomenų atskyrimo procedūros. Pakeitus įstatymą²⁵, valstybės įmonei „Indėlių ir investicijų draudimas“ buvo pavesta jos administruojamų fondų buhalterinę apskaitą tvarkyti kiekvieno atskirai ir sudaryti atskirus finansinių ataskaitų rinkinius Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo nustatyta tvarka. Iki tol įmonė apskaitą tvarkė pagal Verslo apskaitos standartus ir rengė vieną bendrą įmonės ir jos administruojamų fondų (Indėlių draudimo ir Įsipareigojimų investuotojams draudimo) finansinę atskaitomybę. Patikrinę, ar teisingai atliktos įmonės ir fondų apskaitos duomenų atskyrimo procedūros, nustatėme, kad pajamos iš lėšų investavimo ir įmonės bei fondų turtas (lėšos) paskirstyti netinkamai. Apie nustatytus dalykus informavome²⁶ įmonę, o Finansų ministerijai kaip įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančiai institucijai rekomendavome inicijuoti inventorizavimo procesą, kuris užtikrintų teisingą, atitinkantį teisės aktų reikalavimus, pajamų iš lėšų investavimo ir įmonės bei fondų turto (lėšų) paskirstymą.

Įmonei nuo 2015-12-03 pavesta²⁷ administruoti ir Pertvarkymo fondą. Pažymime, kad, nusprendus Indėlių draudimo, Įsipareigojimų investuotojams draudimo ir Pertvarkymo fondų ataskaitų duomenis konsoliduoti į nacionalinį finansinių ataskaitų rinkinį, nebuvo patikslintos atitinkamos Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo sąvokos ir nenurodyta, kad nacionalinį finansinių ataskaitų rinkinį²⁸ sudaro ir šių fondų finansinių ataskaitų rinkiniai.

1.3. Dalis konsoliduoti pateiktų duomenų taisyta neturint pakankamų pagrindžiančių įrodymų

Nacionalinis finansinių ataskaitų rinkinys buvo rengiamas jau ketvirtą kartą, tačiau dar daug viešojo sektoriaus subjektų darė klaidų teikdami finansinių ataskaitų duomenis ir eliminavimo informaciją ar jos nepateikė į VSAKIS, o žemesniojo konsolidavimo lygio konsoliduojantys subjektai ne visada sugebėjo rasti duomenų neatitikimus ir juos ištaisyti. Todėl Finansų ministerija, atlikdama konsolidavimo įrašus, koregavo viešojo sektoriaus subjektų neteisingai pateiktą eliminavimo informaciją, taisė subjektų apskaitoje padarytas klaidas, kad rinkinio ataskaitose nurodyti duomenys būtų tikslesni.

Finansų ministerijos komentaras

Finansų ministerija, siekdama teisingai parengti nacionalinį finansinių ataskaitų rinkinį, atliko konsolidavimo įrašus, kuriais buvo taisyti iškreipimai, esantys žemesniojo konsolidavimo lygio finansinėse ataskaitose. Konsolidavimo įrašai buvo daromi vadovaujantis VSAFAS bei kitų teisės aktų, reglamentuojančių apskaitos ir konsolidavimo principus, reikalavimais, išanalizavus viešojo sektoriaus subjektų pateiktus finansinių ataskaitų duomenis, išanalizavus VSAKIS tam tikslui sukurtas ataskaitas bei padarius prielaidas, kurios yra galimos pagal Viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinių konsolidavimo metodiką. Atkreipiame dėmesį, kad

²⁵ Lietuvos Respublikos indėlių ir įsipareigojimų investuotojams draudimo įstatymo Nr. IX-975 pakeitimo įstatymas, 2015-11-19 Nr. XII-2054, 43 str. 2 d.

²⁶ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2016-07-20 raštas Nr. S-(60-4450)-1257 „Dėl administruojamų fondų finansinių ataskaitų“.

²⁷ Lietuvos Respublikos indėlių ir įsipareigojimų investuotojams draudimo įstatymo Nr. IX-975 pakeitimo įstatymas, 2015-11-19 Nr. XII-2054, 43 str. 2 d.

²⁸ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-28 Nr. X-1213 (su vėlesniais pakeitimais), 2 str. 12 d.

konsolidavimo metodika numato išimtis, kuriomis vadovaujantis atliekant įrašus neprivaloma gauti subjektų paaiškinimų.

Nustatėme atvejų, kai konsolidavimo įrašai buvo atlikti padarius prielaidas, koreguotos likusios neeliminuos sumos, negavus iš viešojo sektoriaus subjektų informacijos, nepavykus išsiaiškinti, dėl kokių priežasčių susidarė likutis ir kt. Ne visais atvejais galėjome įsitikinti padarytų prielaidų teisingumu, todėl negalime patvirtinti, kad konsolidavimo įrašai, kuriais 2015 metų nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio (finansinės būklės, veiklos rezultatų, grynojo turto pokyčių, pinigų srautų ataskaitų ir aiškinamojo rašto) duomenys koreguoti 98 189,0 tūkst. Eur suma²⁹, yra teisingi. Pažymime, kad Finansų ministerija konsolidavimo įrašus atliko ir rengdama valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį, dalies jų teisingumo auditoriai taip pat negalėjo patvirtinti³⁰, iš jų nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio duomenų teisingumui turi įtakos įrašai, kuriais ataskaitų duomenys koreguoti 146 666,3 tūkst. Eur suma. Taigi, negalime patvirtinti, kad konsolidavimo įrašai, kuriais 2015 metų nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio duomenys 244 855,3 tūkst. Eur yra teisingi.

2. VALSTYBĖS SKOLOS ATASKAITŲ VERTINIMAS

Pagal galiojančias Valstybės skolos apskaičiavimo taisykles³¹ Finansų ministerija, rengdama valstybės skolos ataskaitas, naudoja subjektų pateiktų ataskaitų ir statistiniais metodais apskaičiuotus duomenis. Taigi, naudodamos tuos pačius duomenų šaltinius ir statistinius metodus, skaičiuoja dvi institucijos:

- Finansų ministerija, kuri teikia valstybės skolos ataskaitas Seimui;
- Statistikos departamentas, teikiantis duomenis Europos Komisijai, kuri tikrina biudžetinės drausmės laikymąsi Europos Sąjungos šalyse narėse, kaip kriterijų naudodama valstybės skolos santykį su BVP.

Finansų ministerijos apskaičiuota valstybės skola 2015 m. pabaigoje yra 67 mln. Eur mažesnė už Statistikos departamento skelbiamą skolą.

Atkreipiame dėmesį, kad Statistikos departamentas, esant poreikiui, retrospektyviai keisdamas valdžios sektoriui priklausančių subjektų sąrašus, kartu keičia ir atitinkamų metų valstybės skolos duomenis. Finansų ministerija taip pat pakeičia valstybės skolos duomenis, skelbiamus internete, tačiau Seimo patvirtintų valstybės skolos ataskaitų duomenys, atnaujinus duomenis apie valdžios sektoriui priklausančius subjektus, lieka nepakitę. Dėl to patvirtintų valstybės skolos ataskaitų duomenys skiriasi nuo vėliau Finansų ministerijos ir Statistikos departamento interneto svetainėse skelbiamų duomenų apie valstybės skolą.

Ministerija, rengdama valstybės skolos ataskaitas, nenaudojo subjektų ataskaitose (formos Nr. 3 ir 3-sav) nurodytų duomenų apie savivaldybių prisiimtus 50,8 mln. Eur įsipareigojimus pagal kreditorinio reikalavimo perleidimo ir restruktūrizuotų prekybinių kreditų sutartis bei finansinės nuomos (lizingo) ir pirkimo išsimokėtinai įsipareigojimus. Siekdama, kad duomenys nesidubliuotų

²⁹ Konsolidavimo įrašai: 2016-07-15 Nr. 2601 ir 2016-07-21 Nr. 3813.

³⁰ Valstybinio audito ataskaita „Dėl Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir valstybės biudžeto vykdymo vertinimo“, 2016- Nr. FA-P-60-

³¹ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2004-05-14 įsakymas Nr. 18-169 „Dėl valstybės skolos apskaičiavimo taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

ir nebūtų padidinta valstybės skola, ministerija naudojo tik Lietuvos banko Pinigų finansinių institucijų (toliau – PFI) balanse pateiktus duomenis, nes Lietuvos bankas neteikia duomenų detalizuotai pagal atskirus subjektus ir paskolų rūšis. Ministerija neįvertino, kad Lietuvos banko PFI balansas yra rengiamas naudojant Lietuvos komercinių bankų ir užsienio bankų filialų duomenis bei statistinius metodus. Todėl ir į jį neįtraukiami įsipareigojimai pagal minėtas ir kitas sutartis, kurios vadovaujantis turinio viršenybės prieš formą principu, įtvirtintu Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatyme, yra priskiriamos finansinės nuomos (lizingo) sutartims priklausomai nuo jų turinio ir ekonominės prasmės.

Taigi, į valstybės skolos ataskaitas įtraukti ne visi valdžios sektoriaus įsipareigojimai pagal finansinės nuomos (lizingo) ir kitas sutartis, kurios vadovaujantis turinio viršenybės prieš formą principu yra priskiriamos finansinės nuomos (lizingo) sutartims bei neįtraukti 50,8 mln. Eur savivaldybių prisiimti įsipareigojimai pagal kreditorinio reikalavimo perleidimo ir restruktūrizuotų prekybinių kreditų sutartis.

Vyriausybė nuo 2017 metų paskyrė³² Statistikos departamentą būti atsakingu už duomenų platinimo specialiųjų standartų taikymą valdžios sektoriaus skolos rodikliams. Todėl, siekiant išvengti skolos ataskaitų dubliavimo ir užtikrinti teisingą valstybės skolos apskaičiavimą, Finansų ministerijai rekomenduojame iš naujo įvertinti jos rengiamų ataskaitų tikslingumą ir pakeisti teisės aktus, susijusius su valstybės skolos ataskaitų sudarymu ir duomenų pateikimu.

3. SKOLINIMOSI TEISĖTUMAS IR VALSTYBĖS SKOLOS VALDYMAS

3.1. Optimalus valstybės skolos lygis dar nenustatytas

Vyriausybė ir savivaldybės 2015 metais laikėsi visų teisės aktuose nustatytų skolinimosi ir garantijų limitų, kuriuos nustatė Lietuvos Respublikos Seimas, tvirtindamas 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymą³³.

Vyriausybė skolinosi valstybės vardu valdžios sektoriaus deficitui finansuoti ir skoloms perfinansuoti, ir valstybės skola didėjo. Valdžios sektoriaus skola apsidraudus nuo valiutų kursų svyravimo³⁴ 2015 metų pabaigoje buvo lygi 15 882,0 mln. Eur³⁵, tai sudarė 42,7 proc. bendrojo vidaus produkto (BVP). Šis santykis lieka mažesnis negu Maastrichto sutartimi nustatytas kriterijus (ne daugiau kaip 60 proc. BVP) ir yra vienas mažiausių tarp Europos Sąjungos valstybių, bet visada yra rizika, kad valstybės skola gali tapti netvari³⁶ ir apsunkinti ekonomikos plėtrą.

³² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016-06-15 nutarimas Nr. 605 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997-06-02 nutarimo Nr. 537 „Dėl Tarptautinio valiutos fondo duomenų platinimo specialiųjų standartų taikymo Lietuvoje“ pakeitimo“

³³ Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas 2014-12-15 Nr. 1437

³⁴ Tai yra skolos rodiklis, kurį Europos Komisija naudoja lygindama visų ES valstybių skolas ir vertindama atitikimą Maastrichto skolos kriterijui

³⁵ <https://osp.stat.gov.lt/temines-lenteles41>, Valdžios sektoriaus deficitas ir skola (ESA 2010) (NLSX)

³⁶ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2016-06-21 ataskaita Nr. V-6 „Valdžios sektoriaus finansų tvirtinimas“

Vyriausybės 2015–2017 metų skolinimosi ir skolos valdymo gairėse³⁷ nustatytas tikslas – užtikrinti Lietuvos Respublikos įstatymuose nustatytą valstybės išlaidų finansavimą ir priimtų skolinių įsipareigojimų vykdymą skolinomis lėšomis su kuo mažesnėmis sąnaudomis ir priimtina rizika vidutiniu laikotarpiu. Siekti valdžios sektoriaus finansų tvarumo ir stabilios ūkio plėtros įpareigoja ir Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas³⁸, kuriame nustatyta, kad nuo 2018 m. sausio 1 d. kiekvienas valdžios sektoriui priskiriamas biudžetas, išskyrus Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetą, valstybės biudžetą ir biudžetus, kurių planuojami asignavimai neviršija 0,3 proc. praėjusių metų BVP to meto kainomis, turi būti planuojamas, tvirtinamas, keičiamas ir vykdomas taip, kad, sprendžiant pagal to biudžeto struktūrinį balanso rodiklį, apskaičiuotą kaupiamuoju principu, jis būtų perteklinis arba subalansuotas.

Valstybės kontrolė, vykdydama biudžeto politikos kontrolės institucijos funkcijas, ataskaitoje dėl 2016 metų valdžios sektoriaus finansinių rodiklių³⁹ rekomendavo Finansų ministerijai apskaičiuoti Lietuvai leistiną, pakeliamą skolos lygį, nekeliantį grėsmės fiskaliniam tvarumui. Pažymime, kad siūlymą patvirtinti optimalų skolos lygį, kuris nesukeltų rizikos fiskaliniam tvarumui, Finansų ministerijai Valstybės kontrolė rekomendavo dar 2008 metais⁴⁰.

3.2. Ne visos savivaldybės tinkamai valdė įsipareigojimus ir skolinosi teisėtai

Ne visos savivaldybės 2015 metais ėmėsi pakankamų ir veiksmingų priemonių turimiems įsiskolinimams sumažinti arba prisiėmė skolinių įsipareigojimų, kai teisės aktai tai daryti draudė.

Dalis savivaldybių nesumažino pradelstų įsiskolinimų įstatyme nustatyto dydžio. 2015 metų rodiklių įstatyme⁴¹ nustatyta, kad savivaldybių 2015 m. gruodžio 31 d. esantis pradelstas įsiskolinimas už suteiktas paslaugas, atliktus darbus ir įsigytas prekes, palyginti su 2015 m. sausio 1 d. pradelstu įsiskolinimu, turi sumažėti ne mažiau negu 10 procentų. Nustatėme, kad ne visos savivaldybės ėmėsi pakankamų ir veiksmingų priemonių – jų pradelsti įsiskolinimai nesumažinti įstatyme nustatyto dydžio.

Šešios savivaldybės (iš 60-ies) nesumažino pradelstų įsiskolinimų įstatyme nustatyto dydžio

Keturių savivaldybių pradelsti įsiskolinimai ne tik nesumažėjo, bet padidėjo:

Vilniaus m. – 26 777,2 tūkst. Eur (nuo 74 834,7 iki 101 611,9 tūkst. Eur),

Palangos m. – 530,6 tūkst. Eur (nuo 74,3 iki 604,9 tūkst. Eur),

Marijampolės – 401,7 tūkst. Eur (nuo 216,1 iki 617,8 tūkst. Eur),

Pakruojo r. – 7,8 tūkst. Eur (nuo 391,8 iki 399,6 tūkst. Eur).

Dviejų savivaldybių pradelsti įsiskolinimai sumažinti nepakankamai:

Mažeikių r. – sumažinti 366 tūkst. Eur, o turėjo sumažinti 1 092,7 tūkst. Eur,

Vilkaviškio r. – sumažinti 102 tūkst. Eur, o turėjo sumažinti 147,7 tūkst. Eur.

³⁷ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-12-15 nutarimas Nr. 1427 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015–2017 metų skolinimosi ir skolos valdymo gairių patvirtinimo“.

³⁸ Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas, 2014-11-06 Nr. XII-1289, 10 str. 2 d.

³⁹ „Dėl 2016 metų valdžios sektoriaus finansinių rodiklių“, 2015-11-19 Nr. V-12-1.

⁴⁰ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2008-10-01 išvada Nr. FA-P-00-2-77 „Dėl Lietuvos Respublikos 2007 m. valstybės skolos, suteiktų paskolų ir valstybės vardu pasiskolintų lėšų ir suteiktų valstybės garantijų ataskaitos“.

⁴¹ Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas 2014-12-11 Nr. XII-1408, 12 str. 4 d.

Pagal 2015 metų rodiklių įstatymą⁴² savivaldybė gali skolintis tik tuo atveju, jeigu jos pradelsti įsiskolinimai už suteiktas paslaugas, atliktus darbus ir įsigytas prekes, palyginti su 2015 m. sausio 1 d. pradelstu įsiskolinimu, nuolat mažėja. Dviejų savivaldybių – Marijampolės ir Pakruojo r. – nuolat didėjo. Pažeidžiant įstatymą jų tarybos suteikė leidimus imti ilgalaikes paskolas, o savivaldybių administracijos sudarė sutartis: Marijampolės savivaldybė pasiskolino 1 410,0 tūkst. Eur, Pakruojo r. – 184,8 tūkst. Eur. Atsižvelgdama į Valstybės kontrolės teiktus pastebėjimus, Pakruojo r. savivaldybės administracija rengia priemonių planą skolai grąžinti.

Trijų savivaldybių administracijos neteisėtai sudarė lizingo sutartis. Pagal 2015 metų rodiklių įstatymą⁴³ ir Biudžeto sandaros įstatymą⁴⁴ biudžetinės įstaigos savo vardu negali skolintis lėšų, prisiimti jokių skolinių įsipareigojimų (ir pagal kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus ir finansinės nuomos (lizingo) sutartis).

Trijų savivaldybių (iš 60-ies) administracijos neteisėtai sudarė lizingo sutartis

Palangos m. savivaldybės administracija sudarė dvi finansinės nuomos (lizingo) sutartis: dėl 74,1 tūkst. Eur vertės transporto priemonės ir 53,7 tūkst. Eur vertės koncertinio fortepijono įsigijimo. Trakų r. savivaldybės administracija sudarė lizingo sutartį dėl 74,6 tūkst. Eur autobuso įsigijimo. Radviliškio r. savivaldybės administracija sudarė išperkamosios nuomos (lizingo) sutartį dėl 17,7 tūkst. Eur vertės transporto priemonės įsigijimo.

Audito metu 8-ioms minėtoms savivaldybėms pateikėme informaciją apie nustatytus dalykus ir rekomendavome užtikrinti sukurtų kontrolės priemonių veikimą, kad teisės aktų pažeidimai nesikartotų ateityje.

Į savivaldybės skolos ataskaitas įtraukti ne visi skolai priskirtini įsipareigojimai. Audito metu nustatėme, kad Druskininkų savivaldybė sudarė statybų rangos sutartį⁴⁵, kurios sąlygos, vertinant turinio viršenybės prieš formą principu, turi paskolos sutarčiai būdingų požymių: rangovas atsiskaitymą už 2010–2012 metais atliktus vietinės reikšmės kelių, gatvių ir šaligatvių rekonstravimo darbus išdėstė 15-os metų laikotarpiu, priskaičiuodamas skolintų lėšų palūkanas pagal suderintą skolos ir palūkanų mokėjimo grafiką. Vykdydamas šią sutartį, rangovas atliko statybos darbų už 11 460,6 tūkst. Eur, o savivaldybė atsiskaitydama už darbus per 15 metų (iki 2024-12-31) sumokės ir apie 3 300 tūkst. Eur palūkanų. Įsiskolinimo pagal sutartį likutis 2015 m. pabaigoje sudarė 7 393,7 tūkst. Eur. Savivaldybė šiuos ilgalaikius įsipareigojimus apskaitoje užregistravo kaip trumpalaikius ir neįtraukė jų į Savivaldybės skolinių įsipareigojimų ataskaitą (forma Nr. 3-sav.).

Galime teigti, kad savivaldybės administracija prisiėmė ilgalaikius skolinius įsipareigojimus, kurie savo turiniu priskirtini savivaldybės skolai. Savivaldybės skolinių įsipareigojimų 2015-12-31 ataskaitos duomenimis, savivaldybės skola 2015 metų pabaigoje buvo 5 364,5 tūkst. Eur. Įvertinus minėtus 7 393,7 tūkst. Eur įsipareigojimus, savo turiniu priskirtinus savivaldybės skolai, ji būtų 12 758,2 tūkst. Eur.

Nuo 2015 m. kovo 17 d. įsigaliojo Savivaldybių skolinimosi taisyklių⁴⁶ pakeitimai: buvo nustatytas baigtinis sąrašas įsipareigojamųjų skolos dokumentų, kurie įskaitomi į savivaldybių skolos limitus.

⁴² Ten pat, 11 str. 4 d.

⁴³ Ten pat, 13 str. 6 d.

⁴⁴ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1999-07-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais), 10 str. 1 d.

⁴⁵ Statybų rangos sutartis, 2009-10-12 Nr. 26-09-377. Jos sudarymui savivaldybės taryba priėmė 2011-01-31 sprendimu Nr. T1-3.

⁴⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-03-26 nutarimas Nr. 345 „Dėl savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“ (2015-03-13 nutarimo Nr. 251 redakcija) 4.1 p.

Atsižvelgdami į tai, kad savivaldybių sudaryti sandoriai ne visada gali būti vertinami kaip skoliniai įsipareigojimai ir dėl to jie neįtraukiami į savivaldybės skolą ir atitinkamai į valstybės skolą, rekomenduojame Finansų ministerijai parengti metodines rekomendacijas ir / ar pakeisti teisės aktus, kad į valstybės skolą būtų įtraukti visi įsipareigojimai, kurie ne tik savo forma, bet ir turiniu priskirtini skoliniams įsipareigojimams.

3.3. Ne visi valdžios sektoriaus subjektai turi skolas ir kitų skolinių įsipareigojimų valdymo strategijas

Savivaldybės laikėsi nustatytų skolinimosi limitų, tačiau tai neužtikrino stabilios jų finansinės būklės, nes yra rizika, kad ateityje savivaldybės negalės vykdyti investicijų projektų ir atsiskaityti už priimtus įsipareigojimus, įskaitant tuos, kurie neįskaityti į skolos limitus. Savivaldybių skoliniai įsipareigojimai labiausiai didėjo dėl nuosavų lėšų poreikio vykdyti ES struktūrinių fondų lėšomis finansuojamus projektus: 2014–2015 metais jie padidėjo 10 proc. ir sudarė apie 60 proc. visų įsipareigojimų pagal ilgalaikes paskolų sutartis. Be to, du kartus padaugėjo savivaldybių, kuriose tokie įsipareigojimai sudaro 100 proc. visų jų įsipareigojimų pagal ilgalaikes paskolų sutartis: Alytaus miesto, Alytaus, Kupiškio, Pasvalio, Šakių, Šilalės ir Trakų rajonų bei Druskininkų, Kalvarijos ir Pagėgių.

Todėl, atsižvelgdama į susidariusią padėtį, Vyriausybė nustatė⁴⁷, kad savivaldybėms gali būti skiriamos dotacijos, kai savivaldybės neturi galimybių nuosavomis lėšomis finansuoti projektus ir negali prisiimti papildomų įsipareigojimų, nes būtų viršyti Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme⁴⁸ savivaldybei nustatyti asignavimų dydžio apribojimai ar atitinkamų metų finansinių rodiklių įstatyme nustatyti skolos ir (ar) skolinimosi limitai. Savivaldybėms neturint aiškios skolos ir kitų skolinių įsipareigojimų valdymo strategijos, yra rizika, kad nebus įvykdytas reikalavimas siekti subalansuoto biudžeto.

Pažymime, kad teisės aktuose nenustatomas valstybės socialinės apsaugos fondų skolinimosi limitas⁴⁹. Siekdama dengti VSDF skolinius įsipareigojimus ir subalansuoti fondo pinigų srautus, Vyriausybė⁵⁰ nuo 2014 m. sausio 1 d. teikia valstybės perskolinamas paskolas su nulinėmis palūkanomis. Be to, Finansų ministerija kasmet raštu reglamentuoja VSDF skolinimąsi iš komercinių bankų.

Manome, kad, siekiant užtikrinti valdžios sektoriaus finansų tvarumą, visi valdžios subsektoriai turėtų ieškoti būdų ir numatyti kompleksines priemones, apimančias visų turimų finansinių įsipareigojimų analizę, su jais susijusių rizikų identifikavimą ir valdymą.

⁴⁷ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-11-26 nutarimas Nr. 1226 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos priedo patvirtinimo“.

⁴⁸ Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas, 2014-11-06 Nr. XII-1280.

⁴⁹ Valstybės kontrolės ataskaita „Dėl 2016 metų valdžios sektoriaus finansinių rodiklių“ 2015-11-10 Nr. V-12-1.

⁵⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-07-30 nutarimas Nr. 757 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021-06-04 nutarimo Nr. 567 „Dėl Valstybės perskolinamų paskolų ir valstybės garantijų teikimo suteiktų perskolinamų paskolų grąžinimo ir valstybės garantijų administravimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“.

3.4. Skolos valdymo išlaidos prižiūrimos nepakankamai

Didžiąją centrinės valdžios skolos valdymo išlaidų dalį (2015 m. – 98,4 proc.) sudarė palūkanos, kitą dalį – su skolinimosi valstybės vardu susijusios išlaidos. Palyginę 2014, 2015 ir planuojamas 2016 metų skolos valdymo išlaidas matome, kad jos yra panašaus lygio ir kasmet sudaro apie 600 mln. Eur. Be to, planuojama, kad skolos valdymo išlaidos, bent jau iki 2018 metų, kasmet bus panašaus lygio.

Šiuo metu Lietuva yra tarp patikimiausių Europos Sąjungos valstybių ir gali skolintis už daug mažesnes palūkanų normas⁵¹, negu dabar moka už įsipareigojimus pagal 2010–2012 metais išleistus JAV doleriais denominuotus užsienio VVP⁵². Šie įsipareigojimai 2015 metais sudarė per 30 proc. visos valstybės skolos, o už juos mokamos palūkanos – apie 330 mln. Eur. Finansų ministerija, siekdama mažinti skolos valdymo išlaidas, turėtų svarstyti galimybes refinansuoti anksčiau priimtus skolinius įsipareigojimus.

Finansų ministerija teigia, kad nuolat stebi tarptautinės vertybinių popierių rinkos tendencijas, analizuoja skolinimosi galimybes ir yra pasirengusi atitinkamai veikti, kai aplinkybės bus palankios valstybės interesams. Atsižvelgdama į tai, kad refinansavimas turi didelę įtaką ir einamųjų metų palūkanų sumatai, ministerija informavo, kad refinansavimo klausimai galėtų būti svarstomi formuojant kiekvienų metų biudžeto asignavimų ir grynojo skolinimosi limito poreikį, todėl svarstys galimybę ir būtinybę tai reglamentuoti Finansinių priemonių naudojimo taisyklėse⁵³.

Audito metu pasigedome vidaus kontrolės procedūrų, kurios užtikrintų operatyvų reagavimą į pokyčius finansų rinkoje, siekiant sutaupyti valstybės biudžeto lėšų, negavome įrodymų, kad Finansų ministerijos specialistai 2015 metais atliko sistemingus visų turimų skolinių priemonių ir galimų jų alternatyvų vertinimus ir teikė siūlymus Vyriausybės skolinimosi valstybės vardu ir skolinantis priimtų įsipareigojimų bei valstybės piniginių išteklių valdymo komisijai. Komisija 2015 m. šių klausimų kompleksiskai nevertino ir sprendimų dėl turimų skolų refinansavimo nepriėmė.

Rekomenduojame Finansų ministerijai sukurti vidaus kontrolės priemones, užtikrinančias sistemingą turimų skolinių priemonių ir jų alternatyvų vertinimą, sprendimų priėmimą, siekiant reaguoti į pokyčius finansų rinkoje ir sutaupyti valstybės biudžeto lėšų.

Valstybės kontrolierius

Arūnas Dulkys

⁵¹ 2015 m. Vyriausybė skolinasi už 1,25 proc. (10 metų) ir 0,125 proc. (20 metų) 2016 metų rugpjūtį pasiskolindama neigiamas (-0,055 proc.) palūkanas (3 metams).

⁵² Palūkanų norma svyruoja nuo 5 iki 7 proc. per metus.

⁵³ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2012-12-07 įsakymas Nr. 1K-417 „Dėl su Lietuvos Respublikos Vyriausybės skolinimosi valstybės vardu ir skolinantis priimtų įsipareigojimų bei valstybės piniginių išteklių valdymo susijusių teisės aktų patvirtinimo ir komisijų sudarymo“ (su vėlesniais pakeitimais).

Auditas atliktas, vykdant 2015-12-14 pavedimą Nr. P-60-8.

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė:

- Rasa Guobienė (audito grupės vadovė),
- Vita Andrulytė (iki 2016-04-01),
- Rita Gilė (iki 2016-04-21),
- Ramunė Paslauskienė,
- Ona Butėnaitė,
- Liucija Kuncevičienė,
- Inga Trepšienė,
- Laimutė Švagždienė,
- Danutė Granickienė,
- Virginija Balkojytė,
- Margarita Mikalauskienė,
- Danutė Čižauskienė,
- Pranas Budvytis,
- Virginija Mažeikienė,
- Zinaida Andrusevičienė,
- Rita Jurčytė,
- Laima Bužinskienė,
- Nijolė Norušaitienė (nuo 2016-07-26),
- Jurgita Kasparaitytė (nuo 2016-07-26),
- Simon Kulionienė (nuo 2016-07-26),
- Danguolė Bučelienė (nuo 2016-07-26),
- Margarita Dambrauskaitė (nuo 2016-07-26).

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
 „2015 metų nacionalinio finansinių
 ataskaitų rinkinio, valstybės skolos
 ataskaitų teisingumas ir skolinimosi
 teisėtumas“
 1 priedas

Rekomendacijų įgyvendinimo planas

Eil. Nr.	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendaci- ja	Veiksmas / Priemonės / Komentarai	Įgyvendinimo terminas (data)
1.	Siekiant išvengti valstybės skolos ataskaitų dubliavimo, iš naujo įvertinti ministerijos rengiamų ataskaitų tikslingumą ir pakeisti teisės aktus, susijusius su valstybės skolos ataskaitų sudarymu ir duomenų pateikimu.	Finansų ministerijai	Pakeisti Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatymą ir poįstatyminius teisės aktus siekiant išvengti valstybės skolos ataskaitų dubliavimo.	2017 m. IV ketv.
2.	Sukurti vidaus kontrolės priemones, užtikrinančias sistemingą turimų skolinių priemonių ir jų alternatyvų vertinimą, sprendimų priėmimą, siekiant reaguoti į pokyčius finansų rinkoje ir sutaupyti valstybės biudžeto lėšų.	Finansų ministerijai	Poįstatyminiuose teisės aktuose numatyti priemones, užtikrinančias periodinį įsipareigojimų peržiūrėjimą siekiant Vyriausybės nustatytų skolos valdymo tikslų.	2017 m. II ketv.
3.	Parengti metodines rekomendacijas ir / ar pakeisti teisės aktus, kad į valstybės skolą būtų įtraukti visi įsipareigojimai, kurie ne tik savo forma, bet ir turiniu priskirtini skoliniam įsipareigojimams.	Finansų ministerijai	Bus patikslinta 3-sav. forma.	2017 m. II ketv.

Atstovas ryšiams, atsakingas už Valstybės kontrolės informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais:

Finansų ministerijos Turto valdymo departamento direktorė Aušra Vičkačkienė, tel. 2390 122, el. paštas ausra.vickackiene@finmin.lt.

Valstybinio audito ataskaitos
„2015 metų nacionalinio finansinių
ataskaitų rinkinio, valstybės skolos
ataskaitų teisingumas ir skolinimosi
teisėtumas“
2 priedas

Teisės aktai, kuriais vadovaudamiesi atlikome vertinimus

Įstatymai:

- Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas.
- Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas.
- Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas.
- Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatymas.
- Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas.
- Lietuvos Respublikos indėlių ir įsipareigojimų investuotojams draudimo įstatymas.
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-12-15 nutarimas Nr. 1437 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015–2017 metų skolinimosi ir skolos valdymo gairių patvirtinimo“.

Nutarimai:

- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimas Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“.
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016-06-15 nutarimas Nr. 605 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997-06-02 nutarimo Nr. 537 „Dėl Tarptautinio valiutos fondo duomenų platinimo specialiųjų standartų taikymo Lietuvoje“ pakeitimo“.
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-11-26 nutarimas Nr. 1326 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos priedo patvirtinimo“.

Kiti:

- Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymais patvirtinti Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartai.
- Lietuvos Respublikos finansų ministro 2004-05-14 įsakymas Nr. 1K-189 „Dėl valstybės skolos apskaičiavimo taisyklių patvirtinimo“.
- Lietuvos Respublikos finansų ministro 2010-01-29 įsakymas Nr. 1K-022 „Dėl vykdymo ataskaitų“.
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-06-04 nutarimas Nr. 667 „Dėl Valstybės perskolinamų paskolų ir valstybės garantijų teikimo, suteiktų perskolinamų paskolų grąžinimo ir valstybės garantijų administravimo taisyklių patvirtinimo“.
- Lietuvos Respublikos finansų ministro 2012-12-07 įsakymas Nr. 1K-417 „Dėl su Lietuvos Respublikos Vyriausybės skolinimosi valstybės vardu ir skolinantis priimtų įsipareigojimų bei valstybės piniginių išteklių valdymu susijusių teisės aktų patvirtinimo ir komisijų sudarymo“.
- ir kiti.

Valstybinio audito ataskaitos
 „2015 metų nacionalinio finansinių
 ataskaitų rinkinio, valstybės skolos
 ataskaitų teisingumas ir skolinimosi
 teisėtumas“
 3 priedas

Savivaldybių 2015 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių
 duomenys ir savivaldybių kontrolierių pareikštos nuomonės

Eil. Nr.	Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkiniai	Subjektų skaičius	Iš viso turto ⁵⁴ , tūkst. Eur	Nuomonė ⁵⁵ dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio	
				2015 m.	2014 m.
1	Akmenės r. savivaldybės	34	56 132,4	S	S
2	Alytaus m. savivaldybės	49	194 265,8	B	B
3	Alytaus r. savivaldybės	31	64 087,4	S	S
4	Anykščių r. savivaldybės	34	80 071,5	S	S
5	Birštono savivaldybės	17	59 310,2	S	NA
6	Biržų r. savivaldybės	36	73 034,4	S	S
7	Druskininkų savivaldybės	22	163 672,6	B	B
8	Elektrėnų savivaldybės	42	69 554,3	S	S
9	Ignalinos r. savivaldybės	23	53 602,5	S	B
10	Jonavos r. savivaldybės	54	103 181,2	S	B
11	Joniškio r. savivaldybės	35	66 886,8	S	S
12	Jurbarko r. savivaldybės	47	70 520,2	NA	S
13	Kaišiadorių r. savivaldybės	48	55 196,9	S	S
14	Kalvarijos savivaldybės	23	23 153,7	S	B
15	Kauno m. savivaldybės	213	695 398,2	S	S
16	Kauno r. savivaldybės	74	155 516,6	S	S
17	Kazlų Rūdos savivaldybės	22	31 800,2	S	S
18	Kelmės r. savivaldybės	49	76 706,0	S	S
19	Kėdainių r. savivaldybės	50	157 162,7	S	S
20	Klaipėdos m. savivaldybės	130	467 834,6	S	S
21	Klaipėdos r. savivaldybės	61	80 922,9	B	S
22	Kretingos r. savivaldybės	44	79 751,1	S	S
23	Kupiškio r. savivaldybės	33	57 227,7	S	S
24	Lazdijų r. savivaldybės	28	59 121,0	S	S
25	Marijampolės savivaldybės	62	163 160,5	S	S
26	Mažeikių r. savivaldybės	75	115 753,2	S	S
27	Molėtų r. savivaldybės	33	53 984,5	S	B
28	Neringos savivaldybės	15	50 160,3	B	S
29	Pagėgių savivaldybės	19	31 523,8	B	B
30	Pakruojo r. savivaldybės	39	55 626,4	S	S
31	Palangos m. savivaldybės	29	104 126,1	S	S
32	Panevėžio m. savivaldybės	84	204 130,8	S	S
33	Panevėžio r. savivaldybės	54	75 307,9	B	S
34	Pasvalio r. savivaldybės	32	79 157,9	S	S
35	Plungės r. savivaldybės	50	86 771,2	S	S
36	Prienu r. savivaldybės	43	61 594,4	S	S
37	Radviliškio r. savivaldybės	52	89 283,6	S	S
38	Raseinių r. savivaldybės	41	84 649,3	S	S

⁵⁴ Rinkinio finansinės būklės ataskaitoje nurodyta turto suma, tūkst. eurų.

⁵⁵ B – besąlyginė, S – sąlyginė, N – neįvertinama, NA – neaudituoti.

Eil. Nr	Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkiniai	Subjektų skaičius	Iš viso turto ⁵⁴ , tūkst. Eur	Nuomone ⁵⁵ dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio	
				2015 m.	2014 m.
39	Rietavo savivaldybės	15	25 402,7	S	S
40	Rokiškio r. savivaldybės	41	91 773,0	S	S
41	Skuodo r. savivaldybės	28	49 853,8	B	S
42	Šakių r. savivaldybės	45	70 766,2	S	S
43	Šalčininkų r. savivaldybės	52	65 824,3	S	S
44	Šiaulių m. savivaldybės	101	246 646,7	S	S
45	Šiaulių r. savivaldybės	54	91 498,0	S	S
46	Šilalės r. savivaldybės	34	72 628,3	B	B
47	Šilutės r. savivaldybės	54	121 367,4	S	S
48	Širvintų r. savivaldybės	26	37 216,0	S	S
49	Švenčionių r. savivaldybės	33	60 237,9	S	S
50	Tauragės r. savivaldybės	41	114 109,8	S	S
51	Telšių r. savivaldybės	62	123 714,6	S	S
52	Trakų r. savivaldybės	52	72 900,1	S	S
53	Ukmergės r. savivaldybės	42	94 202,7	S	S
54	Utenos r. savivaldybės	44	126 673,9	S	S
55	Varėnos r. savivaldybės	40	65 869,9	S	N
56	Vilkaviškio r. savivaldybės	47	75 185,2	S	S
57	Vilniaus m. savivaldybės	338	1 413 186,8	S	N
58	Vilniaus r. savivaldybės	84	118 980,1	S	S
59	Visagino savivaldybės	26	69 229,4	S	B
60	Zarasų r. savivaldybės	26	53 845,4	S	S
Iš viso audituota:		3065	7 439 932,7	B – 8 S – 51	B – 9 S – 48 N – 2, NA – 1
Neauditauta:		47	70 520,2	NA – 1	

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal savivaldybių kontrolierių ataskaitas ir išvadas.

Valstybinio audito ataskaitos
 „2015 metų nacionalinio finansinių
 ataskaitų rinkinio, valstybės skolos
 ataskaitų teisingumas ir skolinimosi
 teisėtumas“
 4 priedas

Duomenų iškraipymai dėl neteisingos turto ir įsipareigojimų apskaitos

Eil. Nr.	Savivaldybė	Suma, kurios teisingumo negalima patvirtinti (tūkst. Eur)	Aprašymas
1	Kauno m.	274,1	Savivaldybės administracija formaliai atliko kempingo pastatų ir kitų statinių inventurizaciją – neįvertino, kad apskaitoje užregistruoti turto vienetai neatitinka Nekilnojamojo turto registre nurodytų turto vienetų. Apskaitoje turto užregistravo vidutine rinkos verte, o galėjo patikimai įvertinti jo įsigijimo savikainą.
2	Klaipėdos m.	15 858,6	Savivaldybės administracija inventurizacijos metu neįvertino, kad straipsnyje „Nebaigta statyba ir išankstiniai mokėjimai“ nuo 2006 m. užregistruoti 39 ilgalaikio turto vienetai turi nuvertėjimo požymių.
3	Panevėžio m.	163,7	Savivaldybės administracija inventurizacijos metu neįvertino, kad straipsnyje „Nebaigta statyba ir išankstiniai mokėjimai“ yra užregistruoti objektai, kurie 2015 metais baigti arba kurių nenumatoma baigti, nes tai ekonomiškai nenaudinga.
		973,2	Neinventurizavo mokėtinų socialinių išmokų (fiziniam asmenims).
		143,9	Neinventurizavo sukaupytų mokėtinų sumų, užregistruotų Socialinės paramos skyriaus apskaitoje.
4	Jonavos r.	214,2	Savivaldybės administracija inventurizacijos metu neįvertino, kad ilgalaikis materialusis turtas (pastatai – 3,3 tūkst. Eur, infrastruktūros ir kiti statiniai – 2,6 tūkst. Eur, nebaigta statyba – 208,3 tūkst. Eur) turi nuvertėjimo požymių.
5	Joniškio r.	1 165,6	Savivaldybės administracija inventurizacijos metu neįvertino, kad straipsnyje „Nebaigta statyba ir išankstiniai mokėjimai“ yra užregistruoti objektai, kurių nenumatoma baigti arba jų baigimas atidėtas ilgesniam nei 12 mėn. laikotarpiui, turi nuvertėjimo požymių, ir neskaičiavo nuvertėjimo.
6	Kėdainių r.	1 085,7	Savivaldybės administracija inventurizacijos metu neįvertino, kad straipsnyje „Nebaigta statyba ir išankstiniai mokėjimai“ nuo 2006 m. užregistruoti ilgalaikio turto vienetai turi nuvertėjimo požymių.
7	Kupiškio r.	404,4	Savivaldybės administracija inventurizacijos metu nesudarė naudojamo pagal panaudos sutartį turto (129,32 kv. m. valčių elingo prie Kupiškio marių pastate) atskiro inventurizavimo aprašo pagal savininką.
8	Raseinių r.	3 514,8	Savivaldybės administracija inventurizacijos metu neįvertino, kad straipsnyje „Nebaigta statyba ir išankstiniai mokėjimai“ užregistruoti pastatai, kurių pagerinimo darbai pradėti prieš 9 ar 10 metų, bet vis dar neužbaigti, arba darbai nukelti ilgesniam nei 12 mėnesių laikotarpiui, turi nuvertėjimo požymių.
		647,2	Neinventurizavo valstybinės žemės nuomos mokesčio, gautino iš fizinių asmenų.
		410,3	Nesudarė gautinų sumų (valstybinės žemės nuomos mokesčio ir vietinių rinkliavų už atliekų surinkimą) senaties žiniaraščių ir neįvertino gautinų sumų nuvertėjimo.
9	Rokiškio r.	2 418,0	Rokiškio kultūros centras neįventurizavo ilgalaikio turto.
10	Pakruojo r.	5 165,1	Savivaldybės administracija netinkamai atliko ilgalaikio materialiojo turto inventurizaciją, pateikė 12 inventurizacijos aprašų be materialiai atsakingų asmenų ir komisijos narių parašų, daugelyje jų nenurodė turto buvimo vietos, adresu.
11	Pasvalio r.	21,8	Pasvalio sporto mokykla neįventurizavo sukaupytų gautinų ir mokėtinų sumų (sukaupto nepanaudotų atostogų rezervo).

Eil. Nr	Savivaldybė	Suma, kurios teisingumo negalima patvirtinti (tūkst. Eur)	Aprašymas
12	Šilutės r.	2 265,2	Savivaldybės administracija inventORIZACIJOS metu neįvertino, kad straipsnyje „Nebaigta statyba ir išankstiniai mokėjimai“ nuo 1990 m. užregistruoti ilgalaikio turto vienetai turi nuvertėjimo požymių.
		189,6	Neinventorizavo vietinės rinkliavos už komunalines atliekas mokėtinų sumų (fizinį ir juridinių asmenų).
13	Švenčionių r.	158,0	Savivaldybės administracija inventORIZACIJOS metu nevertino ilgalaikio materialiojo turto nuvertėjimo požymių, neskaičiavo nebaigtos statybos objektų, kurių statybos darbai sustabdyti ilgiau kaip 12 mėnesių, nuvertėjimo.
14	Vilniaus r.	1 657,1	15 švietimo įstaigų ir Juodšilių seniūnijos bendruomenės socialinių paslaugų centras neinventorizavo per vienerius metus gautinų sumų.
		1 309,8	15 švietimo įstaigų ir Juodšilių seniūnijos bendruomenės socialinių paslaugų centras neinventorizavo trumpalaikių išpareigojimų.
15	Zarasų r.	1 413,5	Savivaldybės administracija neįregistravo apskaitoje inventORIZAVIMO rezultatų iki 2015 metų metinių finansinių ataskaitų sudarymo datos, todėl negalima patvirtinti ilgalaikio turto – 1 406,9 tūkst. Eur per vienerius metus gautinų sumų – 6,6 tūkst. Eur likučių teisingumo.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal savivaldybių kontrolierių ataskaitas ir auditų rezultatų suvestines.

Valstybinio audito ataskaitos

„2015 metų nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio, valstybės skolos ataskaitų teisingumas ir skolinimosi teisėtumas“

5 priedas

Duomenų iškraipymai dėl neteisingos vietinės reikšmės kelių ir gatvių apskaitos

Eil. Nr.	Savivaldybė	Iškraipymų suma, (tūkst. Eur)	Suma, kurios teisingumo negalima patvirtinti (tūkst. Eur)	Aprašymas
1	Akmėnės r.		9 457,1	Savivaldybės administracija apskaitoje užregistravo ne visus vietinės reikšmės kelius ir gatves, įregistruotų kelių duomenys neatitiko savivaldybės tarybos patvirtinto kelių sąrašo duomenų (apskaitoje – 520 vnt., sąraše – 774 vnt.), turto duomenų kortelėse nenurodė, kokio kelio / gatvės elementai yra apskaityti kaip turto sudėtinės dalys.
2	Alytaus m.	1 312,0		Savivaldybės administracija apskaitoje neužregistravo 264 vnt. įvažiavimo kelių į gyvenamuosius namus ir kitus objektus.
3	Alytaus r.		10 038,0	Savivaldybės administracija apskaitoje užregistravo ne visus vietinės reikšmės kelius ir gatves, įregistruotų kelių duomenys neatitiko savivaldybės tarybos patvirtinto kelių sąrašo duomenų (apskaitoje – 482 vnt., sąraše – 854 vnt.). Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
4	Anykščių r.		8 126,9	Nustatyta atvejų, kai savivaldybės tarybos patvirtintame vietinės reikšmės kelių sąraše pateikti duomenys apie kelius (kelio pavadinimas, kelio numeris, ilgis) neatitiko apskaitos registruose nurodytų duomenų. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
5	Birštono		6 368,4	Savivaldybės administracija dalies vietinės reikšmės kelių ir gatvių apskaitą tvarkė ne pagal turto vienetų. Nustatyta atvejų, kai kelių esminio pagerinimo išlaidas užregistravo kaip atskirus ilgalaido turto vienetų. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
6	Biržų r.		2 822,2	Savivaldybės administracijos apskaitoje užregistruotų vietinės reikšmės kelių ir gatvių duomenys neatitiko savivaldybės tarybos patvirtinto kelių sąrašo duomenų. Nustatyta atvejų, kai administracija kelių esminio pagerinimo išlaidas užregistravo kaip atskirus ilgalaido turto vienetų, neteisingai skaičiavo kai kurių kelių nusidėvėjimą. Nepatvirtintas Vabalninko miesto gatvių sąrašas. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
7	Elektrėnų		14 670,8	Savivaldybės administracija apskaitoje užregistravo ne visus vietinės reikšmės kelius ir gatves. Nustatyta atvejų, kai apskaitoje kelio elementai įregistruoti kaip atskiri turto vienetai. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
8	Ignalinos r.		15 977,4	Savivaldybės administracija apskaitoje užregistravo ne visus vietinės reikšmės kelius ir gatves, kurie nurodyti tarybos sprendimu patvirtintame kelių sąraše. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
9	Jonavos r.		9 191,6	Savivaldybės administracija formaliai atliko vietinės reikšmės kelių ir gatvių inventorizaciją – neįvertino, kad kelių duomenys po atlikto

Eil. Nr.	Savivaldybė	Išskaiptomų suma, (tūkst. Eur)	Suma, kurios teisingumo negailima patvirtinti (tūkst. Eur)	Aprašymas
				kadastrinių matavimų ir teisinės registracijos, neatitinka nurodytų apskaitoje (turto duomenų kortelėse). Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
10	Kaišiadorių r.		4 759,1	Savivaldybės taryba nepatvirtino kelių ir gatvių sąrašo, taigi nesivadovavo Kelių įstatymu. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
11	Kauno m.		44 833,5	Savivaldybės administracija apskaitoje užregistravo 66-į miesto gatvių, nepatiksino kelių ir gatvių sąrašo. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
		6 091,6		Inventorizavimo metu neįvertino, kad straipsnyje „Nebaigta statyba ir išankstiniai mokėjimai“ užregistruoti trijų gatvių rekonstrukcijos darbai, atlikti prieš 2–3 metus, kurių vertė turėjo būti perkelta į straipsnį „Infrastruktūros ir kiti statiniai“.
12	Kauno r.		34 413,8	Savivaldybės administracija apskaitoje užregistravo ne visus vietinės reikšmės kelius ir gatves, dalies kelių apskaitą tvarkė ne pagal turto vienetų. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių inventorizacija ir teisinė registracija.
13	Kelmės r.		9 074,2	Savivaldybės administracija apskaitoje užregistravo ne visus vietinės reikšmės kelius ir gatves, dalies kelių apskaitą tvarkė ne pagal atskirus turto vienetų. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
14	Kėdainių r.		40 692,5	Savivaldybės administracija apskaitoje užregistravo ne visus vietinės reikšmės kelius ir gatves, kurie nurodyti tarybos sprendimais patvirtintuose sąrašuose, nepapildė turto duomenų kortelių (nenurodė, kokie kelio elementai yra apskaityti kaip turto sudėtinės dalys). Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
15	Klaipėdos m.		81 506,2	Savivaldybės administracija apskaitoje užregistravo 1 160 vnt. vietinės reikšmės kelių ir gatvių. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
16	Kretingos r.		4 650,6	Savivaldybės administracija apskaitoje užregistravo 154 vnt. vietinės reikšmės kelių ir gatvių. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
17	Kupiškio r.		18 950,9	Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
18	Lazdijų r.		5 645,7	Savivaldybės administracija apskaitoje užregistravo ne visus vietinės reikšmės kelius ir gatves, įregistruotų kelių duomenys neatitiko savivaldybės tarybos patvirtinto kelių sąrašo duomenų (apskaitoje – 540 vnt., sąraše – 762 vnt.), dalies kelių apskaitą tvarkė ne pagal turto vienetų. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
19	Marijampolės		34 192,9	Savivaldybės administracija apskaitoje užregistravo 394 vnt. vietinės reikšmės kelių ir gatvių. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
20	Mažeikių r.		8 594,3	Savivaldybės administracija apskaitoje užregistravo ne visus vietinės reikšmės kelius ir gatves, inventorizaciją atliko formaliai (aprašų duomenys tapatūs netikslių apskaitos registrų duomenims, kai kuriuose aprašuose nenurodyti inventorizuojamą turtą identifikuojantys duomenys).

Eil. Nr.	Savivaldybė	Išskaiptomų suma. (tūkst. Eur)	Suma, kurios teisingumo negaiama patvirtinti (tūkst. Eur)	Aprašymas
21	Molėtų r.		6 734,5	Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija. Savivaldybės administracija apskaitoje užregistravo ne visus vietinės reikšmės kelių ir gatves, įregistruotų kelių duomenys neatitiko savivaldybės tarybos patvirtinto kelių sąrašo duomenų. Neteisingai skaičiavo kelių nusidėvėjimą. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
22	Pakruojo r.		4 808,7	Savivaldybės administracija apskaitoje užregistravo ne visus vietinės reikšmės kelių ir gatves, įregistruotų kelių duomenys neatitiko savivaldybės tarybos patvirtinto kelių sąrašo duomenų (apskaitoje – 240 vnt., sąraše – 451 vnt.). Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
23	Palangos m.		9 889,9	Savivaldybės administracijos vietinės reikšmės kelių ir gatvių apskaitos duomenys nesutapo su kelių sąrašo duomenimis. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
24	Panevėžio m.		18 678,2	Savivaldybės administracija apskaitoje neužregistravo 223 vnt. gatvių. Nustatyta atvejų, kai užregistravo gatves, kurių Panevėžio mieste nėra (pakeisti pavadinimai). Dalies gatvių apskaitą tvarkė ne pagal turto vienetų, turto duomenų kortelėse nenurodė arba neteisingai nurodė kelio (gatvės) ilgį, kelio elementus. Atlikus gatvių atkarpų rekonstravimą, Turto ir įsipareigojimų vertinimo komisija neperžiūrėjo ir iš naujo neįvertino gatvių naudingo tarnavimo laiko. Neatliko vietinės reikšmės kelių ir gatvių metinės inventorizacijos. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
25	Panevėžio r.		0,4	Savivaldybės administracija apskaitoje neužregistravo 383 vnt. vietinės reikšmės kelių ir gatvių, esančių 8-iose seniūnijose. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
26	Pasvalio r.		8 509,3	Savivaldybės administracija apskaitoje užregistravo ne visus seniūnijose esančius vietinės reikšmės kelių ir gatves (apskaitoje – 209 vnt., sąraše – 1 008 vnt.). Kelių inventorizaciją atliko formaliai (aprašų duomenys tapatūs netikslų apskaitos registru duomenims). Seniūnijų turto duomenų kortelėse nenurodė informacijos apie kelio elementus, dangą. Dalies kelių apskaitą tvarkė ne pagal turto vienetų. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
27	Plungės r.		8 275,0	Savivaldybės administracijos apskaitoje įregistruotų vietinės reikšmės kelių ir gatvių duomenys neatitiko savivaldybės tarybos patvirtinto kelių sąrašo duomenų (apskaitoje – 835 vnt., sąraše – 1 752 vnt.). Administracija dalies kelių apskaitą tvarkė ne pagal turto vienetų, turto duomenų kortelėse nenurodė visų kelių identifikuojančių duomenų. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
28	Prienų r.		5 598,9	Savivaldybės administracija dalies vietinės reikšmės kelių ir gatvių apskaitą tvarkė ne pagal turto vienetų. Nustatyta atvejų, kai kelių esminio pagerinimo išlaidas užregistravo kaip atskirus ilgalaikio turto vienetų. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
29	Radviliškio r.		7 493,5	Savivaldybės administracijos apskaitoje įregistruotų kelių duomenys neatitiko savivaldybės tarybos patvirtinto kelių sąrašo duomenų (apskaitoje – 1 442 vnt., sąraše – 1 168 vnt.). Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.

45

Eil. Nr.	Savivaldybė	Išskaiptų suma, (tūkst. Eur)	Suma, kurios teisingumo negalima patvirtinti (tūkst. Eur)	Aprašymas
30	Rietavo		4 958,2	Savivaldybės administracija apskaitoje užregistravo ne visus vietinės reikšmės kelius ir gatves, jų apskaitą tvarko ne pagal turto vienetų. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventurizacija ir teisinė registracija.
31	Rokiškio r.		14 207,4	Savivaldybėje nėra patvirtinto vietinės reikšmės kelių ir gatvių sąrašo, nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventurizacija ir teisinė registracija.
32	Šalčininkų r.		8 207,3	Savivaldybės administracija apskaitoje užregistravo ne visus vietinės reikšmės kelius ir gatves, jų apskaitą tvarkė ne pagal turto vienetų. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventurizacija ir teisinė registracija.
33	Širvintų r.		6 325,3	Savivaldybės administracija apskaitoje užregistravo ne visus vietinės reikšmės kelius ir gatves (apskaitoje buvo įregistruoti tik Širvintų rajono savivaldybės tarybos 2009-04-28 sprendimu patvirtintame sąraše nurodyti keliai). Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventurizacija ir teisinė registracija.
34	Šiaulių m.		19 235,0	Savivaldybės administracija apskaitoje užregistravo ne visus vietinės reikšmės kelius ir gatves, įregistruotų kelių duomenys neatitiko savivaldybės tarybos patvirtinto kelių sąrašo duomenų. Gatvių inventurizacija atlikta formaliai (patvirtinant netikslius apskaitos duomenis). Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventurizacija ir teisinė registracija.
35	Šiaulių r.		26 022,9	Savivaldybės administracija apskaitoje užregistravo ne visus vietinės reikšmės kelius ir gatves, įregistruotų kelių duomenys neatitiko savivaldybės tarybos patvirtinto kelių sąrašo duomenų. Turto duomenų kortelėse nurodyti duomenys neinformatyvūs (neaiškūs pavadinimai, skiriasi mato vienetai, nėra nurodyta turto sudedamųjų dalių, nenurodytas kelio ilgis bei kita turto vienetai identifikuojanči informacija). Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventurizacija ir teisinė registracija.
36	Šilalės r.	428,9		Savivaldybės administracija neperkėlė kelių vertės iš straipsnio „Nebaigta statyba ir išankstiniai mokėjimai“ į straipsnį „Infrastruktūros ir kiti statiniai“, kai yra eksploatuojami.
37	Švenčionių r.		7 257,0	Savivaldybės administracijos apskaitoje įregistruotų vietinės reikšmės kelių ir gatvių duomenys neatitiko savivaldybės tarybos patvirtinto kelių sąrašo duomenų. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventurizacija ir teisinė registracija.
38	Telšių r.		10 571,6	Savivaldybės administracija (seniūnijų) apskaitoje užregistravo ne visas gatves, ne visais atvejais apskaitą tvarkė pagal turto vienetų. Vietinės reikšmės kelių ir gatvių inventurizaciją atliko netinkamai, nes į inventurizavimo aprašus neįtraukė trūkstamų kelių ir gatvių duomenų, sudėtinųjų dalių, pastabose nenurodė ir kitos papildomos informacijos. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventurizacija ir teisinė registracija.
39	Utenos r.		7 723,3	Savivaldybės administracija apskaitoje užregistravo ne visas gatves, esančias Utenos miesto gatvių sąraše. Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventurizacija ir teisinė registracija.
		141,8		Savivaldybės administracija iš straipsnio „Nebaigta statyba ir išankstiniai mokėjimai“ į straipsnį „Infrastruktūros ir kiti statiniai“ neperkėlė 2011 m. birželio mėn. baigtų Taikos g. važiuojamosios dalies esminio pagerinimo išlaidų.
40	Vilkaviškio r.		9 468,4	Savivaldybės administracijos apskaitoje įregistruotų vietinės reikšmės kelių ir gatvių apskaitos duomenys neatitiko savivaldybės tarybos patvirtinto kelių sąrašo duomenų.

Eil. Nr.	Savivaldybė	Iškraipymų suma, (tūkst. Eur)	Suma, kurios teisingumo negalima patvirtinti (tūkst. Eur)	Aprašymas
				Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
41	Vilniaus m.		248 621,2	Savivaldybės administracija apskaitoje užregistravo ne visas įrengtas gatves (apie 200). 1997 metais Vilniaus apskrities administracija savivaldybei perdavė vietinės reikšmės kelių – apie 600 gatvių buvo perduotos pagal dangos rūšis: asfaltbetonio danga, lauko akmuo, grindinys, klinkeris, gruntas, žvyro skalda, betono dangos. Administracijos pateiktais duomenimis, šios gatvės buvo įtrauktos į apskaitą vienoda verte (turto perdavimo–priėmimo aktu perduodamą vertę padalinus iš gatvių skaičiaus). Savivaldybėje nebaigta vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninė inventorizacija ir teisinė registracija.
42	Vilniaus r.		5 098,2	Savivaldybės administracijos (seniūnijų) vietinės reikšmės kelių ir gatvių apskaitos duomenys neatitiko savivaldybės tarybos patvirtinto kelių sąrašo duomenų, metinė inventorizacija atlikta formaliai – aprašų duomenys tapatūs netikslių apskaitos registrų duomenims. Savivaldybėje ne visi vietinės reikšmės keliai ir gatvės yra teisiškai registruoti.
43	Zarasų r.		3 325,5	Savivaldybės administracijos (6 seniūnijų) vietinės reikšmės kelių ir gatvių apskaitos registrų duomenys neatitiko savivaldybės tarybos patvirtinto kelių sąrašo duomenų. Savivaldybėje ne visi vietinės reikšmės keliai ir gatvės yra teisiškai registruoti.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal savivaldybių kontrolierių ataskaitas ir auditų rezultatų suvestines.

Valstybinio audito ataskaitos
 „2015 metų nacionalinio finansinių ataskaitų
 rinkinio, valstybės skolos ataskaitų teisingumas
 ir skolinimosi teisėtumas“
 6 priedas

Duomenų iškraipymai dėl neteisingos investicijų į subjektus apskaitos

Eil. Nr.	Savivaldybė	Investicijos į subjektus		Nuosavybės metodo įtaka		Aprašymas
		Iškraipymų suma, tūkst. Eur	Suma, kurios teisingumo negalima patvirtinti, tūkst. Eur	Iškraipymų suma, tūkst. Eur	Suma, kurios teisingumo negalima patvirtinti, tūkst. Eur	
1	Kauno m.		241,2			Savivaldybės administracija neteisingai apskaitė investicijų į kontroliuojamus ir asocijuotus subjektus pokyčius, nes trys viešosios įstaigos, kuriose savivaldybė yra dalininkė, pateikė nekorektiškus duomenis finansinėse ataskaitose apie jų nuosavą kapitalą ir veiklos rezultatus. Nepateikė duomenų apie apskaitoje užregistruotą įnašą į viešąją įstaigą nuosavam kapitalui suformuoti.
2	Klaipėdos m.		100 763,5		2 350,4	Savivaldybės administracija nepateikė įrodančių dokumentų, kad yra teisinis pagrindas savivaldybėje apskaityti nurodyto dydžio investicijas į nuosavybės vertybinius popierius. Dviejose kontroliuojamose viešosiose įstaigose nesuformuotas savivaldybės dalininko kapitalas.
3	Šiaulių m.	-366,4	912,6	-985,3		Savivaldybės administracija neužregistravo apskaitoje dotacijos ilgalaikiam turtui įsigyti į savivaldybės įmonę, neteisingai sumažino investicijų balansinę vertę savivaldybei tenkančia subjekto nuostolio dalimi, neįvertino perduodamo ilgalaikio finansinio turto nuvertėjimo ir perduodamo finansinio turto tikrosios vertės. Neaiškus investuoto turto (912,6 tūkst. Eur) valdymo pobūdis, nes nepateikti turto perdavimo dokumentai – turto perdavimo aktas ir sprendimas).
4	Vilniaus m.		9 368,9		8 005,9	Nuosavybės metodo įtaka neteisingai sumažinta kontroliuojamų subjektų išmokėtų dividendų suma. Savivaldybės administracija užregistravo per 2014 ir 2015 metus teismo sprendimu sugrąžinto (8 886,3 tūkst. Eur) turto sumą (sumažino investicijų įsigijimo savikainą), nors patikslintų įmonės įstatų dėl šių ir kitų su įmonės veikla susijusių dalykų įregistravimo klausimas dar sprendžiamas. Ne visi kontroliuojami ir asocijuoti subjektai pateikė metines finansines ataskaitas ir ne visais atvejais, administracijai gavus patvirtintą informaciją, buvo teisingai įvertinta ir apskaityta nuosavybės metodo įtaka. Nustatytas atvejis, kai investicijos priskirtos ne tai finansinio turto grupei. Vienos savivaldybės įmonės kapitalas buvo didintas ir mažintas be savivaldybės tarybos sprendimo.

Eil. Nr.	Savivaldybė	Investicijos į subjektus		Nuosavybės metodo įtaka		Aprašymas
		Išskiepimų suma, tūkst. Eur	Suma, kurios teisingumo negalima patvirtinti, tūkst. Eur	Išskiepimų suma, tūkst. Eur	Suma, kurios teisingumo negalima patvirtinti, tūkst. Eur	
5	Joniškio r.	16,0	159,8		159,8	Savivaldybės administracija neteisingai įvertino investicijų pokyčius pagal įmonės veiklos rezultatus, nes dviejose uždaruosiose akcinėse bendrovėse, kuriose savivaldybė yra dalininkė, buvo nustatyta klaidų apskaičiuojant pelną. Savivaldybės administracija apskaitoje nenurašė išankstinių mokėjimų, nors visuotinis akcininkų susirinkimas priėmė sprendimus dėl įstatinio kapitalo mažinimo ir investavimo išleidžiant paprastas vardines akcijas. Savivaldybės administracija dalį investicijų į subjektus priskyrė ne tai ilgalaikio finansinio turto grupei. Skaičiuojant nuosavybės metodo įtaką naudojo ne metinius, o trijų ketvirčių finansinių ataskaitų duomenis, jose nurodyti likučiai neatitiko apskaitos registrų duomenų. Savivaldybės administracija nepateikė įrodančių dokumentų, kad yra teisinis pagrindas savivaldybėje apskaityti nurodyto dydžio investicijas į kontroliuojamus ir asocijuotus bei kitus subjektus. Savivaldybės administracija neteisingai užregistravo apskaitoje investicijas ir jų pokyčius į kontroliuojamus subjektus. Savivaldybės administracija neatliko ilgalaikio finansinio turto inventorizacijos ir nesutikrino investavimo į kitus subjektus patvirtinančių dokumentų. Savivaldybės administracijoje nustatyti du atvejai, kai investicijos priskirtos ne tai finansinio turto grupei ir neapskaičiuota nuosavybės metodo įtaka. Savivaldybės administracija inventorizacijos metu neįvertino patvirtinančių dokumentų, kuriais pagrindžiamas investicijų padidėjimas ir (arba) sumažėjimas. Savivaldybė nėra teisiskai įforminusi dalininkų įnašų į viešąsias piminės sveikatos priežiūros įstaigas. Savivaldybės administracija neteisingai pateikė investicijų duomenis į apskaitos programą „Biudžetas VS“, nes nurodė 518,5 tūkst. Eur didesnes investicijas į kontroliuojamus ne viešojo sektoriaus subjektus. Pateikiant duomenis į VSAKIS nurodė 34,7 tūkst. Eur didesnes investicijas į pelno nesiekiančius juridinius asmenis. Savivaldybės administracija apskaitė investicijas į kontroliuojamus ne viešojo sektoriaus subjektus ir parodė finansinėse ataskaitose ne nuosavybės metodu, o įsigijimo savikaina.
6	Kaišiadorių r.		358,1			
7	Kauno r.		10 653,6			
8	Kelmės r.		9 357,3		86,2	
9	Piungės r.		29,8			
10	Radviliškio r.		6 166,7		123,2	
11	Šalčininkų r.	347,7		46,3		
12	Telšių r.		6 295,2		109,62	
13	Trakų r.	553,2				
14	Zarasų r.	-1 031,4		-115,6		

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal savivaldybių kontrolierių ataskaitas ir auditų rezultatų suvestines.

Valstybinio audito išvada ir ataskaita

LIETUVOS RESPUBLIKOS 2015 METŲ
VALSTYBĖS KONSOLIDUOTŲJŲ
FINANSINIŲ IR BIUDŽETO VYKDYMO
ATASKAITŲ RINKINIŲ TEISINGUMAS IR
VALSTYBĖS BIUDŽETO VYKDYMO
VERTINIMAS

2016 m. spalio 3 d.

Su valstybinio audito išvada ir ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

Lietuvos Respublikos Seimui
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybei
Gedimino pr. 11, 01103 Vilnius

Lietuvos Respublikos
finansų ministerijai
Lukiškių g. 2, 01512 Vilnius

VALSTYBINIO AUDITO IŠVADA

2016 m. spalio 3 d. Nr. FA-P-60-6-10

Vilnius

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos Konstitucijos 134 straipsniu, Seimo statutu, Valstybės kontrolės įstatymu ir Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, atlikome 2015 metų valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio ir 2015 metų valstybės biudžeto vykdymo auditą. 2015 metų valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį sudaro valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys ir valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys.

Valstybinio audito išvadoje pareiškama nepriklausoma nuomonė dėl valstybės konsoliduotųjų finansinių ir valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenų, o audito metu atlikti ir nustatyti dalykai dėl valstybės biudžeto vykdymo pateikiami tik valstybinio audito ataskaitoje.

Vadovybės atsakomybė

Lietuvos Respublikos finansų ministras yra atsakingas už valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio parengimą ir teisingą pateikimą pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus bei valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio parengimą ir teisingą pateikimą pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą. Už žemesniojo lygio ataskaitų rinkinių sudarymą atsakingi asignavimų valdytojai ir ministrų valdymo sričių įstaigų, vykdančių atitinkamo asignavimų valdytojo programas, vadovai.

Auditoriaus atsakomybė

Mūsų pareiga, remiantis atliktu auditu, pareikšti nuomonę dėl valstybės konsoliduotųjų finansinių ir valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių.

Auditą atlikome pagal Valstybinio audito reikalavimus, Tarptautinius audito standartus ir Tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus, kuriuose nurodyta auditą planuoti ir atlikti taip, kad būtų gautas pakankamas užtikrinimas dėl valstybės konsoliduotųjų finansinių ir valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių tinkamo ir teisingo pateikimo. Audito metu surinkome įrodymus, kuriais pagrindėme subjektų apskaitos sistemos ir metodų, įskaitant vadovybės atliktus apskaitinius įvertinimus, valstybės konsoliduotųjų finansinių ir valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenų, šių rinkinių parengimo ir pateikimo vertinimus. Manome, kad surinkti audito įrodymai suteikia pakankamą pagrindą pareikšti auditoriaus nuomonę.

Sąlyginės nuomonės dėl valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio pagrindas

Nustatėme valstybės konsoliduotųjų finansinės būklės ataskaitos (ilgalaikio turto, trumpalaikio turto, finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto straipsnių), veiklos rezultatų ataskaitos (pagrindinės veiklos pajamų ir sąnaudų straipsnių), grynojo turto pokyčių ataskaitos (tikrosios vertės rezervo likučio straipsnio) ir aiškinamojo rašto reikšmingų duomenų iškraipymų, kuriuos lėmė iškraipymai žemesniojo konsolidavimo lygio viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkiniuose. Finansinės įtakos mastas valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio duomenims nurodytas ataskaitoje (žr. ataskaitos 1.1.1–1.1.4 skirsnius).

Nustatėme, kad valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio (finansinės būklės, veiklos rezultatų ataskaitų ir aiškinamojo rašto) duomenys koreguoti 1,8 mlrd. Eur konsolidavimo įrašais, neturint pakankamo pagrindimo (žr. ataskaitos 1.1.6 skirsnį).

Sąlyginė nuomonė dėl valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio

Mūsų nuomone, išskyrus poveikį, kurį turi sąlyginės nuomonės pagrindą sudarantys dalykai, 2015 metų valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys parodo tikrą ir teisingą įtrauktį į valstybės grupę viešojo sektoriaus subjektų 2015 m. gruodžio 31 d. finansinę būklę, 2015 metų veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus.

Sąlyginės nuomonės dėl valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio pagrindas

Valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje (valstybės biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo ataskaitoje (pajamų dalyje) ir aiškinamajame rašte) valstybės biudžeto pajamos pagal pajamų ekonominę klasifikaciją (pajamų rūšis, pvz.: pridėtinės vertės mokestis, gyventojų pajamų mokestis) yra reikšmingai iškraipytos (žr. ataskaitos 1.2.1 skirsnį).

Sąlyginė nuomonė dėl valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio

Mūsų nuomone, išskyrus poveikį, kurį turi sąlyginės nuomonės pagrindą sudarantys dalykai, 2015 metų valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais parengtas ir pateiktas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą.

Kiti dalykai

Atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu nėra tvirtinami veiklos rodikliai, kurių siekiama panaudojant valstybės biudžeto lėšas, valstybės biudžeto išlaidos nesiekiamos su Vyriausybės siekiamais tikslais ar veiklos rodikliais. Seimui ir visuomenei valstybės biudžeto vykdymo ataskaitose nepateikiama aiški ir sprendimų priėmimui naudinga informacija apie Vyriausybės pasiektus veiklos rezultatus panaudojant

valstybės biudžeto lėšas. Atsižvelgdami į tai, siūlome iš esmės keisti esamą biudžeto formavimo sistemą (žr. ataskaitos 2.1 ir 2.4 poskyrius).

Valstybinio audito išvadą teikiame kartu su valstybinio audito ataskaita ir pridedame audituotus valstybės konsoliduotųjų finansinių ir valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius.

Valstybės kontrolierius

Arūnas Dulkys

Valstybinio audito ataskaita

LIETUVOS RESPUBLIKOS 2015 METŲ
VALSTYBĖS KONSOLIDUOTŲJŲ
FINANSINIŲ IR BIUDŽETO VYKDYMO
ATASKAITŲ RINKINIŲ TEISINGUMAS IR
VALSTYBĖS BIUDŽETO VYKDYMO
VERTINIMAS

2016 m. spalio 3 d. Nr. FA-P-60-6-10-1

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrolė.lt

TURINYS

SANTRAUKA	4
IŽANGA	8
AUDITO APIMTIS IR METODAI	10
AUDITO REZULTATAI	14
1. Valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio vertinimas	14
1.1. Valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje yra reikšmingų netikslumų, o jo sudarymo procesas tobulintinas	14
1.1.1. Valstybės ilgalaikio turto suma vis dar netiksli	16
1.1.2. Reikšminga valstybės per vienerius metus gautinų, mokėtinų sumų ir pajamų dalis nėra patikima	19
1.1.3. Finansinių ataskaitų rinkinyje nepateikti visi tikėtini valstybės finansiniai įsipareigojimai ir atgautinas turtas	20
1.1.4. Mažai dėmesio skiriama teisingus apskaitos duomenis lemiančiai įstaigų vidaus kontrolės priemonei – inventORIZACIJAI	22
1.1.5. Finansavimo sumų derinimas tarp įstaigų vyksta nesklandžiai	23
1.1.6. Didelis konsolidavimo procese dalyvaujančių subjektų skaičius ir kontrolės procedūrų stoka daro neigiamą įtaką valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų duomenų teisingumui	24
1.2. Valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje yra reikšmingų netikslumų, o atskaitomybė tobulintina	28
1.2.1. Duomenys apie valstybės biudžeto pajamas pagal rūšis yra iškraipyti	28
1.2.2. Kaip ir anksčiau, Valstybės investicijų programos vykdymo ataskaita yra netiksli	29
1.2.3. Tų pačių duomenų pagrindu sudaromos kelios ataskaitos, todėl informacija dubliuojama	30
2. Valstybės biudžeto vykdymo vertinimas	33
2.1. Atsiskaitymas už pasiektus nusistatytus tikslus ir prioritetus, panaudojant valstybės biudžeto lėšas, nepakankamas	33
2.1.1. Postūmio nuo 2008 m., atsiskaitant už institucijų strateginių tikslų įgyvendinimą, neįvyko	33
2.1.2. Nėra aišku, ar, panaudojus 2015 m. valstybės biudžeto lėšas, pasiekti nusistatyti tikslai ir prioritetai	35
	2

2.2. Kai kurių Vyriausybės 2015 m. prioritetinių krypčių įgyvendinimo rodiklių vertinimas	37
2.2.1. 2015 metų valdžios sektoriaus balanso rodiklio užduotys įvykdytos	38
2.2.2. Kova su šešėline ekonomika – matavimas ir pasiekimai	40
2.3. Ne visos Vyriausybės numatytos priemonės turėjo teigiamą poveikį 2015 m. valstybės biudžeto pajamoms	42
2.3.1. „Atvirkštinio“ apmokestinimo PVM taikymas statybų sektoriuje kol kas naudos valstybės biudžeto pajamoms nedavė, tačiau skatina skaidriau deklaruoti pajamas	43
2.3.2. VMI taikytos PVM sąskaitų faktūrų registrų kontrolės priemonės buvo rezultatyvios	45
2.3.3. Nekilnojamojo turto mokesčio pajamos 2015 m. nesurinktos	46
2.4. Valstybės biudžeto formavimo sistema turi trūkumų	47
2.4.1. Vyriausybė ir asignavimų valdytojai keičia Seimo patvirtintus finansinius rodiklius	48
2.4.2. Į planus neįtraukiamų, tačiau žinomų ir būtinų išlaidų dalis kasmet didėja	49
2.4.3. Neparodomas teisingas pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio paskirstymas tarp biudžetų	51
2.4.4. Pajamų iš ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos planavimas nepakankamas	52
2.4.5. Valstybės biudžeto išlaidos nei planuojant, nei atsiskaitant nesiejamos su tikslais ar veiklos rodikliais	53
PRIEDAI	55

SANTRAUKA

Vadovaudamiesi teisės aktais, atlikome 2015 metų valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, kurį sudaro valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniai, ir valstybės biudžeto vykdymo vertinimo auditą.

2015 m. valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys

Įvertinę valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio teisingumą, konstatavome, kad jis dar neparodo teisingos mūsų valstybei nuosavybės teise priklausančio turto vertės, nes apskaitoje neregistruota ir finansinėse ataskaitose nenurodyta miško žemės, miško, kelių žemės vertė ir reikšminga (311,4 tūkst. ha) laisvos žemės fondo dalis. Kilnojamųjų kultūros vertybių likutis neparodo tikrosios šio turto vertės, nes didelė dalis (2,8 mln. vnt.) muziejinių vertybių apskaitoje užregistruota ne tikrąja, o simboline vieno euro verte. Valstybės finansinių ataskaitų rinkinyje nėra atskleisti visi tikėtini valstybės finansiniai įsipareigojimai ir atgautinas turtas, todėl šio rinkinio informacija dar nėra pakankama naudoti jo duomenis planuojant ar numatant išteklius. Yra reikšmingų turto (2,2 mlrd. Eur) ir įsipareigojimų (1,2 mlrd. Eur) sumų, kurių buvimo patvirtinimo negavome, nes subjektai jų apskaitos duomenų nepagrindė inventorizavimo duomenimis. Didelis konsolidavimo procese dalyvaujančių subjektų skaičius daro valstybės finansinių ataskaitų konsolidavimo procesą nepaprastai sudėtingą, trūksta kontrolės priemonių, užtikrinančių subjektų pateikiamų duomenų teisingumą. Subjektų apskaitos ir eliminavimo duomenys koreguojami rankiniu būdu, tačiau negalime patvirtinti, kad atlikti 1,8 mlrd. sumos konsolidavimo įrašai yra teisingi.

Rekomendacijos

Lietuvos Respublikos Vyriausybei:

1. Siekiant gauti patikimą ir objektyvią finansinių ataskaitų rinkinių informaciją, reikalingą ekonominiams sprendimams priimti, tęsti viešojo sektoriaus buhalterinės apskaitos optimizavimo procesą: mažinti viešojo sektoriaus subjektų skaičių ir centralizuoti buhalterinės apskaitos funkciją (žr. 1.1.6 skirsnį).

Finansų ministerijai:

2. Siekiant užtikrinti subjektų ir valstybės finansinių ataskaitų duomenų teisingumą, atsižvelgiant į skirtingą subjektų taikomą praktiką įgyvendinant Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo reikalavimą apskaitos duomenis pagrįsti turto ir įsipareigojimų inventorizavimo duomenimis, parengti metodines rekomendacijas, kaip atlikti konkrečių apskaitos straipsnių inventorizacijos procedūras ar sukurti priemones joms atlikti (žr. 1.1.4 skirsnį).
3. Siekiant užtikrinti teisingos informacijos apie atidėjinius ir neapibrėžtuosius įsipareigojimus atskleidimą, parengti metodines rekomendacijas dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartų (toliau – VSAFAS) taikymo atidėjinių ir neapibrėžtųjų įsipareigojimų apskaitai tvarkyti ir informacijos apie juos pateikimo finansinių ataskaitų rinkiniuose ir Viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinėje sistemoje (toliau – VSAKIS) (žr. 1.1.3 skirsnį).

4. Subjektų pateikiamų duomenų kontrolės tikslais tobulinti sukurtas VSAKIS kontrolės priemonės, kad būtų užtikrinamas įstaigų informacijos apie neapibrėžtąjį turtą pateikimas valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje (toliau – VKFAR) (žr. 1.1.3 skirsnį).

Nacionalinei žemės tarnybai:

5. Siekiant, kad apskaitoje būtų užregistruota visos laisvos žemės ploto vertė, įgyvendinti procedūras, užtikrinančias su ja susijusių duomenų apskaitą (žr. 1.1.1 skirsnį).

Susisiekimo ministerijai:

6. Siekiant užtikrinti, kad valstybei nuosavybės teise priklausančio turto – valstybinės reikšmės kelių žemės – vertė būtų įtraukiama į finansines ataskaitas, įvertinti teisinio reglamentavimo tinkamumą, prireikus inicijuoti atitinkamus teisės aktų pakeitimus (žr. 1.1.1 skirsnį).

Finansų, Teisingumo ministerijoms, Kalėjų departamentui ir Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai:

7. Siekiant užtikrinti įstaigoms pavaldžių subjektų teisingos informacijos pateikimą finansinių ataskaitų rinkiniuose ir Biudžeto sandaros įstatymo reikalavimą – atlikti pavaldžių biudžetinių įstaigų pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą teikiamų ataskaitų rinkinių analizę ir užtikrinti jų teisingumą, sukurti tai įgyvendinančias vidaus kontrolės priemones (žr. 1.1.6 skirsnį).

Kultūros ministerijai ir Nacionaliniam vėžio institutui:

8. Siekiant užtikrinti finansinių ataskaitų rinkinių duomenų teisingumą, sukurti vidaus kontrolės priemones, užtikrinančias tinkamą atidėinių, neapibrėžtųjų įsipareigojimų pripažinimą, įvertinimą, registravimą apskaitoje ir pateikimą finansinėse ataskaitose (žr. 1.1.3 skirsnį).

Užsienio reikalų, Teisingumo ministerijoms ir Nacionalinei žemės tarnybai:

9. Siekiant užtikrinti finansinių ataskaitų rinkinių duomenų teisingumą, įgyvendinti kontrolės priemones, kad atidėiniai ir neapibrėžtieji įsipareigojimai būtų įvertinti, užregistruoti ir pateikti finansinių ataskaitų rinkiniuose (žr. 1.1.3 skirsnį).

Teisingumo ministerijai:

10. Siekiant užtikrinti finansinių ataskaitų rinkinių duomenų teisingumą, sukurti kontrolės priemones, užtikrinančias neapibrėžtojo turto įvertinimą, registravimą apskaitoje ir pateikimą finansinėse ataskaitose (žr. 1.1.3 skirsnį).

Aplinkos ministerijai ir Nacionalinei mokėjimo agentūrai:

11. Siekiant pateikti teisingą informaciją subjektų ir valstybės finansinių ataskaitų rinkiniuose bei VSAKIS, sukurti vidaus kontrolės priemones, užtikrinančias informacijos apie finansavimo sumas (nurodant šaltinį ir paskirtį) perdavimą jas gaunantiems viešojo sektoriaus subjektams ir šių duomenų suderinimą (žr. 1.1.5 skirsnį).

Kultūros ministerijai:

12. Siekiant, kad muziejinių vertybių vertinimo procesas duotų realią naudą, priimti sprendimus dėl ministerijai pavaldžių ir valdymo srities muziejų saugomų eksponatų pagrindinio fondo įvertinimo, o įvertinimo mastą parodyti finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte (žr. 1.1.1 skirsnį).

Visos rekomendacijos dėl finansinių ataskaitų rinkinių subjektams pateiktos Valstybės kontrolės raštuose, o VKFAR teisingumui reikšmingos rekomendacijos – šioje ataskaitoje (1 priedas).

2015 m. valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys ir valstybės biudžeto vykdymas

2015 metų valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais parengtas pagal teisės aktų reikalavimus ir atitinka duomenis, iš kurių jis sudarytas, išskyrus tai, kad, kaip ir ankstesniais metais, gautos valstybės biudžeto įplaukos neteisingai sugrupuotos pagal pajamų rūšis. Duomenys apie pagrindinių mokesčių – pridėtinės vertės mokesčio, gyventojų pajamų mokesčio – surinkimą turėtų keistis apie 1 procentą.

2015 m. panaudota 8 080 mln. Eur valstybės biudžeto asignavimų (94,2 proc. patikslintų asignavimų), tačiau atsiskaitymas už 2015 m. valstybės biudžeto vykdymą yra nepakankamas.

Iki šiol nematome rezultatyvių veiksmų siekiant įgyvendinti Valstybės kontrolės rekomendaciją – rasti tinkamą valstybės biudžeto asignavimų valdytojų atsiskaitymo už metinių strateginių tikslų pasiekimo rezultatus pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui (toliau – Seimas) ir visuomenei formą. Šiuo metu esama atsiskaitymo už valstybės biudžeto vykdymą tvarka aiškiai neparodo, ar buvo pasiekti Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) nusistatyti 2015 m. veiklos prioritetai, ar ministerijos pasiekė strateginius tikslus.

Vyriausybė Seimui atsiskaito parengdama kelias ataskaitas, bet atsiskaitymas nepakankamas. Valstybės biudžeto išlaidos nesiejamos su Vyriausybės siekiamais tikslais ar veiklos rodikliais, o atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu nėra tvirtinami veiklos rodikliai, kurių siekiama panaudojant valstybės biudžeto lėšas. Todėl, mūsų nuomone, reikia svarstyti, kokie veiklos rodikliai galėtų būti tvirtinami įstatymu, ir suderinti atsiskaitymo Seimui terminą: Seimas kartu su valstybės biudžeto vykdymo ataskaitomis gautų ir informaciją apie Vyriausybės pasiektus veiklos rezultatus, tai leistų turėti aiškią ir sprendimams priimti naudingą informaciją.

Ne pirmi metai nustatome, kad Vyriausybė ar asignavimų valdytojai, naudodamiesi atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo suteiktomis teisėmis, pakeičia Seimo įstatymu patvirtintus finansinius rodiklius. Vadovaujantis Konstitucija, Seimo patvirtintus rodiklius turėtų keisti tik pats Seimas, todėl manome, kad reikia iš esmės svarstyti, kokius finansinius rodiklius ir kiek jų privalu patvirtinti, kad būtų užtikrinta, jog laikomasi Konstitucijos nuostatų, ir suteikta pakankamai teisių Vyriausybei vykdyti biudžetą.

Be to, atkreipėme dėmesį, kad dalies gyventojų pajamų mokesčio (toliau – GPM) pervedimas savivaldybių biudžetams kaip bendrosios dotacijos kompensacija apsunkina apskaitos tvarkymą ir nerodo tikro iš šio mokesčio gautų pajamų paskirstymo tarp valstybės ir savivaldybių biudžetų. Europos Sąjungos (toliau – ES) ir kitos tarptautinės finansinės paramos pajamos planuojamos ne pagal tikėtiną gauti įplaukų srautą, todėl nerodomas tikrasis planuojamas valstybės biudžeto deficitas, o šių pajamų tvirtinimas viena eilute (nedetalizavus) nepakankamas. Į tai reikėtų atsižvelgti tobulinant valstybės biudžeto planavimo ir tvirtinimo procesą.

Keičiant biudžeto planavimo sistemą, turėtų keistis ir valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų forma ir turinys. Jau šešeri metai viešojo sektoriaus subjektai sudaro du ataskaitų rinkinius. Audito rezultatai rodo, kad institucijos tų pačių duomenų pagrindu sudaro kelias ataskaitas, dalis informacijos dubliuojama ir jų rengimas didina administracinę naštą viešojo sektoriaus subjektams. Todėl tikslinga peržiūrėti tiek valstybės, tiek žemesniojo lygio biudžeto vykdymo

ataskaitų rinkinių ataskaitų turinį ir formas, kad jose pateikiami duomenys būtų tikri ir teisingi ir tinkami vartotojams sprendimams priimti.

Audito metu vertinome Vyriausybės 2015 metams numatytas priemones, kuriomis ji siekė gerinti mokesčių administravimą ir pereiti prie ekonomikos augimui mažiau žalos darančio apmokestinimo: atvirkštinį apmokestinimą PVM statybų sektoriuje, PVM sąskaitų faktūrų projektą, fizinių asmenų nekilnojamojo turto neapmokestinamosios vertės sumažinimą.

Audito rezultatai rodo, kad statybos darbų atvirkštinis apmokestinimas PVM kol kas neturėjo teigiamo poveikio 2015 m. valstybės biudžeto pajamoms, bet ši schema skatina skaidriau deklaruoti uždirbtas pajamas ir galbūt mažina į apskaitą neįtrauktų pajamų dalį šiame sektoriuje.

Fizinių asmenų valdomam nekomercinės paskirties nekilnojamajam turtui pradėjus taikyti mažesnę nekilnojamojo turto mokesčio tarifą ir turto neapmokestinamosios vertės dydį, mokesčių mokėtojų skaičius nepadidėjo, valstybės biudžetas daugiau pajamų negavo – 2015 metų pajamų planas įvykdytas tik 69 procentais. Šio mokesčio administravimo procesas brangus, mokesčiai sudaro nežymią (0,02 proc.) pajamų dalį, todėl tikslinga peržiūrėti apmokestinimo sistemą.

2015 m. taikytos PVM sąskaitų faktūrų registrų kontrolės priemonės buvo rezultatyvios, projekte dalyvavusių mokesčių mokėtojų pardavimo apimtys ir mokėtinas PVM padidėjo.

Rekomendacijos

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

1. Atsižvelgiant į besikeičiančią aplinką ir jos poreikius, tobulinti biudžeto formavimo sistemą:
 - 1.1. Siekiant mažinti pridėtinės vertės nekurančio ir dubliuojamo darbo mastą, administracinę naštą viešojo sektoriaus subjektams, turėti aiškią ir sprendimams priimti naudingą informaciją, tobulinti planavimo ir atsiskaitymo už Vyriausybės tikslų ir prioritetų pasiekimą, panaudojant valstybės biudžeto lėšas, sistemą (žr. 2.1.2 ir 2.4.5 skirsnius).
 - 1.2. Siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi Konstitucijos nuostatų, inicijuoti teisės aktų pakeitimus, nusprendus, kokius finansinius rodiklius ir kiek jų privalo patvirtinti Seimas ir kiek suteikti Vyriausybei teisių vykdyti biudžetą (žr. 2.4.1 ir 2.4.2 skirsnius).
 - 1.3. Siekiant teisingai suplanuoti valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamas ir paprastinti gyventojų pajamų mokesčio lėšų apskaitą, tobulinti galiojantį gyventojų pajamų mokesčio paskirstymo tarp biudžetų teisinį reguliavimą (žr. 2.4.3 skirsinį).
2. Siekiant didinti valstybės biudžeto pajamas, peržiūrėti fizinių asmenų nekilnojamojo turto apmokestinimą (žr. 2.3.3 skirsinį).

Finansų ministerijai

3. Siekiant, kad VBVAR ataskaitos būtų teisingos, jose pateikta informacija būtų tinkama jos vartotojų sprendimams priimti ir mažėtų administracinė našta viešojo sektoriaus subjektams, tobulinti valstybės ir žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių sudarymą, atsisakant perteklinių ataskaitų, keičiant esamų ataskaitų turinį (žr. 1.2.3 skirsinį).

Rekomendacijų įgyvendinimo priemonės ir terminai pateikti šios ataskaitos 1 priede.

ĮŽANGA

Laikydami Lietuvos Respublikos Konstitucijos 134 straipsnio, Seimo statuto¹, Valstybės kontrolės įstatymo², Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo³ ir Biudžeto sandaros įstatymo⁴ nuostatų, atlikome:

- 2015 metų valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio valstybinį finansinį auditą; 2015 metų valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio valstybinį finansinį auditą;
- 2015 metų valstybės biudžeto vykdymo vertinimą.

Audito tikslai:

- pareikšti nuomones, ar 2015 metų valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys ir 2015 metų valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys parengti pagal teisės aktų reikalavimus, nustatančius jų sudarymą, ar jų duomenys tikri ir teisingi;
- atskleisti valstybės finansų valdymo ir kontrolės problemas;
- pateikti pasiūlymus, kurie padėtų tobulinti valstybės biudžeto apskaitos ir atskaitingumo sistemą, stiprinti viešojo sektoriaus subjektų atskaitingumą, skatinti pateikiamos informacijos apie valstybės biudžeto asignavimų naudojimą viešumą ir skaidrumą.

Siekiant pateikti įvertinimą, ar, vykdant 2015 metų valstybės biudžetą, Seimo paskirti asignavimai panaudoti programose nustatytiems tikslams ir galimu ekonomiškiausiu ir efektyviausiu būdu, taip pat, kiek pasiekti programose nustatyti tikslai, Valstybės kontrolė į 2016 metų veiklos planą įtraukė dešimties valstybės biudžeto programų (2 priedas) auditus, kurių rezultatai bus skelbiami atskirai interneto puslapyje www.vkontrolė.lt.

Valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį, apimantį valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį (toliau – VKFAR) ir valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį (toliau – VBVAR), rengia Finansų ministerija. Pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą⁵ ir Seimo statutą⁶ ministerija šiuos rinkinius turi pateikti iki 2015 m. liepos 31 d. Valstybės kontrolei, o iki spalio 1 d. – Vyriausybei. Pastaroji, pritarusi rinkiniams, iki spalio 10 d. juos pateikia Seimui.

Pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą⁷ VKFAR – biudžetinių įstaigų, mokesčių fondų, valstybės išdo, licencijuotų sandėlių kompensavimo fondo ir kitų valstybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų (išskyrus Valstybinio socialinio draudimo fondą, Privalomojo sveikatos draudimo fondą, šių fondų administravimo įstaigas ir jų kontroliuojamus viešojo sektoriaus subjektus bei kitus valstybės išteklių fondus, kurių lėšų sąmatas tvirtina Seimas) aukštesniojo lygio finansinių ataskaitų rinkinys, parengtas kaip vieno viešojo sektoriaus subjekto finansinių ataskaitų rinkinys. Visi viešojo sektoriaus subjektai buhalterinę apskaitą turi tvarkyti pagal VSAFAS⁸. Jų

¹ Lietuvos Respublikos Seimo statutas, 1994-02-17 Nr. I-399 (su vėlesniais pakeitimais), 225 str. 2 d.

² Lietuvos Respublikos Valstybės kontrolės įstatymas, 1995-05-26 Nr. I-807 (su vėlesniais pakeitimais), 9 str. 3 d. 1 p.

³ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. IX-1212 (su vėlesniais pakeitimais), 30 str. 2 d. 1 p. ir 3 d.

⁴ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais), 27 str. 2 d.

⁵ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. IX-1212 (su vėlesniais pakeitimais), 30 str. 2 d. 9 p.

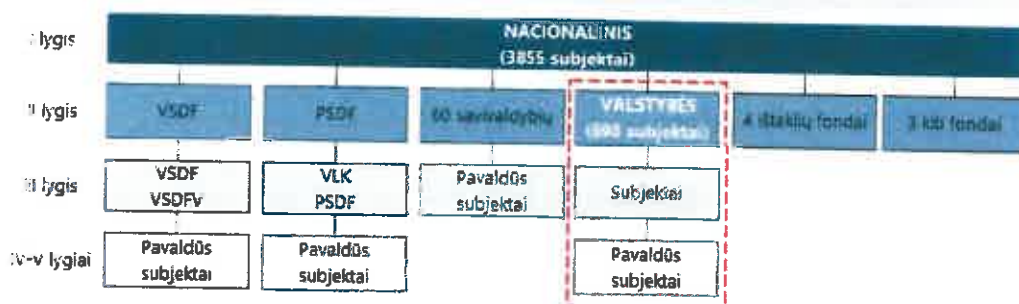
⁶ Lietuvos Respublikos Seimo statutas, 1994-02-17 Nr. I-399 (su vėlesniais pakeitimais), 225 str. 1 d. 1 p.

⁷ Pagal įstatymo redakciją, galiojusią iki 2016-01-01.

⁸ Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas, 2001-11-06 Nr. IX-574 (su vėlesniais pakeitimais), 3 str. 4 p.

grupių konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkiniai rengiami VSAKIS. Aukščiausiojo lygio ataskaitos sudaromos konsoliduojant visų viešojo sektoriaus subjektų pateiktus duomenis (1 pav.)

1 pav. Finansinių ataskaitų rinkiniai

Šaltinis: Valstybės kontrolė

VKFAR rengiamas konsolidavus žemesniojo lygio viešojo sektoriaus subjektų finansines ataskaitas. Visi 2015 m. konsolidavimo procese dalyvaujantys viešojo sektoriaus subjektai nurodyti finansų ministro įsakymu patvirtintoje konsolidavimo scheme⁹. Vadovaujantis šia schema, į 2015 metų VKFAR, kuris priskiriamas II konsolidavimo lygiui, įtrauktos 698-ių valstybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų finansinės ataskaitos.

Pagal Biudžeto sandaros įstatymą¹⁰ VBVAR rengia Finansų ministerija, remdamasi valstybės biudžeto buhalterinės apskaitos duomenimis – į valstybės biudžetą gautų pajamų ir valstybės biudžeto asignavimų valdytojų pateikiamais biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniais. 2015 m. VBVAR sudarytas iš Valstybės išdo, Valstybinės mokesčių inspekcijos mokesčių fondo ir Muitinės mokesčių fondo Mokesčių ir kitų įmokų į biudžetus apyskaitos (1-VP) duomenų ir 158 asignavimų valdytojų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių. Išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitos rengiamos Valstybės biudžeto, apskaitos ir mokėjimų sistemoje.

Valstybinio audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl 2015 metų valstybės konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenų pareiškia valstybinio audito išvadoje.

⁹ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2015-02-04 įsakymas Nr. 1K-51. Dėl 2015 metų Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus subjektų grupių finansinių ataskaitoms konsoliduoti surinkus lygį ir atskaitingų bei konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių rengima viešojo sektoriaus subjektų pateiktų duomenų.

¹⁰ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais), 35 straipsnis.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Finansinis auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus¹¹, Tarptautinius audito standartus¹² ir Tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus¹³, siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad (konsoliduotosiose) finansinėse ir biudžeto vykdymo ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų audito apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių. Audito planavimo metu buvo atlikta išsami rizikos analizė, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimas. Audito procedūros buvo atliktos svarbiausiose audito srityse, atrinkus audito pavyzdžius, kurie geriausiai reprezentavo visumą.

Dėl valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio

Audito metu vertinome 698 institucijų finansinių ataskaitų pagrindų sudaryto 2015 metų VKFAR duomenis. Šį rinkinį sudarė finansinės būklės, veiklos rezultatų, pinigų srautų ir grynojo turto pokyčių ataskaitos bei finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, parengti pagal 2015 m. gruodžio 31 d. duomenis.

Finansinės būklės ataskaitoje 2015 m. pradžioje turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likutis buvo iš viso 45 142,4 mln. Eur, pabaigoje – 43 514,9 mln. Eur.

Audito metu vertinome 2015 metų VKFAR teisingumą, taip pat sisteminiu požiūriu nagrinėjome pasirinktus klausimus. Siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad VKFAR nėra reikšmingų iškraipymų, atrinkome 58¹⁴ svarbius¹⁵ subjektus. Juose bei Finansų ministerijoje, kuri atsakinga už valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų parengimą, atlikome audito procedūras – kontrolės, detaliuosius testus ar pagrindines analitines procedūras. Likusiuose subjektuose, kurie nėra reikšmingi atskiroms finansinių ataskaitų eilutėms ir kuriuose nebuvo nustatyta rizikų, atlikome analitines procedūras grupės lygiu. Audito metu nagrinėjome visų 698 subjektų duomenis VSAKIS, pateiktus VKFAR sudaryti, taip pat jų viešai teikiamą finansinių ataskaitų rinkinių informaciją.

VKFAR sudarančios ataskaitos, parengtos pagal 2015 m. gruodžio 31 d. duomenis, audituotos sritys ir audito rezultatai pateikti 1 lentelėje.

1 lentelė. Audito sritys 2015 metų valstybės finansinių ataskaitų rinkinio teisingumui ir išsamumui įvertinti ir audito rezultatai

Audituota	Audito rezultatai	Pateikta ataskaitos skirsnys
1. 2015 metų valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų teisingumas		
1.1 Finansinės būklės ataskaita	P	1.1.1–1.1.6
1.2 Veiklos rezultatų ataskaita	P	1.1.2, 1.1.3, 1.1.6
1.3 Pinigų srautų ataskaita	✓	-
1.4 Grynojo turto pokyčių ataskaita	P	1.1.1

¹¹ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-03-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl Valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“.

¹² Tarptautinės būklėnų federacijos Tarptautinių audito ir atskaitinimo standartų valdybos išleisti Tarptautiniai audito standartai (Lietuvos audito normų išlaikyti lietuvių kalba, <http://ar.lt/www/new/naar.php326>).

¹³ Finansinio audito (1000–1010 TAAIS) ir atitiktinio audito (4000–4200 TAAIS) standartai (<http://www.vkar.lt/litpage.aspx?id=952>).

¹⁴ Audituotos apskaitos sritys ir subjektų sąrašas pateiktas 4 priede.

¹⁵ 600-asis TAS, 9 d. m. punktą.

1.5. Aiškinamasis rašas	P	1.1.3, 1.1.6
2. Sisteminių požymių nagrinėti klausimai		
2.1. Netinkamai panaudotų biudžetui grąžintinių ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšų apskaita	✓	-
2.2. Valstybės galbūt neužregistruoti įsipareigojimai	P	1.1.3
2.3. Kitų pajamų apskaita	✓	-
2.4. Grąžintinos darbo užmokesčio dalies valstybės tarnautojams įtraukimas į apskaitą	✓	-
2.5. Finansavimo sumų apskaita pagal paskirtį ir šaltinius	P	1.1.5
2.6. Vidaus kontrolės sistemos veikimas konsolidavimo procese	P	1.1.6

Pastabos: ✓ ataskaitos duomenys teisingi / atitinka teisės aktų reikalavimus; P – yra reikšmingų pastebėjimų dėl VKFAR duomenų teisingumo.

Šaltinis: 2015 metų VKFAR, Valstybės kontrolė

Audito metu nustatyti dalykai skirstomi į turinčius reikšmingą įtaką subjekto finansinių ataskaitų rinkinio teisingumui, VKFAR teisingumui ir jos neturinčius. Reikšmingu dalyku VKFAR yra laikoma apskaitos klaida ar jų visuma, turinti įtakos vienam finansinių ataskaitų straipsniui, viršijanti 435 mln. Eur (apskaičiuota atsižvelgiant į pasirinktą reikšmingumą), taip pat svarbiausių vidaus kontrolės priemonių nebuvimas ar jų nesilaikymas.

Dėl valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio

Audito metu vertinome 2015 metų VBVAR teisingumą ir informacijos atskleidimą. Atlikome audito procedūras: detaliuosius testus ir pagrindines analitines procedūras. Šį rinkinį sudarančios ataskaitos, parengtos pagal 2015 m. gruodžio 31 d. duomenis, audituotos sritys ir audito rezultatai pateikti 2 lentelėje.

2 lentelė. Audito sritys 2015 metų valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio teisingumui ir išsamumui vertinti ir audito rezultatai

Audituota	Vykdymo duomenys, mln. Eur	Audito rezultatai	Pateikta ataskaitos skirsnyje
1. Valstybės biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo ataskaita	Pajamos 6 561,1 Išlaidos 8 080,0	P	1.2.1
2. Valstybės biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaita (pagal valstybės funkcijas)	8 080,0	✓	-
3. Valstybės biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaita (pagal valstybės funkcijas ir ekonominę klasifikaciją)	8 080,0	✓	-
4. Valstybės biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaita (teismai)	61,8	✓	-
5. Vyriausybės rezervo panaudojimo ataskaita	0,8	✓	-
6. Biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į valstybės biudžetą, valstybės biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, įstatymais ir kitais teisės aktais skiriamų programoms finansuoti, ir perkeltų viršplaninių ir nepanaudotų įmokų į valstybės biudžetą ataskaita (pagal asignavimų valdytojus)	633,2	✓	-
7. Valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams ataskaita	904,6	✓	-
8. Valstybės biudžeto bendrosios dotacijos kompensacijos savivaldybių biudžetams ataskaita	64,7	✓	2.4.3

9. Valstybės investicijų programos vykdymo ataskaita (pagal investavimo sritis)	1 246,2	P	1.2.2
10. Vyriausybės skolinimosi, skolos ir garantuotos skolos limitų ataskaita	-	✓	-
11. Aiškinamasis raštas (su 11 priedų*), iš jo:	-	P	1.2.1, 1.2.3, 2.4.4
11.1. Informacija apie mokesčių, skirtų valstybės biudžetui, nepriemokas	421,3	P	1.2.3
11.2. Informacija apie valstybės biudžeto ir skolintų lėšų likučius bankų sąskaitose ir baigiamas apyvartas	1 588,4	✓	-
11.3. Suvestinė pažyma apie valstybės biudžeto asignavimų valdytojų mokėtinas ir gautinas sumas	633,7	P	1.2.3

Pastabos: * – kituose 8 aiškinamojo rašto prieduose pateikta informacija, esanti šio rinkinio ataskaitose, tik kitu pjūviu ar detalizuojami duomenys;

✓ – ataskaitos duomenys teisingi / atitinka teisės aktų reikalavimus; P – pastebėjimai dėl duomenų teisingumo / informacijos atskleidimo.

Šaltinis: 2015 metų VBVAR, Valstybės kontrolė

Reikšmingu dalyku VBVAR laikoma apskaitos klaida, viršijanti 80,8 mln. Eur (apskaičiuota atsižvelgiant į pasirinktą reikšmingumą). Kokybinį reikšmingumą naudojome nustatytų iškraipymų vertinimui tais atvejais, kai iškraipymų suma (nors yra mažesnė už kiekybinį reikšmingumą) gali daryti įtaką vartotojų priimamiems sprendimams.

Dėl valstybės biudžeto vykdymo

Vertiname 2015 metų valstybės lėšų valdymo, naudojimo, disponavimo jomis teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams. Remdamiesi rizikos analize ir įvertinę veiksmus, turinčius įtakos tam tikroms biudžeto vykdymo sritims, atlikome audito procedūras. Audito įrodymai gauti taikant šiuos metodus ir procedūras: dokumentų ir duomenų peržiūrą, situacijos analizę, skaičiavimus, pokalbį, tikrinimą, analitines procedūras, paklausimą. Audituotos sritys ir jų rezultatai pateikti 3 lentelėje.

3 lentelė. Audito sritys valstybės biudžeto vykdymui įvertinti ir audito rezultatai

Audituoja	Audito rezultatai	Pateikta ataskaitos skirsnyje
1. Vyriausybės pasiekti nusistatyti tikslai ir prioritetai, panaudojant 2015 metų valstybės biudžeto lėšas	P	2.1.2
2. 2015 metų valdžios sektoriaus balanso rodiklio kasmetinio pagerėjimo užduočių vykdymas	P	2.2.1
3. Vyriausybės 2015 m. prioritetinės krypties – mažinti šešėlinę ekonomiką – įgyvendinimo priemonių (pajamų neapskaitymo mastams mažinti, tinkamam PVM prievolių vykdymui užtikrinti) poveikis 2015 m. valstybės biudžeto pajamoms:	-	-
3.1. Šios prioritetinės krypties 2015 m. pagrindinių rodiklių, nurodytų Vyriausybės veiklos prioritetų įgyvendinimo pažangos lentelėje, pasiekimas	P	2.2.2
3.2. Nuo 2015-07-01 įsigaliojusių Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 96 str. pakeitimų dėl statybos darbų „atvirkštinio“ apmokestinimo PVM poveikis 2015 m. valstybės biudžeto pajamoms	P	2.3.1

3.3. Nuo 2015-05-01 Valstybinės mokesčių inspekcijos vykdomo PVM sąskaitų faktūrų projekto poveikis 2015 m. valstybės biudžeto pajamoms	P	2.3.2
4. Nuo 2015-01-01 įsigaliojusių Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo 6 ir 7 str. pakeitimų dėl fizinių asmenų nuosavybės teise valdomo nekilnojamojo turto vertės neapmokestinamojo dydžio ir mokesčio tarifo sumažinimo poveikis 2015 m. valstybės biudžeto pajamoms	P	2.3.3
5. 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu Seimo patvirtintų finansinių rodiklių keitimas	P	2.4.1, 2.4.2
6. Faktinio valstybės biudžeto rezultato (deficito pinigų principu) poveikis valdžios sektoriaus balanso rodiklio kasmetinio pagerėjimo užduočiai	P	2.4.4
7. Vyriausybės rezervo lėšų skyrimas pagal teisės aktus	✓	-
8. Valstybės kontrolės anksčiau teiktų rekomendacijų įgyvendinimas	P	2.1.1

Pastabos: ✓ – laikomasi teisės aktų nuostatų; P – pastebėjimai.

Šaltinis: Valstybės kontrolė

Teisės aktų, kurių nuostatų laikymasis buvo vertintas audito metu, sąrašas pateiktas 3 priede. Vertindami, kaip laikomasi teisės aktų ar kitų dokumentų reikalavimų, atsižvelgėme į šių reikalavimų nesilaikymo priežastis ir įvertinome galimas teisės aktų nesilaikymo pasekmes.

AUDITO REZULTATAI

1. VALSTYBĖS KONSOLIDUOTŲJŲ ATASKAITŲ RINKINIO VERTINIMAS

1.1. Valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje yra reikšmingų netikslumų, o jo sudarymo procesas tobulintinas

VKFAR sudaromas vadovaujantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu ir VSAFAS. Remiantis jais finansinės būklės ataskaitoje pateikiama informacija turi išsamiai ir teisingai parodyti turto, finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto būklę paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną, o veiklos rezultatų ataskaitoje pateikiama informacija turi išsamiai ir teisingai parodyti veiklos rezultatus, t. y. uždirbtas pajamas ir patirtas sąnaudas per ataskaitinį laikotarpį.

2015 metų VKFAR duomenys visais reikšmingais atžvilgiais parodo tikrą ir teisingą į valstybės grupę įtrauktų subjektų finansinę būklę, veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus, išskyrus mūsų pastebėjimus:

- Apskaitoje užregistruota ne visa laisvos žemės ploto vertė – užregistruota 625,8 tūkst. ha vertė, tačiau, Valstybės žemės fondo duomenimis, jos yra 311,4 tūkst. ha daugiau (žr. 1.1.1 skirsnį).
- Apskaitoje neregistruojama miško žemės, miško bei sklypų, per kuriuos nutiesti keliai, vertė (žr. 1.1.1 skirsnį).
- 2,8 mln. vnt. muziejinių vertybių apskaitoje užregistruota simbolinė vieno euro vertė (žr. 1.1.1 skirsnį).
- Neužtikrintas reikšmingos per vienerius metus gautinų, mokėtinų sumų ir pajamų duomenų dalies registravimo teisingumas (žr. 1.1.1 skirsnį).
- Tvarkydami apskaitą ir sudarydami finansinių ataskaitų rinkinius subjektai neužtikrino, kad informacija apie atidėjinius, neapibrėžtuosius įsipareigojimus ir neapibrėžtąjį turtą būtų teisingai įvertinta, nurodyta finansinėse ataskaitose, atskleista aiškinamajame rašte, pateikta ir apibendrinta VSAKIS, todėl negalime patvirtinti, kad VKFAR nurodyta 4 220,0 mln. Eur neapibrėžtųjų valstybės įsipareigojimų suma yra teisinga, o neapibrėžtojo valstybės turto sumos nereikėjo atskleisti (žr. 1.1.3 skirsnį).
- Įstaigos neatliko inventORIZacijos taip, kaip to reikalauja Viešojo sektoriaus apskaitos ir atskaitomybės įstatymas¹⁶ bei InventORIZacijos taisyklės¹⁷, todėl negavome 1 409,7 mln. Eur finansinio turto, 813,9 mln. trumpalaikio turto, 1 201,6 mln. Eur įsipareigojimų sąskaitų likučių buvimo laikotarpio pabaigoje patvirtinimų (žr. 1.1.2 ir 1.1.4 skirsnius).
- Negalime patvirtinti atliktų konsolidavimo įrašų, kuriais koreguoti VKFAR duomenys, 1,8 mlrd. Eur sumos teisingumo, nes jie atlikti vadovaujantis prielaidomis, tačiau nenurodant motyvų (arba jie buvo nepakankami) (žr. 1.1.6 skirsnį).

¹⁶ Lietuvos Respublikos Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-05 Nr. IX-1214 (su vėlesniais pakeitimais), 19 stra. 9 d.

¹⁷ InventORIZacijos taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Ministrų kabineto 1999-05-03 nutarimu Nr. 719 (2014-10-05 nutarimo Nr. 1070 redakcija).

Subjektai nesuderino tarpusavyje 11 proc. visų finansavimo sumų pagal sumą, šaltinį ar paskirtį, todėl jų duomenys aukštesniame konsolidavimo lygyje koreguoti rankiniu būdu priimant prielaidas neturint pakankamų pagrindžiančių įrodymų (žr. 1.1.5 skirsnį).

Tiek žemesnio, tiek aukštesnio lygio ataskaitų rinkiniai privalo būti teisingi ir turi suteikti galimybę juos analizuoti, vertinti ir lyginti, tačiau šią galimybę riboja audito metu nustatytos duomenų teisingumo ir ataskaitų rinkinio pateikimo problemos (žr. 1.1.6 skirsnį).

Apie audito metu nustatytus subjektų finansinių ataskaitų ir VKFAR duomenų iškraipymus informavome Finansų ministeriją. Atsižvelgdama į pateiktą informaciją ir siekdama parengti teisingesnį VKFAR, ministerija 26,5 mln. Eur sumos konsolidavimo įrašais koregavo finansinių ataskaitų duomenis -- patikslino ilgalaikio turto, gautinų sumų, finansavimo sumų, įsipareigojimų, sąnaudų ir kitas sąskaitas bei tikslino VKFAR aiškinamajame rašte pateiktą informaciją. Atlikusi taisymus, Finansų ministerija koregavo 2016 m. birželio 27 d. ir rugpjūčio 9 d. Valstybės kontrolei pateiktų 2015 metų VKFAR duomenis ir galutinį rinkinį vertinti pateikė 2016 m. rugsėjo 2 dieną.

Neištaisytų duomenų iškraipymų ir sumų, kurių teisingumo negalime patvirtinti, visuma daro poveikį 2015 metų valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų duomenų teisingumui. Šių iškraipymų įtaka nurodyta 4 lentelėje.

4 lentelė. Žemesnio konsolidavimo lygio ataskaitose likusių Valstybės kontrolės audito metu nustatytų duomenų iškraipymų įtaka VKFAR

Eil. Nr.	Straipsniai	Valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų straipsnio vertė, mln. Eur	Iškreipimų suma ¹⁸ , mln. Eur	
			vertė padidinta (+), sumažinta (-)	suma, kurios teisingumo negalime patvirtinti
FINANSINĖS BŪKLĖS ATASKAITA				
A.	Ilgalaikis turtas	37 866,6	0,1	14 790,6
B.	Biologinis turtas	3,3	-	-
C.	Trumpalaikis turtas	5 645,1	0,2	1 777,3
D.	Finansavimo sumos	3 608,4	0,8	12 277,8
E.	Įsipareigojimai	18 235,8	-0,3	1 401,3
F.	Grynasis turtas	21 742,6	-0,1	1 125,7
VEIKLOS REZULTATŲ ATASKAITA				
A.	Pagrindinės veiklos pajamos	7 839,3	1,1	9 829,7
B.	Pagrindinės veiklos sąnaudos	8 248,7	0,8	4 443,5
C.	Pagrindinės veiklos perviršis ar deficitas	409,4	0,4	Iškreipimui turi įtakos pajamų ir sąnaudų straipsniai, jo dydžio įvertinti negalima
D.	Kitos veiklos rezultatas	2,7	-	-
F.	Apskaitos politikos keitimo ir esminių apskaitos klaidų taisymo įtaka	16,9	-	-
H.	Grynasis perviršis ar deficitas prieš nuosavybės metodo įtaką	555,4	-0,1	Iškreipimui turi įtakos pajamų ir sąnaudų straipsniai, jo dydžio įvertinti negalima

¹⁸ Remiantį konsoliduotąsias ataskaitas visų jo įtrauktųjų subjektų grupė laikoma ekonominiu vienetu ir šios grupės subjektų tarpusavyje kitos operacijos bei jų rezultatai yra eliminuojami, todėl lentelėje nurodytos iškraipymų sumos nėra tiesiogiai palyginamos su valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rašinio duomenimis.

GRYNOJO TURTO POKYČIŲ ATASKAITA

19.	Dalininkų kapitalas	-	-	-
19.	Tikrosios vertės rezervas	13 212,3	-	1 125,7
19.	Kiti rezervai	2 432,0	-	-
19.	Nuosavybės metodo įtaka	250,3	-	-
19.	Sukauptas perviršis ar deficitas prieš nuosavybės metodo įtaką	5 848,0	-0,1	-
19.	Mažumos dalis	7,8	-	-

PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA

A.	Pagrindinės veiklos pinigų srautai	270,5	5,1	-
B.	Investicinės veiklos pinigų srautai	719,5	-	-
C.	Finansinės veiklos pinigų srautai	670,0	-	-
D.	Valiutos kursų pasikeitimo įtaka pinigų ir pinigų ekvivalentų likučiui	1,9	-	-

Šaltinis: VKFAR, Valstybės kontrolė

Taip pat negalime patvirtinti, kad VKFAR aiškinamajame rašte nurodyta 4 220,0 mln. Eur neapibrėžtųjų valstybės įsipareigojimų suma yra teisinga. Neapibrėžtasis valstybės turtas aiškinamajame rašte neatskleistas.

Neįstaistyčių žinomų klaidų dydis nėra reikšmingas, todėl įtaką auditoriaus nuomonei daro tik sumos, kurių teisingumo negalime patvirtinti, nes jos reikšmingai iškraipo VKFAR duomenis.

Visi šio audito rezultatai pateikti 82-iose Valstybės kontrolės raštuose subjektams, o ataskaitos tekste pateikiami tik VKFAR reikšmingi dalykai. Apibendrinta informacija apie audito metu nustatytus dalykus, taip pat pastebėjimus, nedarančius reikšmingos įtakos VKFAR 2015 m. gruodžio 31 d. duomenų teisingumui, pateikiama 5 priede. Informacija apie apskaitos klaidas, kurias subjektai ištaisė pateikus pastabas audito metu, šioje ataskaitoje ir jos prieduose nėra pateikiama (jos nedarė įtakos VKFAR 2015 m. gruodžio 31 d. duomenų teisingumui).

1.1.1. Valstybės ilgalaikio turto suma vis dar netiksli

Finansų ministerijos parengtas VKFAR neparodo teisingos mūsų valstybei nuosavybės teise priklausančio turto vertės. Šio ir ankstesnių auditų metu teikti pastebėjimai, kad iki šiol valstybei nuosavybės teise priklausančio turto vertė nėra pateikta finansinėse ataskaitose, turi reikšmingos įtakos VKFAR teisingumui. Dar 2005 m. Viešojo sektoriaus buhalterinės apskaitos ir finansinės atskaitomybės sistemos reformos koncepcijoje įvardyta viena pagrindinių ilgalaikio materialiojo turto apskaitos problemų – kad dalis ilgalaikio turto (kelių, žemės, miškų) nėra įtraukta į finansines ataskaitas – nėra išspręsta. Viešojo sektoriaus subjektai nesiima iniciatyvos nustatyti, kiek ir kokio valstybei priklausančio turto turi savo veiklos srityse.

Apskaitoje užregistruota ne visa laisvos žemės ploto vertė

Remiantis Žemės įstatymu¹⁹ visos laisvos, t. y. nesuformuotos ir Nekilnojamojo turto registre neįregistruotos, žemės patikėtinė yra Nacionalinė žemės tarnyba. Jos apskaitos duomenimis,

¹⁹ Lietuvos Respublikos žemės įstatymas, 1994-04-26 Nr. I-446 (2008-01-27 įstatymo Nr. IX-1833 redakcija su vėlesniais pakeitimais). 7 str.

laisvos valstybinės žemės plotas yra 625,8 tūkst. ha ir jos vertė konsoliduotojoje finansinės būklės ataskaitoje – 13 378,0 mln. Eur.

Valstybės žemės fondas, vykdydamas Žemės įstatymu²⁰ jam perduotas funkcijas, tvarko Lietuvos Respublikos žemės informacinę sistemą – remdamasis jos duomenimis parengia ataskaitą, kurioje nurodo bendrą Lietuvos Respublikos plotą²¹ ir Nekilnojamojo turto registre įregistruotą plotą²². Šios Valstybės žemės fondo ataskaitos duomenimis, laisvos valstybinės žemės plotas yra 937,2 tūkst. ha, t. y. 311,4 tūkst. ha didesnis, nei Nacionalinės žemės tarnybos duomenimis. Atitinkamai nesutampa ir atskirose savivaldybėse esančių laisvos žemės plotų²³ duomenys.

Atsižvelgdami į tai, negalime patvirtinti šių duomenų, kurie konsoliduoti į VKFAR, teisingumo: finansinės būklės ataskaitoje ilgalaikis materialusis turtas (A.II eil.) – 13 378,0 mln. Eur, finansavimo sumos iš valstybės biudžeto (D.I eil.) – 12 252,3 mln. Eur, rezervai (F.II eil.) – 1 125,7 mln. Eur; veiklos rezultatų ataskaitoje finansavimo pajamos (A.I eil.) – 4 443,5 mln. Eur, nuvertėjimo ir nurašytų sumų (B.VIII eil.) – 4 443,5 mln. Eur; grynojo turto pokyčių ataskaitoje tikrosios vertės rezervo likutis – 1 125,7 mln. Eur.

Kadangi 30 proc. valstybės laisvos žemės ploto vertės nėra užregistruota apskaitoje, Nacionalinei žemės tarnybai būtina įgyvendinti priemones, užtikrinančias su šia žeme susijusių duomenų apskaitą.

Valstybinės reikšmės miškai ir žemės sklypai vis dar neparodyti finansinėse ataskaitose

Vadovaujantis galiojusių Miškų įstatymu²⁴, įvertinant urėdijų kapitalą, apskaitoje nebuvo registruota jų valdoma miško žemė ir medynai. Taigi, keturiasdešimt dvi valstybės įmonės (miškų urėdijos) patikėjimo teise valdo per 90 proc. valstybinės reikšmės miškų ir žemės sklypų²⁵ ir šis turtas neparodytas VKFAR. Valstybinės miškų tarnybos 2015 m. sausio 1 d. duomenimis²⁶, urėdijų valdoma miško žemės ir medynų vertė – 2 321,2 mln. Eur. Atsižvelgus į Valstybės kontrolės teiktą²⁷ rekomendaciją yra priimti Miškų įstatymo²⁸ ir Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo²⁹ pakeitimai, kurie įsigalios nuo 2016 m. spalio 1 d. Įsigaliojus minėtų įstatymų nuostatomis, miškų vertė, tikėtina, bus pateikta 2016 metų valstybės finansinėse ataskaitose.

²⁰ Lietuvos Respublikos žemės įstatymas, 1994-04-26 Nr. I-446 (su vėlesniais pakeitimais). 32 str. 5 (1) p., 34 str. 2 d.

²¹ Valstybės įmonės Valstybės žemės fondo ataskaita „Lietuvos Respublikos žemės fondas“, skelbiama tinklalapyje <http://www.nzi.lt/go.php?it=Lietuvos-Respublikos-zemės-fondas>. Žemės naudmenų duomenys, bendras žemės naudmenų plotas iki 2015-01-01 yra 6 528,6 tūkst. ha.

²² Ten pat; duomenys apie žemės sklypų įregistravimą Nekilnojamojo turto registre iki 2015-01-01 iš viso įregistruota 6 591,4 tūkst. ha žemės.

²³ Laisvos žemės plotai. VI Valstybės žemės fondo ir Nacionalinės žemės tarnybos duomenimis, patikslinti duomenys.

²⁴ Lietuvos Respublikos miškų įstatymas, 1994-11-22 Nr. I-671 (2001-04-10 įstatymo Nr. IX-240, 2013-06-18 įstatymo Nr. XII-336 redakcijos). 7 str. 1 d. (redakcija, galiojusi iki 2016-10-01).

²⁵ Lietuvos Respublikos Vynaudybos 2006-05-17 nutarimas Nr. 454 „Dėl valstybinės reikšmės miškų perdavimo patikėjimo teise valstybės įmonėms miškų urėdijoms“ (2016-09-03 nutarimo Nr. 1260 redakcija).

²⁶ Būklės vertės duomenys, skelbiami Valstybinės miškų tarnybos tinklalapyje <http://www.mvlt.lt/index.php/misku-verta>.

²⁷ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės valstybinio audito ataskaita „Valstybinių miškų ūkio veikla“, 2010-01-31 Nr. I/A-P-03-1-7, skelbiama tinklalapyje www.vk.lt.

²⁸ Lietuvos Respublikos miškų įstatymo Nr. I-671 2, 4, 5, 7 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymas, 2016-09-30 Nr. XII-2583.

²⁹ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 4 straipsnio pakeitimo įstatymas, 2016-06-30 Nr. XII-2505.

Sklypų, per kuriuos nutiesti keliai, vertės nėra nei valstybės, nei kelius patikėjimo teise valdančių įmonių apskaitoje

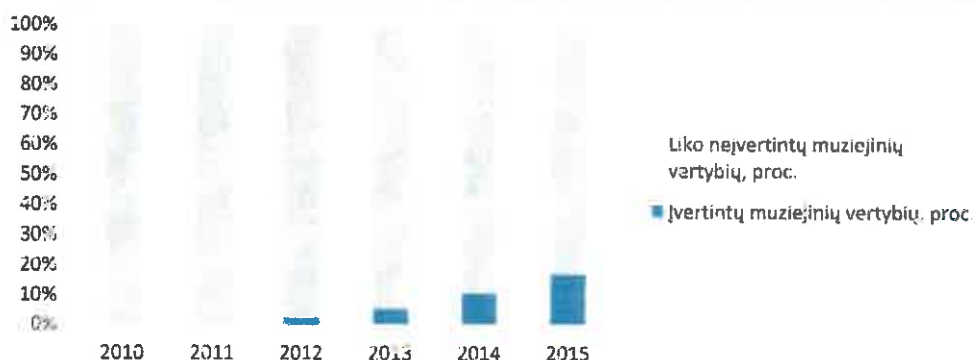
Valstybinės reikšmės kelius prižiūrinčios valstybės įmonės buhalterinėje apskaitoje neregistruoja patikėjimo teise valdomos kelių žemės (toliau – kelių žemė). Teisės aktų nuostatos, reglamentuojančios tokio turto apskaitą pagal viešojo ir privataus sektoriaus apskaitos ir atskaitomybės standartus, yra prieštaringos. Pagal Transporto veiklos pagrindų įstatymą³⁰ valstybinės reikšmės keliai gali būti tik valstybės nuosavybė ir pagal Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymą³¹ tokį turtą patikėjimo teise gavusios įmonės jį turėtų registruoti nuosavo kapitalo dalyje. Tačiau Audito ir apskaitos tarnybos³² paaiškinimu³³, kelių žemė neturėtų būti registruojama valstybės ir savivaldybės įmonių apskaitoje ir rodoma balanse pagal tarptautinius apskaitos standartus, nes ši žemė nėra susijusi su tiesiogine ekonomine nauda, t. y. pajamų uždirbimu. Ši žemė neatitiktų ilgalaikio materialiojo turto pripažinimo požymių, ji nebūtų nudėvima ir nusidėvėjimo suma nebūtų mažinamas turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkantis kapitalas, o tai nepagrįstai padidintų valstybės įmonės balanse rodomų turto ir nuosavo kapitalo vertes ir iškreiptų valstybės įmonės finansinės veiklos rodiklius.

Esant teisės aktų prieštarai, kelių žemė nėra įtraukta nei į valstybės įmonių, nei į valstybės apskaitą, todėl Susisiekimo ministerijai būtina inicijuoti teisės aktų, užtikrinančių, kad kelių žemė būtų registruojama buhalterinėje apskaitoje ir parodoma valstybės finansinių ataskaitų rinkinyje, pakeitimus.

Muziejinių vertybių vertinimas tikrąja verte dar nebaigtas

Kaip ir ankstesniais metais, 2015 m. valstybės konsoliduotojoje finansinės būklės ataskaitoje kilnojamųjų kultūros vertybių likutis neparodo tikrosios šio turto vertės, nes Kultūros ministerijai pavaldžių ir valdymo sričiai priskirtų muziejų apskaitoje 2,8 mln. vnt. muziejinių vertybių užregistruota ne tikrąja, o simboline vieno euro verte. Nuo 2010 m. juose įvertinta 579,4 tūkst. vnt. (17 proc.) neįvertintų muziejinių vertybių (2 pav.).

2 pav. Kultūros ministerijai pavaldžių ir valdymo srities muziejų muziejinių vertybių vienetų vertinimas tikrąja verte

Šaltinis: Valstybės kontrolė pagal Kultūros ministerijos duomenis

³⁰ Lietuvos Respublikos transporto veiklos pagrindų įstatymas, 1991 m. spalio 8 d. Nr. I-1363 (2012-03-29 įstatymo Nr. IX-747 redakcija), 5 str. 2 ir 4 d.

³¹ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymas, 1994-10-01 Nr. I-722 (2013-12-16 įstatymo Nr. IX-1895, 2005-09-29 įstatymo Nr. X-953 redakcija), 12 str. 3 d.

³² Nuo 2010-01-01 – Audito apskaitos turto vertinimo ir naudojimo valdymo tarnyba

³³ Audito apskaitos tarnybos 2015-09-04 raštas Nr. 12-020-2-875 „Dėl kelių užimamo žemės sklypo apskaitos“

2010–2015 m. šių vertybių kiekis reikšmingai nedidėjo, o balansinė vertė po vertinimo išaugo 102,1 mln. Eur. 2015 m. buvo pradėta taikyti Muziejuose saugomų kilnojamųjų kultūros vertybių vertinimo tikrąja verte metodika³⁴, turinti palengvinti ir pagreitinoti šį procesą. Kultūros ministerija muziejinių vertybių vertinimą tikrąja verte planuoja baigti iki 2020 m.³⁵

Atsižvelgdami į tai, negalime patvirtinti šių duomenų, kurie yra konsoliduoti į VKFAR, teisingumo: finansinės būklės ataskaitoje ilgalaikis materialusis turtas (A.II eil.) – 2,8 mln. Eur, finansavimo sumos (D str.) – 2,8 mln. Eur.

Muziejų fondo rinkiniai skirstomi į pagrindinį ir pagalbinį fondus³⁶. Ne visos muziejinės vertybės, kurios apskaitoje užregistruotos simboline 1 Eur verte, priklauso pagrindiniam fondui. Pagalbinio fondo muziejinės vertybės išliekamosios vertės neturi ir jų vertės pokytis nedarys reikšmingos įtakos ministerijos ir valstybės finansinių ataskaitų duomenims. Siekiant, kad muziejinių vertybių vertinimo procesas duotų realią naudą, reikia priimti sprendimus dėl Kultūros ministerijai pavaldžių ir valdymo sričiai priskirtų muziejų muziejinių vertybių pagrindinio fondo įvertinimo, o šio fondo įvertinimo mastą parodyti finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte.

1.1.2. Reikšminga valstybės per vienerius metus gautinų, mokėtinų sumų ir pajamų dalis nėra patikima

Reikšminga gautinų (49,7 proc.), mokėtinų (39,8 proc.) sumų, mokesčių pajamų (96,7 proc.) ir pagrindinės veiklos kitų pajamų (21,6 proc.) dalis valstybėje užregistruojama pagal Valstybinės mokesčių inspekcijos (toliau – VMI) duomenis. VMI Mokesčių fondo duomenų dalis VKFAR pateikta 5 lentelėje.

5 lentelė. VMI Mokesčių fondo duomenų dalis VKFAR

Ataskaita	Straipsnis	Straipsnio suma VKFAR, mln. Eur	Suma, užregistruota VMI Mokesčių fondo duomenimis, mln. Eur	Dalis, užregistruota VMI Mokesčių fondo duomenimis, proc.
Valstybės konsoliduotoji finansinės būklės ataskaita	Per vienerius metus gautinos sumos (C.III)	3 201,5	1 592,5	49,7
	Trumpalaikiai įsipareigojimai (E.II)	3 495,8	1 389,6	39,8
Valstybės konsoliduotoji veiklos rezultatų ataskaita	Mokesčių pajamos (A.II.1)	5 366,7	5 190,1	96,7
	Pagrindinės veiklos kitos pajamos (A.II.3)	906,3	196,1	21,6

Šaltinis: VKFAR, VMI, Valstybės išdas

³⁴ Muziejuose saugomų kilnojamųjų kultūros vertybių vertinimo tikrąja verte metodikas patvirtino Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2005-01-07 įsakymu Nr. IV-8 „Dėl Muziejuose saugomų kilnojamųjų kultūros vertybių vertinimo tikrąja verte metodikos patvirtinimo“.

³⁵ Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2010-02-20 įsakymas Nr. IV-416 „Dėl muziejinių vertybių (ekspонатų) vertinimo metodinių rekomendacijų patvirtinimo“.

³⁶ Pagrindinį muziejų fondą sudaro muziejinės vertybės, turinčios išliekamosią vertę. Pagalbinį fondą sudaro: pagrindinės vertybės, neturinčios išliekamosios vertės, taip pat objektai, naudojami parodomis ir ekspozicijoms, apsauginėji informacijos, mokymui, demonstravimui ir kitoms tikslams.

³⁷ Valstybės ištekliai VMI Mokesčių fondo apskaitoje.

2015 m. išliko Mokesčių fondo apskaitos problemos, nustatytos ankstesnių Valstybės kontrolės atliktų auditų metu³⁸. Fondas apskaitą pagal VSAFAS pradėjo tvarkyti nuo 2011-06-01, tačiau iki šiol nėra pašalinę apskaitai tvarkyti naudojamų informacinių sistemų trūkumai ir nėra įgyvendintas duomenų atsekamumas; nesilaikoma ataskaitinių metų laikotarpių uždarymo tvarkos³⁹, negalima išskleisti visų didžiosios knygos sąskaitų likučių⁴⁰, įsitikinti atliktų operacijų teisingumu⁴¹.

VMI komentaras

Atkreipiame dėmesį, kad 2014 m. lapkričio 20 d. UAB „iTree Lietuva“ Mokesčių apskaitos informacinės sistemos įvertinimo ataskaitoje buvo pateiktos 22 rekomendacijos veikai gerinti. VMI prie FM pateiktoms rekomendacijoms įgyvendinti numatė 46 priemones. Iki šios dienos įgyvendinta 33, arba 72 proc. numatytų priemonių. VMI prie FM 2015 m. svarbiausių pagal prioritetus šių rekomendacijų įgyvendinti negalėjo, nes investicijų lėšos Mokesčių apskaitos informacinės sistemos vidinių kontrolės priemonių sukūrimui gautos tik 2016 m.

Atsižvelgdami į tai, negalime patvirtinti šių duomenų, kurie yra konsoliduoti į VKFAR, teisingumo: finansinės būklės ataskaitoje per vienerius metus gautinos sumos (C.III eil.) – 1 592,5 mln. Eur, trumpalaikiai įsipareigojimai (E.II eil.) – 1 389,6 mln. Eur; veiklos rezultatų ataskaitoje mokesčių pajamos (A.II.1 eil.) – 5 190,1 mln. Eur ir pagrindinės veiklos kitos pajamos (A.II.3 eil.) – 196,1 mln. Eur.

Pažymėtina, kad VMI, siekdama sukurti vidaus kontrolės procedūras, užtikrinančias Mokesčių fondo apskaitos duomenų įvedimo ir registravimo teisingumą, patvirtino⁴² Valstybinės mokesčių inspekcijos Mokesčių fondo apskaitos duomenų teisingumo kontrolės taisyklės, tačiau manome, kad, kol inspekcija nepašalins reikšmingų Mokesčių apskaitos informacinės sistemos (MAIS) funkcionavimo ir kokybės trūkumų, neįgyvendins svarbiausių rekomendacijų ir nepasieks ekspertų⁴³ rekomenduoto MAIS kokybės lygio, duomenų tikslumas nebus užtikrintas.

1.1.3. Finansinių ataskaitų rinkinyje nepateikti visi tikėtini valstybės finansiniai įsipareigojimai ir atgautinas turtas

Atsižvelgiant į Europos Sąjungos Tarybos direktyvos 2011/85/ES⁴⁴ reikalavimus valstybių narių biudžeto sistemoms, valstybės narės turi skelbti svarbią informaciją apie visų valdžios subsektorių neapibrėžtuosius įsipareigojimus, įskaitant Vyriausybės garantijas ir neveiksnias paskolas, kurie gali turėti didelį poveikį valstybės biudžetui, ir apie įsipareigojimus, susijusius su valstybinių įmonių veikla. Šiuos duomenis naudoja tarptautinės kreditų reitingų agentūros, vertindamos valstybių skolinimosi reitingus ir rengdamos pranešimus apie šalis, todėl jie turi būti patikimi. Nors neapibrėžtasis turtas ir neapibrėžtieji įsipareigojimai nėra registruojami balansinėse sąskaitose,

³⁸ Valstybinio audito ataskaitos „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos Mokesčių fonde atlikto finansinio (teisingumo) audito rezultatų“, 2014-07-18 Nr. FA-P-40-7-36, 2015-09-07 Nr. FA-P-60-6-18-1, prieiga per internetą http://www.kontrole.lt/audito_ataskaitos.aspx?ids=1

³⁹ 2015 m. gruodžio mėn. pabaigos būseną mokesčių apskaitoje iki šiol nėra uždarytas (pildoma Dėlto įrašymas), todėl apskaitos duomenis galima kvestuoti sudarius finansinių ataskaitų rinkinį.

⁴⁰ Duomenys iš DK 695000, 694100, 694200, 694300 yra šiekti, DK 695000, kurios detales išskleidimo VMI Mokesčių fondas pateikti negalėjo.

⁴¹ Audito metu nepavyko gauti įrodymų, kad VMI Mokesčių fondo apskaituotais įrašais mokesčių ir mokesčių 456,5 mln. Eur sumos nuvertėjimas yra teisingas. Ši suma įskaičiuojama naudojant MAIS uždavę, jos rezultatai yra tikro bendras skaičius, todėl nėra galimybes įsitikinti jos pagrįstumu.

⁴² Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos įsakinio 2016-06-27 įsakymas Nr. V-155.

⁴³ 2014 m. MAIS vertinimo etilo mėsosje priemonė kokybę laimėjusi UAB „iTree Lietuva“.

⁴⁴ 2011-11-08 Nr. 2011/85/ES.

tačiau teisingas šių duomenų kaupimas ir atskleidimas yra labai svarbūs atliekant planavimą ir analizę. Netikslių prognozių naudojimas viešajame sektoriuje turi daug platesnį poveikį nei versle: nepasiekus planuotų rodiklių, didėja mokesčių didinimo tikimybė, užprogramuojamas biudžeto deficito, valstybės skolos augimas.

Viešojo sektoriaus subjekto finansinėse ataskaitose teikiama informacija yra reikalinga įvertinti jo galimybes finansuoti savo veiklą ir vykdyti įsipareigojimus ir veiklą pagal jos pajamų ir sąnaudų pobūdį ir rezultatus, planuoti ar numatyti išteklius, kurių reikės veiklai tęsti⁴⁵. Pažymėtina, kad pagal Lietuvos stabilumo programoje⁴⁶ pateiktą ekonominės raidos scenarijų taip pat numatyta finansinių ataskaitų rinkinių duomenis naudoti įgyvendinant viešųjų finansų politiką, tobulinant valdžios sektoriaus finansų stebėsenos sistemą, priimant sprendimus dėl viešųjų finansų valdymo, tačiau viešojo sektoriaus subjektai neužtikrino, kad tokiems sprendimams priimti visa reikalinga informacija būtų pateikta jų ir valstybės finansinių ataskaitų rinkiniuose.

Neužtikrinama, kad VKFAR būtų pateikta visa informacija apie valstybės atidėjinius ir neapibrėžtuosius įsipareigojimus

Pagal teisės aktų nuostatas⁴⁷ ūkio subjekto vadovas turi parinkti apskaitos politiką ir ją įgyvendinti, atsižvelgdamas į konkrečias sąlygas, veiklos pobūdį, vadovaudamasis atitinkamais standartais⁴⁸, taip pat kitais teisės aktais, reglamentuojančiais apskaitą ir finansinę atskaitomybę. Nustatėme, kad ne visi subjektų vadovai parinko tinkamą apskaitos politiką arba, ir parinę tinkamą, ne visada užtikrino, kad ją įgyvendinant į apskaitą privalomai būtų įtrauktos visos ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai, susiję su įsipareigojimų dydžio pasikeitimu. Tvarkydami apskaitą ir sudarydami finansinių ataskaitų rinkinius, subjektai neužtikrino, kad informacija apie įsipareigojimus būtų teisingai įvertinta, nurodyta finansinėse ataskaitose, atskleista aiškinamajame rašte. Taip pat nustatėme, kad nebuvo sukurtas mechanizmas, kuris užtikrintų įsipareigojimų, atstovaujant teismuose Lietuvos Respublikos interesus, registravimą apskaitoje, todėl jie buvo neįvertinti ir neįtraukti į apskaitą. Audito metu nustatyti dalykai dėl atidėjinių ir neapibrėžtųjų įsipareigojimų pateikti 6 lentelėje.

6 lentelė. Audito metu nustatyti dalykai dėl atidėjinių ir neapibrėžtųjų įsipareigojimų

Subjektai	Įsipareigojimų pobūdis	Suma, mln. Eur	Audito metu nustatyti dalykai
Kultūros ministerija	Galimi įsipareigojimai dėl įstaigos teisminių ginčų	Įstaiga nevertino	Neturėjo sukurtų vidaus kontrolės priemonių, užtikrinančių tinkamą neapibrėžtųjų įsipareigojimų ir atidėjinių pripažinimą, įvertinimą, registravimą apskaitoje ir pateikimą finansinėse ataskaitose arba šios priemonės neveikė.
Nacionalinė žemės tarnyba			
Nacionalinis vėžio institutas			
Teisingumo ministerija	Įsipareigojimai atstovaujant valstybės interesus civilinėse ir administracinėse bylose	0,4	
Užsienio reikalų ministerija			

Šaltinis: Valstybės kontrolė

Dėl šių priežasčių negalime patvirtinti, kad VKFAR nurodytų 4 220,0 mln. Eur neapibrėžtųjų valstybės įsipareigojimų suma yra teisinga. Įstaigų nuomone, informacija apie neapibrėžtuosius įsipareigojimus, kuri yra pateikiama finansinių ataskaitų rinkinio aiškinamajame rašte, jam įtakos

⁴⁵ 1-asis VSAFAS. Informacijos pateikimas finansinių ataskaitų rinkinyje 1.1.2. 11.2 p.

⁴⁶ Lietuvos stabilumo 2015 metų programai, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vynaudyties 2015-04-22 nutarimu Nr. 440-1653.

⁴⁷ Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas, 2001-11-06 Nr. IX-579 (su vėlesniais pakeitimais) 9-11.

⁴⁸ Verslo apskaitos, tarptautinės arba verslo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais.

neturi, todėl reikalingos metodinės rekomendacijos dėl VSAFAS taikymo bei informacijos apie šiuos įsipareigojimus pateikimo finansinių ataskaitų rinkiniuose ir VSAKIS.

Kai kurių įstaigų padarytų klaidų, pateikiant informaciją apie neapibrėžtuosius įsipareigojimus VKFAR sudaryti, buvo galima išvengti kontroliuojant VSAKIS, tačiau tokių duomenų įvedimo tikrinimo mechanizmas nėra sukurtas. Pavyzdžiui, Seimo kanceliarija turėjo 48,5 tūkst. Eur neapibrėžtųjų įsipareigojimų, tačiau šią sumą VSAKIS įrašė ne sumos, o įsipareigojimo pobūdžio laukelyje, todėl tokie subjektų duomenys nebuvo konsoliduoti ir į VKFAR nepateko. Įvertinus tai, kad VSAKIS priemonės dėl neapibrėžtųjų įsipareigojimų atskleidimo yra nepakankamos, siekiant kontroliuoti subjektų pateikiamus duomenis, Finansų ministerijai tikslinga jas tobulinti, kad būtų užtikrinamas teisingų duomenų pateikimas VKFAR.

Valstybė turi tikėtino atgauti neapibrėžtojo turto, tačiau tokia informacija VKFAR nėra pateikta

Vadovaudamiesi VSAFAS⁴⁹, subjektai vertina ir apskaitoje registruoja neapibrėžtąjį turtą ir pateikia informaciją apie tikėtiną atgauti turtą aiškinamajame rašte. Informacija apie tikėtiną atgauti turtą valstybėje turi būti kaupiama VSAKIS ir pateikiama VKFAR.

Nustatėme, kad nėra užtikrinamas teisingos informacijos apie neapibrėžtąjį turtą pateikimas VKFAR. VSAKIS duomenų įvedimo srityje nenustatyta, kur reikia įrašyti neapibrėžtojo turto sumą ir kad visą informaciją apie sumą, pobūdį ir tikimybę ją atgauti galima pateikti laisvos formos. Pavyzdžiui, Konkurencijos tarnyba VSAKIS pateikė informaciją, kad turi 89,1 mln. Eur neapibrėžtojo turto, tačiau neįrašė jo atgavimo tikimybės, ir šis informacijos pateikimo būdas VSAKIS kontrolės priemonėmis nebuvo blokuojamas. Esant tokiam informacijos pateikimo neapibrėžtumui, informacija apie neapibrėžtąjį turtą VKFAR nebuvo pateikta.

Nustatėme, kad Teisingumo ministerija pagal savo veiklos pobūdį turi neapibrėžtojo turto, tačiau neatliko jo vertinimo ir neregistravo apskaitoje, kaip reikalauja VSAFAS. Ji nevertino tikėtiną atgauti sumų kompensavus smurtiniais nusikaltimais padarytą žalą, o atgautinas sumas registravo apskaitoje tik teismui priėmus sprendimus pagal ministerijos pateiktus regresinius ieškinius.

Kadangi įstaigų kontrolės priemonės dėl neapibrėžtojo turto įvertinimo ir apskaitos, o VKFAR konsoliduojančios Finansų ministerijos – dėl pateikimo VKFAR, yra nepakankamos, būtina jas sukurti ir tobulinti, kad būtų užtikrintas teisingų duomenų apie šį turtą pateikimas subjektų ir valstybės finansinių ataskaitų rinkiniuose.

1.1.4. Mažai dėmesio skiriama teisingus apskaitos duomenis lemiančiai įstaigų vidaus kontrolės priemonei – inventorizacijai

Inventorizacija yra svarbiausia kontrolės procedūra, užtikrinanti finansinių ataskaitų duomenų teisingumą, todėl svarbu, kad įstaigos vadovautųsi teisės aktais⁵⁰, reglamentuojančiais inventorizacijos atlikimo procesą. Inventorizacija – tai turto ir įsipareigojimų patikrinimas ir jų faktiškai rastų likučių palyginimas su buhalterinės apskaitos duomenimis. Tinkamai, t. y. pagal

⁴⁹ 10-asis VSAFAS Atidėjimai, neapibrėžtieji įsipareigojimai, neapibrėžtieji turto ir pasiekiamųjų įvykių 42 p.

⁵⁰ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-28 Nr. XI-121, (su vėlesniais pakeitimais); 10 str. 9 d.; Inventorizacijos taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-03-03 nutarimu Nr. 113 (2014-10-03 nutarimo Nr. 1070 redakcija).

teisės aktus atlikta inventORIZACIJA užtikrintų apskaitos duomenų teisingumą, padėtų įvertinti turto būklę, galėtų užkirsti kelią turto grobstymui, nustatyti vidaus kontrolės priemonių trūkumus.

Pagal InventORIZACIJOS taisyklės⁵¹ įmonės vadovas įstatymų nustatyta tvarka atsako už inventORIZACIJOS organizavimą ir atlikimą laiku, inventORIZAVIMO duomenų išsaugojimą, sutikrinimo žiniaraščiuose nustatytų trūkumų išieškojimą, o kartu su buhalteriu – už teisingų inventORIZACIJOS rezultatų, neišieškotų trūkumų ir pertekliaus įtraukimą į buhalterinę apskaitą.

Nustatėme, kad 13 (iš 58) audituotų įstaigų 2015 m. dalies apskaitos duomenų nepagrindė turto ir įsipareigojimų inventORIZAVIMO duomenimis⁵², todėl negavome reikšmingų turto ir įsipareigojimų sąskaitų likučių buvimo laikotarpio pabaigoje patvirtinimo.

Atsižvelgdami į tai, negalime patvirtinti šių duomenų, kurie yra konsoliduoti į VKFAR, teisingumo: finansinės būklės ataskaitoje ilgalaikis finansinis turtas (A.III eil.) – 1 409,7 mln. Eur, per vienerius metus gautinos sumos (C.III eil.) – 809,7 mln. Eur, pinigai ir pinigų ekvivalentai (C.V eil.) – 4,2 mln. Eur, trumpalaikiai įsipareigojimai (E.II. eil.) – 1 201,6 mln. Eur.

Subjektai neteisingai supranta teisės aktų reikalavimus ir atlieka tik kai kurių apskaitos straipsnių inventORIZACIJĄ – ne visada inventORIZUOJAMOS ilgalaikio finansinio turto, gautinų ir mokėtinų sumų bei pinigų sąskaitos. Tai rodo, kad reikalingos metodinės rekomendacijos, kaip atlikti konkrečių apskaitos straipsnių inventORIZACIJOS procedūras.

1.1.5. Finansavimo sumų derinimas tarp įstaigų vyksta nesklandžiai

Finansavimo sumos yra skiriamos iš valstybės ir savivaldybių biudžetų, Valstybinio socialinio draudimo fondo, Privalomojo sveikatos draudimo fondo, kitų išteklių fondų, Europos Sąjungos, Lietuvos ir užsienio paramos fondų kiekvienai įstaigai jai nustatytiems konkrečioms tikslams pasiekti. Vadovaujantis VSAFAS, viešojo sektoriaus subjektas, gaunantis finansavimo sumas iš kito VSS, apskaitoje turi registruoti tik tokį patį finansavimo šaltinį ir finansavimo paskirtį, koks buvo registruotas finansavimo sumų davėjo buhalterinėje apskaitoje perdavimo momentu. VSS turi nustatyta forma įvesti informaciją į VSAKIS apie per ataskaitinį laikotarpį gautas, gautinas, perduotas, grąžintas finansavimo sumas, nurodydamas jų finansavimo šaltinį ir paskirtį.

Nustatėme, kad Aplinkos ministerija ir Nacionalinė mokėjimo agentūra ne visais atvejais užtikrina informacijos apie finansavimo sumas (nurodant šaltinį ir paskirtį) perdavimą jų gavėjams, todėl, subjektai neteisingai apskaitė ir pateikė derinti iš jų gautas finansavimo sumas. VSAKIS subjektai iš viso nesuderino tarpusavyje 11 proc. visų finansavimo sumų pagal sumą, finansavimo sumų šaltinį ar paskirtį. Dėl šios priežasties aukštesniojo konsolidavimo lygio konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių rengėjai, vadovaudamiesi Viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų

⁵¹ InventORIZACIJOS taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-09 nutarimu Nr. 719 (2014-10-03 nutarimo Nr. 1070 redakcija), 64 p.

⁵² Valstybinės mokesčių inspekcijos Mokesčių fonde neatitiktą turto grupę priklausančios sąskaitos „Sukaupti finansiniai mokėjimai ir rinkliavos“ (1 169,9 mln. Eur) inventORIZACIJA: Viešojo sektoriaus – Centrinėje projektų valdymo agentūroje ir Biuro energijos traukimo agentūroje – neatitiktą ar iš dalies atitiktą įsipareigojimų (11,7 mln. Eur) Susisiekimo ministerijoje, Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fonde, Finansų ministerijoje, Nacionalinėje mokėjimo agentūroje, Sveikatos apsaugos ir darbo ministerijoje, Vilniaus Gedimino technikos universitete, Vilniaus universitete, Generalinėje inspekcijoje, urologijoje, Juozo Miltos dramų teatre, Medicinos tyrimų taryboje – trumpalaikio turto (10,8 mln. Eur) Susisiekimo ministerijoje, Nacionalinėje žemės tarnyboje ir Generalinėje inspekcijoje – ilgalaikio finansinio turto (1 409,7 mln. Eur) inventORIZACIJA: Valstybinės mokesčių inspekcijos Mokesčių fonde inventORIZUOTAS gautinų sumų tarpinės sąskaitos (0,7 mln. Eur) kitų likučių nėra (2X).

rinkinių konsolidavimo metodika⁵³, rankiniu būdu turėjo koreguoti duomenis. Taip koreguojant duomenis ne tik apsunkinamas konsolidavimo procesas, didėja klaidų tikimybė, bet ir neefektyviai naudojami žmogiškieji ištekliai.

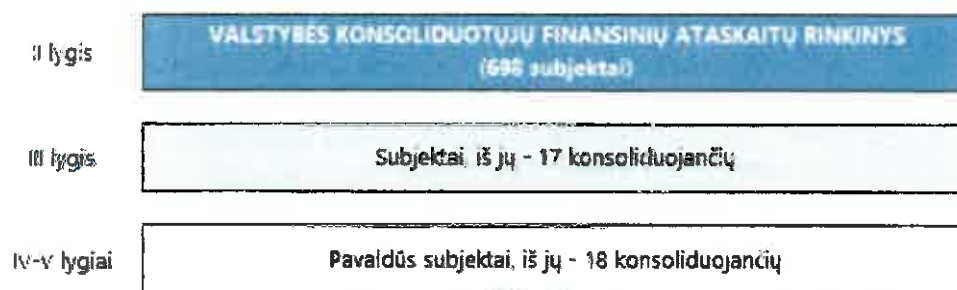
Taisydami subjektų tarpusavio operacijų informaciją ir finansinių ataskaitų likučius, konsoliduojantys subjektai priima riziką keliančias prielaidas ir kasmet sukuria tūkstančius (2015 m. – 3 909 vnt., 2014 m. – 4 045 vnt.) rankiniu būdu daromų įrašų. Manome, kad tokie įrašai neturėtų tapti VKFAR duomenų taisymo įrankiu, jais galima koreguoti duomenis tik pavieniais, neišvengiamais, VSAKIS eliminavimo taisyklėse nenustatytais atvejais.

Siekiant išvengti duomenų neatitikimų VSAKIS ir jų koregavimo darant įrašus rankiniu būdu, būtina užtikrinti, kad finansavimo sumų gavėjams būtų pateikiama visa su perduodamomis finansavimo sumomis susijusi informacija, reikalinga teisingai jų apskaitai tvarkyti (šaltinis ir paskirtis).

1.1.6. Didelis konsolidavimo procese dalyvaujančių subjektų skaičius ir kontrolės procedūrų stoka daro neigiamą įtaką valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų duomenų teisingumui

VKFAR yra parengiamas kaip vieno viešojo sektoriaus subjekto finansinių ataskaitų rinkinys, į kurį įtraukiami visų įstatymu nustatytų subjektų metinių ataskaitų duomenys. Konsolidavimo procesas yra sudėtingas ir apimantis 698 jame dalyvaujančius subjektus (3 pav.).

3 pav. 2015 m. VKFAR konsolidavimo schema

Šaltinis: Valstybės kontrolė pagal Finansų ministerijos duomenis

Konsoliduojantys subjektai, rengdami grupės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį, vadovaujasi įstaigų finansinėse ataskaitose pateikta informacija, todėl labai svarbu, kad kiekvienas jų atsakingai laikytųsi teisės aktų keliamų reikalavimų vertindami, registruodami apskaitoje, apibendrindami duomenis apie įstaigų finansinę būklę, veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus.

Finansinių ataskaitų rinkinių duomenų konsolidavimo procesas yra sudėtingas, trūksta kontrolės priemonių, užtikrinančių subjektų pateikiamų duomenų teisingumą. Nors jų apskaitos ir eliminavimo duomenys koreguojami rankiniu būdu, tačiau negalime patvirtinti, kad Finansų ministerijos atlikti 1,8 mlrd. sumos konsolidavimo įrašai yra teisingi.

⁵³ Viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinių konsolidavimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos finansų ministro 2011-04-19 įsakymu Nr. 1K-152 (2014-02-15 įsakymu Nr. 1K-66 redakcija)

Sąmoningumo stoka skelbiant subjektų finansinių ataskaitų rinkinius ir teikiant jų duomenis VKFAR sudaryti

Audito metu atliekant analitines audito procedūras grupės lygiu ir peržiūrint visų 698 subjektų finansinių ataskaitų duomenis nustatyta, kad 11 proc. visų įstaigų ir 8 proc. konsoliduojančių subjektų, pažeisdami Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą⁵⁴, viešai neskelbia⁵⁵ savo finansinių ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių, o net 32 proc. šių paskelbtų rinkinių nėra tinkami⁵⁶ informacijos vartotojų poreikiams gauti teisingą informaciją apie viešojo sektoriaus finansinę būklę, veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus patenkinti (7 priedas).

Pasirašydami finansinių ataskaitų rinkinius, įstaigų vadovai, vadovaudamiesi Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklėmis⁵⁷, turi užtikrinti, kad sudarytų ir VSAKIS pateiktų finansinių ataskaitų rinkinių informacija sutaptų. Audito metu nustatėme, kad 18 subjektų finansinių ataskaitų informacija skyrėsi nuo pateiktos VSAKIS.

Viešojo sektoriaus subjektų vadovams tikslinga nuolat sekti teisės aktų reikalavimų pasikeitimus apskaitos ir finansinės atskaitomybės srityse, tobulinti savo turimas žinias, atsižvelgti į nustatytą atsakomybę ir užtikrinti, kad finansinėse ataskaitose ir konsoliduoti pateikiami duomenys būtų teisingi.

Neužtikrinama konsoliduoti teikiamų duomenų kontrolė

Biudžeto sandaros įstatymas⁵⁸ nustato asignavimų valdytojų prievolę atlikti pavaldžių biudžetinių įstaigų pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą teikiamų ataskaitų rinkinių analizę ir užtikrinti šių rinkinių teisingumą, o asignavimų valdytojų ir kitų⁵⁹ subjektų, kurie nėra pavaldūs asignavimų valdytojams, finansinių ataskaitų rinkinių informaciją analizuoja VKFAR sudaranti Finansų ministerija.

Audito metu atlikome konsoliduojančių subjektų, kurių duomenys įtraukti į valstybės konsoliduotąsias finansines ataskaitas, apklausą⁶⁰. Jos duomenimis, 35 proc. konsoliduojančių subjektų nepakankamai analizuoja savo grupės viešojo sektoriaus subjektų pateikiamų finansinių ataskaitų rinkinių informaciją – pasitiki VSAKIS įspėjančiomis ir blokuojančiomis kontrolėmis, kurios rodo klaidas ir įspėjimus. Taip pat nustatėme, kad dalis subjektų neteisingai įtraukė į apskaitą ar pateikė VSAKIS 12,8 mln. Eur sumas, registruotas apskaitoje vadovaujantis naujai priimtais teisės aktais⁶¹, o jų grupės konsoliduotąsias finansines ataskaitas sudarantys subjektai – Finansų, Teisingumo ministerijos, Kalėjų departamentas, Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba – neturėjo pakankamų kontrolės priemonių, padedančių šias klaidas nustatyti.

Siekiant kontroliuoti konsoliduojamų subjektų finansinių ataskaitų rinkinių duomenis, turi būti taikomos priemonės, užtikrinančios, kad aukštesniojo lygio finansinių ataskaitų rinkiniuose būtų pateikiama teisinga informacija.

⁵⁴ Ten pat, 33 str. 3 p.

⁵⁵ Viešai priimami duomenys įstaigų interneto svetainėse (darai 2015-07-11).

⁵⁶ Įstaigos paskelbia neisamus finansinių ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinius, į juos neįrašo reikšmingų finansinių straipsnių pasikeitimų bei ataskaitini laikotarpi priklausančių pateiktų klaidų kokybės, neįskaitomus duomenis.

⁵⁷ Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2005-05-25 įsakymu Nr. 1K-170 (2015-12-23 įsakymu Nr. 1K-389 redakcija), 10.2.1 p.

⁵⁸ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (2010-12-23 redakcija Nr. IX-1940), 5 str. 1 d. 5.6 p.

⁵⁹ Įsteigčių ir įstatymų fondas.

⁶⁰ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2015-11-16 raštas Nr. S-100-42591-2015 „Dėl duomenų pateikimo“.

⁶¹ Lietuvos Respublikos darbenų kūrėms už darbą apmokamų ir valstybės ar savivaldybės biudžeto lėšų, dėl ekonominių krizių neproporcingai sumažinto darbo užmokesčio (atlyginimo) dalies grąžinimo įstatymas, 2015-06-30 Nr. XII-1977.

VSAKIS įvestų duomenų klaidų gali atsirasti ir dėl to, kad kai kurių subjektų naudojamose apskaitos sistemose nėra galimybės tiesiogiai perkelti duomenis į VSAKIS – jie įrašomi ranka. Apklausos duomenimis, 35 proc. konsoliduojančių įstaigų teigė, kad rankinis duomenų įvedimo būdas jų subjektų grupei yra priimtinausias. Tačiau, mūsų nuomone, automatizuotas duomenų įkėlimas pašalintų klaidų tikimybę.

Dalis konsoliduoti pateiktų duomenų taisyta neturint pakankamų pagrindžiančių įrodymų

Finansų ministerija, rengdama VKFAR, konsolidavimo įrašais koregavo žemesniojo konsolidavimo lygio viešojo sektoriaus subjektų padarytas apskaitos ir pašalino informacijos teikimo klaidas. Nustatėme atvejų, kad konsolidavimo įrašai buvo atlikti klaidingai – naudojant neteisingas sąskaitas ir dvigubinant sumas ar vadovaujantis prielaidomis, tačiau nenurodant motyvų (arba jie buvo nepakankami), todėl negalėjome patvirtinti, kad įrašai, kuriais VKFAR (finansinės būklės, veiklos rezultatų ataskaitų ir aiškinamojo rašto) koreguota 1,8 mlrd. Eur suma, yra teisingi.

Finansų ministerijos nuomonė

Finansų ministerija, siekdama teisingai parengti valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį, atliko koreguojančius rankinius įrašus, kuriais buvo taisyti iškraipymai, esantys žemesnio lygio finansinėse ataskaitose. Konsolidavimo įrašai buvo daromi vadovaujantis VSAFAS bei kitų teisės aktų, reglamentuojančių apskaitos ir konsolidavimo principus, reikalavimais, išanalizavus viešojo sektoriaus subjektų pateiktus finansinių ataskaitų duomenis, išanalizavus VSAKIS tam tikslui sukurtas ataskaitas bei pasirėmus prielaidomis, kurios yra galimos pagal viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinių konsolidavimo metodiką (toliau – konsolidavimo metodika). Atkreipiame dėmesį, kad konsolidavimo metodika numato išimtis, kuriomis vadovaujantis atliekant rankinius įrašus neprivaloma gauti subjektų paaiškinimus.

Tais atvejais, kai yra didelis duomenų kiekis ir didelis juos pateikusių viešojo sektoriaus subjektų skaičius, koreguoti viešojo sektoriaus subjektų nekorektiškai pateiktus finansinių ataskaitų duomenis detaliais rankiniais įrašais pagal subjektus yra netikslinga ir neracionalu. Tokių įrašų atlikimas pagal kiekvieną partnerį yra labai ilgas laikui procesas ir turėtų būti atliktas labai didelis skaičius rankinių įrašų (pvz., koreguojant gautas ir perduotas finansavimo sumas pagal šaltinius ir paskirtis). Tam tikrų klaidų atvejais (pvz., turto neatlygintai perdavimas / gavimas, finansavimo sumų perdavimas / gavimas) identifikavimas subjektų, kurie neteisingai pateikė duomenis, apimtų labai dideles laiko sąnaudas, tačiau galutinio rezultato neįtakotų, nes rankinis įrašas turėtų būti atliktas tai pačiai sumai, nepriklausomai ar suma būtų detalizuota pagal partnerius, ar ne. Finansų ministerija mano, kad vertinant įrašų teisingumą reikėtų vadovautis optimalumo, racionalumo ir protingumo principais.

Siekiant užtikrinti teisingos informacijos pateikimą, reikia stengtis suvienodinti viešojo sektoriaus subjektų taikomus metodus, spręsti VSAKIS modifikavimo klausimus, kad daug metų besikartojančios problemos nebesikartotų, ir siekti optimaliai automatizuoti VKFAR sudarymą.

Viešojo sektoriaus juridinių asmenų skaičiaus mažinimas ir buhalterinės apskaitos proceso organizavimo tobulinimas prisidėtų prie apskaitos ir atskaitomybės proceso optimizavimo

Didelis konsolidavimo procese dalyvaujančių subjektų skaičius (698) daro valstybės finansinių ataskaitų konsolidavimo procesą nepaprastai sudėtingą. Iš visų viešojo sektoriaus subjektų reikalaujama užtikrinti nepriekaištingą buhalterinės apskaitos procesą ir teisingą finansinę

atskaitomybę. Viešojo valdymo tobulinimo 2012–2020 m. programoje⁶² Vyriausybė iškėlė tikslą stiprinti strateginį mąstymą viešojo valdymo institucijose ir gerinti jų veiklos valdymą motyvuodama tuo, kad daugelio valstybės vykdomosios valdžios sistemos įstaigų teritoriniai padaliniai veikia kaip atskiri juridiniai asmenys, o tai didina bendrą viešojo valdymo institucijų skaičių ir viešojo valdymo išlaidas. Šiam tikslui pasiekti buvo iškelti uždaviniai: tobulinti institucinę sandarą, optimizuoti įstaigų tinklą – vertinti valstybės vykdomosios valdžios sistemos įstaigų teritorinių padalinių, kaip atskirų juridinių asmenų, veiklos tikslingumą.

Nuo 2012 m. juridinių asmenų, kurie sudaro VKFAR, skaičius sumažėjo tik 11 įstaigų – nuo 705 iki 694⁶³ vnt. Manome, kad tokie pokyčiai yra nepakankami ir valstybės institucinė sandara yra tobulintina. Aplinkos, Finansų, Kultūros, Socialinės apsaugos ir darbo, Teisingumo, Vidaus reikalų ministerijos turi pavaldžių ar jų valdymo srityje esančių įstaigų teritorinius padalinius, kurie veikia kaip atskiri juridiniai asmenys.

Viešojo sektoriaus juridinių vienetų skaičiaus mažinimo pavyzdžiai

Vyriausybė 2016 m. pritarė apskričių valstybinių mokesčių inspekcijų (AVMI), o 2014 m. – valstybės archyvų pertvarkai: iš 10 savarankiškai veikiančių AVMI po pertvarkymo liks 5, o iš 10 apskričių archyvų liks 4, tačiau šios likusios įstaigos ir toliau veiks kaip atskiri juridiniai asmenys.

Manome, kad viešojo sektoriaus juridinių vienetų skaičiaus mažinimas – viena iš aplinkybių, leisianti optimizuoti buhalterinės apskaitos procesus ir prisidėti prie konsolidavimo proceso supaprastinimo, todėl pritariame viešojo sektoriaus optimizavimo iniciatyvoms, skirtoms sumažinti viešojo sektoriaus organizacijų skaičių pertvarkant įstaigas, reorganizuojant teritoriniu principu veikiančias įstaigas. Ministerijos, sudarydamos įstaigų pertvarkymo planus, turėtų įvertinti visų pavaldžių ir jų valdymo srityje esančių įstaigų teritorinių padalinių, kaip atskirų juridinių asmenų, veiklos tikslingumą, neapsiribojant tik mažomis ar neefektyviai veikiančiomis įstaigomis. Tai ne tik prisidėtų prie apskaitos ir atskaitomybės procesų efektyvumo, bet ir gerintų bendrųjų funkcijų efektyvumo rezultatus, leistų taupyti biudžeto lėšas.

Finansų ministerija, siekdama efektyvesnio bendrųjų funkcijų atlikimo, atnaujino viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos organizavimo taisykles⁶⁴: papildė nuostatomis dėl centralizuoto šios funkcijos vykdymo. Manome, kad tolesnis buhalterinės apskaitos ir finansų valdymo funkcijos centralizavimas padėtų gerinti ne tik rengiamų ataskaitų kokybę, bet ir finansų valdymą.

⁶² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012-02-07 nutarimas Nr. 171 „Dėl Viešojo valdymo tobulinimo 2012–2020 metų programos patvirtinimo“.

⁶³ Iš 695 viešojo sektoriaus subjektų 694 yra juridiniai asmenys, o 4 įstaigos ir mokesčių finansai juridinio asmens statuso neturi.

⁶⁴ Viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2005-05-25 įsakymu Nr. 1K-170 (2015-12-23 įsakymu Nr. 1K-339 redakcija).

1.2. Valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje yra reikšmingų netikslumų, o atskaitomybė tobulintina

Pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą⁶⁵ valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje pateikiami valstybės biudžeto vykdymo duomenys – visos valstybės biudžeto pajamos (6 561,1 mln. Eur) ir išlaidos (8 080 mln. Eur). Pagal teisės aktų nuostatas⁶⁶ VBVAR sudaromos taikant pinigų principą.

2015 m. valstybės biudžeto vykdymo ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais parengtos pagal teisės aktų reikalavimus ir atitinka Finansų ministerijos, Valstybės išdo ir mokesčių fondų duomenis, iš kurių jos sudarytos, išskyrus tai, kad Valstybės biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo ataskaitoje (pajamų dalyje) ir aiškinamajame rašte duomenys apie 5 361,6 mln. Eur pajamų (81,7 proc.) pagal rūšis nėra tikslūs (žr. 1.2.1 skirsnį).

Audito metu atkreipėme dėmesį į dalykus, kurie nėra reikšmingi savo dydžiu, tačiau į juos atkreiptinas dėmesys sudarant teisingas VBVAR ataskaitas:

- valstybės kapitalo investicijoms faktiškai panaudota 19 mln. Eur (1,5 proc. visų valstybės investicijų programai panaudotų valstybės biudžeto lėšų) daugiau, nei nurodyta Valstybės investicijų programos vykdymo ataskaitoje (žr. 1.2.2 skirsnį);
- įvykdžius viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės sistemos reformą, nuo 2011 m. sudaromas VKFAR ir VBVAR, todėl dalis informacijos dubliuojasi (žr. 1.2.3 skirsnį).

1.2.1. Duomenys apie valstybės biudžeto pajamas pagal rūšis yra iškraipyti

VBVAR pajamų dalies ataskaitos sudaromos pagal Valstybės išdo, Valstybinės mokesčių inspekcijos mokesčių fondo ir Muitinės mokesčių fondo Mokesčių ir kitų įmokų į biudžetus apyskaitos (1-VP) duomenis ir valstybės biudžeto pajamos nurodomos pagal pajamų rūšis vadovaujantis pajamų ekonomine klasifikacija⁶⁷.

2015 m. pajamos iš VMI administruojamų ir į Valstybės išdo sąskaitas pervestų mokesčių ir kitų įmokų sudarė 81,7 proc. (5 361,6 mln. Eur) visų valstybės biudžeto pajamų (2014 m. – 69,9 proc.)⁶⁸.

VMI mokesčių fonde atlikto audito metu nustatėme, kad šio fondo Mokesčių ir kitų įmokų į biudžetus apyskaitos (toliau – apyskaita), kurios pagrindu sudaryta Valstybės biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo ataskaita (pajamų dalis) ir aiškinamojo rašto 1 priedas, duomenys pagal pajamų rūšis (pvz.: PVM, GPM, pelno mokesčio, akcizų ir kt.), kaip ir ankstesniais metais, nėra tikslūs.

2015 m. išliko VMI mokesčių fondo apskaitos problemos, kurios buvo nustatytos ankstesnių Valstybės kontrolės atliktų auditų metu⁶⁹. Buvo teiktos rekomendacijos, iš kurių esminės dar nėra

⁶⁵ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. IX-1212 (su vėlesniais pakeitimais), 2 str. 20 d. ir 23 str. 4 d.

⁶⁶ Pagal Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų vykdymo ataskaitų rinkinio sudarymo taisyklų patvirtintą finansų ministro 2010-01-28 įsakymu Nr. 1K-024 „Dėl vykdymo ataskaitų“ (su vėlesniais pakeitimais), 6 p.

⁶⁷ Patvirtinta Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003-07-03 įsakymu Nr. 1K-184 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

⁶⁸ 2015 m. per Valstybinę mokesčių inspekciją gautų pajamų dalis visose pajamose patikėjus, nes šiais metais nugauti 84 proc. planuoti ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos įplaukai.

⁶⁹ Valstybinio audito ataskaitos „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos Mokesčių fonde atlikto finansinio teisėtumo audito rezultatų“, 2014-07-15 Nr. FA-P-6/07-26, 2015-09-07 Nr. FA-P-62-6-10-1 (prieiga per internetą: http://www.vkt.lt/audito_ataskaitos.aspx?tinam=).

įgyvendintos. 2015 m. nebuvo pašalinti VMI mokesčių fondo apskaitai tvarkyti naudojamų informacinių sistemų trūkumai (plačiau 1.1.2 skirsnyje), dėl to negalėjome įsitikinti, ar VMI 2015 m. apyskaitos duomenys yra teisingi⁷⁰. VMI skaičiavimais, duomenys apie pagrindinių mokesčių (PVM, GPM) surinkimą turėtų keistis po 1 procentą, kitų – nuo 0,13 iki 0,4 procento.

Audito metu taip pat nustatyta, kad VMI prie mokesčio už aplinkos teršimą pajamų neteisingai priskyrė 1,1 mln. Eur Aplinkos ministerijos administruojamų įmokų, gautų sumokėjus baudas (atlyginus nuostolius už gamtai padarytą žalą), kurias skyrė Aplinkos ministerijai pavaldžios įstaigos⁷¹. Įplaukos, gautos atlyginus aplinkai padarytą žalą, remiantis patvirtintais pajamų ekonominės klasifikacijos straipsniais, turi būti priskirtos pajamų iš baudų ir konfiskacijos straipsniams⁷². Dėl to šio rinkinio pajamų ataskaitose pateikti neteisingi šio mokesčio pajamų plano vykdymo duomenys, t. y. faktiškai pajamų iš mokesčio už aplinkos teršimą gauta 5,6 mln. Eur, plano vykdymas – 60 proc., t. y. 11,7 proc. punktų mažesnis, nei nurodyta Valstybės biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo ataskaitoje (pajamų dalis) ir aiškinamojo rašto 1 priede.

Valstybinės mokesčių inspekcijos informacija dėl pokyčių audito metu

2016 m. pradžioje, suderinus su Finansų ministerija, įmokos, gautos įmokos kodu 7410, nuo 2016 m. pradžios perklasifikuotos ir priskirtos Pajamoms iš baudų už aplinkos teršimą.

Pažymėtina, kad teisingi duomenys apie valstybės biudžeto pajamas pagal pajamų rūšis (ekonominę klasifikaciją) yra svarbūs apskaičiuojant kai kuriuos šalies makroekonominius rodiklius ir planuojant būsimų laikotarpių šalies biudžetus.

1.2.2. Kaip ir anksčiau, Valstybės investicijų programos vykdymo ataskaita yra netiksli

Valstybės investicijų programos vykdymo ataskaitoje nurodyta, kad 2015 m. valstybės kapitalo investicijoms panaudota 1 246,2 mln. Eur valstybės biudžeto lėšų (15,5 proc. visų panaudotų valstybės biudžeto asignavimų), o palyginus su 2014 m., panaudota 4 proc. daugiau.

Audito metu nustatyta, kad nesilaikant teisės akto⁷³ nuostatų:

- 22,8 mln. Eur panaudota valstybės kapitalo investicijoms, kurios nebuvo įtrauktos į valstybės investicijų programą, ir neparengti investicijų projektai (Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas ir Pasienio kontrolės punktų direkcija);

⁷⁰ Valstybės kontrolė, pertinusi rekomendaciją, kurias 2014 m. pabaigoje pateikė UAB „ITree“ (įmonė, Finansų ministerijos užduočių atlikusi Valstybinės mokesčių inspekcijos Mokesčių apskaitos informacinei sistemai įgyvendinimo būkle nustatė, kad inspekcija ne visuomet teikė Mokesčių fondo Dėl šios klygos apskaitos registre ataskaitinio laikotarpio uždarymo procedūrą, t. y. siekiant ištaisyti klaidas, pakartotinai buvo atlikti darbai, jau uždaryti apskaitos laikotarpiai. Tai kėlė abejonių, ar inspekcijos 2015 m. apyskaitos duomenys patikimi.

⁷¹ Aplinkos apsaugos agentūra, Valstybinis žuigimų teritorijų tarnyba, Gėlavienės miščių urėdija, Hidroinžinerijos tarnyba ir kt.

⁷² 1.4.3. Pajamos iš baudų ir konfiskacijos. Baudos ir delspinigiai – pinigai, kuriuos perveda šiekvokių teisėjų arba administracinių organų sprendimu už teisės akto pažeidimus. Taip pat įtraukiami ir kitokios rūšies įmokos. Pajamos iš baudų ir konfiskacijos – sumos, kurios buvo paimtos valstybės institucijoms ir įstaigoms pagal teisę, ir kitose institucijose įrengimuose. Pajamų iš baudų ir konfiskacijos grupę sudarantys pajamų iš baudų ir konfiskacijos (1.4.3.1), pajamų iš baudų ir konfiskacijos už aplinkos teršimą (1.4.3.2), pajamų iš baudų ir konfiskacijos pagal šuvininkystės įstatymą (1.4.3.3), pajamų iš baudų pagal Administracinių teisės pažeidimų kodeksą (straipsnis 1.4.3.1.1) – nei administracinių baudų, kitas reglamentuoja Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodeksas. Pajamos.

⁷³ Valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimą, tikslinimą, naudoti joms apskaitos ir kontrolės tikslais patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-04-26 nutarimu Nr. 478 (2013-03-28 nutarimu Nr. 205 modifikuojama su vėlesniais pakeitimais).

- 3,8 mln. Eur valstybės investicijų programos lėšų panaudota ne valstybės kapitalo investicijoms (Vidaus reikalų ir Ūkio ministerijos ir Nacionalinė mokėjimo agentūra), o fizinių ir privačių asmenų veiklai vykdyti.

Dėl to 2015 m. valstybės investicijų programos vykdymo ataskaita netiksli, nes nurodyta 19 mln. Eur mažesnė suma, nei faktiškai panaudota. Detaliau apie teisės akto nuostatų nesilaikymą žiūrėti Valstybės kontrolės valstybinio audito ataskaitoje „Valstybės investicijų 2015 metais programos valdymas“⁷⁴.

1.2.3. Tų pačių duomenų pagrindu sudaromos kelios ataskaitos, todėl informacija dubliuojama

Ivykdžius viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės sistemos reformą ir buhalterinę apskaitą pradėjus tvarkyti vadovaujantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu ir Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais, jau šešeri metai (nuo 2011 metų) viešojo sektoriaus subjektai sudaro du ataskaitų rinkinius – biudžeto vykdymo (VBVAR) ir finansinių ataskaitų (VKFAR). Taip pat sudaromi du visos valstybės ataskaitų rinkiniai: VKFAR, sudaromas kaupimo principu, ir VBVAR, sudaromas pinigų principu.

Finansų ministerija, rengdama VBVAR, remiasi valstybės biudžeto asignavimų valdytojų jai pateiktų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių⁷⁵ duomenimis ir j valstybės biudžetą gautų pajamų apskaitos duomenimis – Valstybės išdo ir mokesčių fondų ataskaitomis. VBVAR sudarančios ataskaitos ir jam sudaryti rengiamos asignavimų valdytojų žemesnio lygio ataskaitos ar mokesčių fondų ataskaitos, atsiradus apskaitai kaupimo principu, iš esmės nesikeitė.

Audito metu nustatėme, kad VBVAR yra išlikusių ataskaitų, sudaromų kaupimo principu, o institucijos tų pačių duomenų pagrindu sudaro kelias ataskaitas, dažnai ataskaitų rinkiniuose pateikiama informacija skiriasi, nors jos turinys turėtų būti vienodas.

Besidubliuojančios ataskaitose pateiktos informacijos pavyzdžiai

- Suvestinė pažyma apie valstybės biudžeto asignavimų valdytojų mokėtinas ir gautinas sumas (VBVAR aiškinamojo rašto 8 priedas).

Pažyma sudaroma iš asignavimų valdytojų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitos „Mokėtinos ir gautinos sumos“ (forma Nr. 4) duomenų. Duomenys apskaitoje registruojami ir pateikiami kaupimo principu. Palyginome asignavimų valdytojų mokėtinų ir gautinų sumų ataskaitoje ir jo finansinės būklės ataskaitoje nurodytus duomenis (įsipareigojimus). Nustatėme, kad kai kurių įsipareigojimų straipsniuose nurodyti duomenys skyrėsi nuo mokėtinų ir gautinų sumų ataskaitoje nurodytųjų: pastarojoje pateiktos ne visi įsiskolinimai, nes dalis paslaugų teikėjų sąskaitų faktūrų gaunama sudarius šią ataskaitą ir ji nėra tikslinama. Pažymėtina, kad tie patys netikslumai paliekami ir VBVAR aiškinamojo rašto 8 priede.

- Informacija apie mokesčių, skirtų valstybės biudžetui, nepriemokas (VBVAR aiškinamojo rašto 4 priedas).

Ši informacija sudaryta Mokesčių ir kitų įmokų į biudžetus apyskaitos priedo – nepriemokų pažymos⁷⁶ – pagrindu. Nepriemokų pažymoje pateikiami duomenys apie įstatymų nustatyta tvarka mokesčių mokėtojų laiku nesumokėtas mokesčių, baudų ir delspinigių

⁷⁴ Paskeičta interneto puslapyje www.vkt.lt/rode/lt.

⁷⁵ Rinkinių sudėtis patvirtinta Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008-10-31 įsakymu Nr. 1X-450 „Dėl valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklių ir formų patvirtinimo“ (2012-12-27 įsakymu Nr. 1X-452 redakcija su vėlesniais pakeitimais).

⁷⁶ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2002-01-09 įsakymas Nr. 1X-011 „Dėl mokesčių ir kitų įmokų į valstybės biudžetą ir savivaldybių biudžetus apyskaitos“.

sumas pagal mokesčių rūšis, t. y. apie mokesčių fondų buhalterinėje apskaitoje užregistruotas ir šių fondų finansinių ataskaitų rinkiniuose pateiktas mokesčių mokėtojų valstybės ir (ar) savivaldybių biudžetams neįvykdytas mokesčių prievolės, kurios įtraukiamos į apskaitą taikant kaupimo principą. Taigi, tie patys duomenys pateikiami dviejuose ataskaitų rinkiniuose – valstybės biudžeto vykdymo ir konsoliduotajame finansinių ataskaitų rinkinyje.

- Mokesčių ir kitų įmokų į biudžetų apyskaita (toliau – 1-VP), kurios pagrindu sudaroma VBVAR forma Nr. 1 (pajamų dalis).

Mokesčių administratorių Finansų ministerijai teikiamoje 1-VP pateikti duomenys ir ataskaitų⁷⁷, teikiamų Finansų ministerijai ir savivaldybėms, duomenys apie valstybės ir savivaldybių biudžetams priskirtinus apskaičiuotus, surinktus, pervestus mokesčius, kitas įmokas yra dubliuojami. Šių ataskaitų duomenys naudojami Valstybės išdo finansinėms ataskaitoms ir savivaldybių biudžetų finansinėms ataskaitoms sudaryti. 1-VP duomenys pagal pajamų rūšis yra netikslūs, nes Finansų ministerijai teikiami per 5 darbo dienas mėnesiui pasibaigus. Jie galėtų būti naudojami tik kaip informacijos šaltinis, apskaičiuojant operatyvius valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos pajamų surinkimo planinių užduočių vykdymo rezultatus.

Kad būtų pateikiami teisingi duomenys ir supaprastintas (palengvintas) ataskaitų sudarymas, audito metu siūlėme Finansų ministerijai apsvastyti dalies informacijos pateikimo su VBVAR tikslingumą, peržiūrėti rinkinį sudarančią informaciją, įvertinti jos tikslingumą ir, esant poreikiui, keisti susijusius teisės aktus.

Finansų ministerijos nuomonė dėl VBVAR tobulinimo

Pritaria išdėstyti Valstybės kontrolės nuomonei ir ketina kartu su VBVAR neteikti informacijos, sudaromos kaupimo principu. Finansų ministerija svarsto tobulinti VBVAR ir, atsižvelgdama į tai, keisti susijusius teisės aktus.

Yra ir daugiau asignavimų valdytojų rengiamų dokumentų, ataskaitų, formų, kuriuose dalis informacijos yra dubliuojama, jų rengimas didina administracinę naštą viešajam sektoriui.

Ataskaitos pavyzdys

- Valstybės investicijų programos vykdymo ataskaita (pagal investavimo sritis) (VBVAR forma Nr. 11).

Lėšos, skirtos valstybės ilgalaikiam materialiajam ir nematerialiajam turtui sukurti ir įsigyti, yra planuojamos valstybės biudžeto programose, dalis tų pačių lėšų įtraukiama ir į valstybės investicijų programą. Pagal esamą tvarką dubliuojamas šių lėšų planavimas, o laiko sąnaudos tai pačiai informacijai parengti vertintinos kaip administracinė našta viešajam sektoriui. Todėl Valstybės kontrolė siūlo keisti visų valstybės investicijų (tarp jų ir investicijų, kurios numatytos Valstybės investicijų programoje) planavimo ir atsiskaitymo tvarką, integruojant strateginio ir investicijų planavimo bei atsiskaitymo procesus. Plačiau žiūrėti Valstybės kontrolės valstybinio audito ataskaitoje „Valstybės investicijų 2015 metais programos valdymas“.

⁷⁷ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2011-02-18 įsakymu Nr. 1K-063 „Dėl informacijos, pateikiamos Lietuvos Respublikos valstybės išdo finansinėms ataskaitoms sudaryti, pateikimo taisyklių patvirtinimo“ (2014-12-02 įsakymu Nr. 1K-414 redakcija) patvirtintos ataskaitų A1-A6 formos, į pateikimo terminą ir užpildymo tvarką Lietuvos Respublikos finansų ministro 2013-03-03 įsakymu Nr. 1K-275 „Dėl informacijos, reikalingos Lietuvos Respublikos savivaldybių išdo finansinėms ataskaitoms sudaryti“ (su pakeitimais ir papildymais) patvirtintos ataskaitų 51-57 formos, į pateikimo terminą ir užpildymo tvarką.

Pažymėtina, kad pagal nustatytus administracinės naštos mažinimo principus⁷⁸ turi būti siekiama kuo mažesnėmis sąnaudomis pasiekti teisės aktuose nustatytus tikslus.

VBVAR ataskaitų forma ir turinys turėtų keistis, jeigu būtų priimti sprendimai dėl valstybės biudžeto planavimo ir tvirtinimo pakeitimų (plačiau 2.4 poskyryje).

Nustatyti dalykai rodo, kad tikslinga peržiūrėti tiek valstybės, tiek žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių ataskaitų turinį ir formas, kad jose pateikiami duomenys būtų tikri ir teisingi ir tinkami vartotojams sprendimams priimti. Be to, leistų sumažinti administracinę naštą viešojo sektoriaus subjektams.

⁷⁸ Lietuvos Respublikos administracinės naštos mažinimo įstatymas, 2011-11-09 Nr. XI-2166 (su vėlesniais pakeitimais), 4 str.

2. VALSTYBĖS BIUDŽETO VYKDYMO VERTINIMAS

2.1. Atsiskaitymas už pasiektus nusistatytus tikslus ir prioritetus, panaudojant valstybės biudžeto lėšas, nepakankamas

2015 metų valstybės biudžetas buvo patvirtintas 2015 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu⁷⁹(toliau – 2015 m. finansinių rodiklių įstatymas).

Atitinkamų metų valstybės biudžetas rengiamas atsižvelgiant į trejų biudžetinių metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos pagrindinius finansinius rodiklius (pajamas ir asignavimus), kuriuos patvirtina Seimas. Minėtiems rodikliams nustatyti remiamasi Vyriausybės programa, Lietuvos stabilumo programa, asignavimų valdytojų strateginiais veiklos planais ir pan.⁸⁰, taip pat remiamasi kasmetiniais Vyriausybės veiklos prioritetais, planuojamais pasiekti rezultatais ministrams pavestose valdymo srityse⁸¹. 2015 m. finansinių rodiklių įstatymu siektinų veiklos rodiklių patvirtinta nebuvo.

Valstybės biudžeto vykdymą organizuoja Vyriausybė⁸² ir pateikia Seimui tvirtinti valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį⁸³.

2015 m. VBVAR pateikiama informacija apie valstybės biudžeto vykdymą yra nepakankama, nes:

- iki šiol nematome rezultatyvių veiksmų siekiant įgyvendinti Valstybės kontrolės rekomendaciją – rasti tinkamą valstybės biudžeto asignavimų valdytojų atsiskaitymo už metinių strateginių tikslų pasiekimo rezultatus pateikimo Seimui ir visuomenei formą (žr. 2.1.1 skirsnį);
- neaišku, ar, panaudojus 2015 m. valstybės biudžeto lėšas, pasiekti Vyriausybės nusistatyti prioritetai ir ministerijų strateginiai tikslai (žr. 2.1.2. skirsnį).

2.1.1. Postūmio nuo 2008 m., atsiskaitant už institucijų strateginių tikslų įgyvendinimą, neįvyko

Nuo 2008 metų Valstybės kontrolė valstybinio audito ataskaitose konstatavo⁸⁴, kad vertinimo kriterijų įvykdymo ataskaitose teikiamos informacijos mastas labai didelis, nevienodi informacijos teikimo variantai, informacija apie vertinimo kriterijus ir jų įvykdymą yra nepakankamai informatyvi, negalima vertinti sąnaudų, rezultatų ir naudos, nereglamentuota vertinimo kriterijų įvykdymo ataskaitos parengimo tvarka, todėl nėra informacijos pateikimo ataskaitose vienodos

⁷⁹ Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2014-12-11 Nr. XII-1476.

⁸⁰ Lietuvos Respublikos biudžeto standarto įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais), 17 str. 2 a.

⁸¹ Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklės, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-05-14 nutarimas Nr. 543 (su vėlesniais pakeitimais), 3 p.

⁸² Lietuvos Respublikos biudžeto sudarymo įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais), 27 str. 1 a.

⁸³ Ten pat, 36 str. 1 a.

⁸⁴ 2009-10-01 išvados Nr. FA-P-100-1-78 priedas – valstybinio audito ataskaita „Dėl Lietuvos Respublikos 2008 m. valstybės biudžeto vykdymo ataskaitos ir valstybės biudžeto vykdymo vertinimo rezultatų“, 2008-10-01 išvados Nr. FA-P-60-1-78 priedas – valstybinio audito ataskaita „Dėl Lietuvos Respublikos 2007 m. valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos ir valstybės biudžeto vykdymo vertinimo rezultatų“.

sistemos, ir pan. Valstybės kontrolė⁸⁵ yra išsakiusi nuomonę, jog informacija apie biudžeto vykdymą turi būti aiški ir vieša, būtina kartu su atitinkamų metų valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniu pateikti ne tik patvirtintų finansinių rodiklių vykdymo duomenis, bet ir nurodyti, kokių strateginių tikslų pasiekė asignavimų valdytojai naudodami valstybės biudžeto lėšas. Valstybės kontrolės nuo 2008 metų teiktos rekomendacijos dėl atsiskaitymo Seimui tobulinimo nebuvo įgyvendintos.

2011 m. buvo pakeistas teisinis reglamentavimas ir atsakyta teikti informaciją apie asignavimų valdytojų strateginių tikslų pasiekimą. Buvo tikimasi, kad sukūrus Vyriausybei atskaitingų institucijų veiklos rezultatų stebėsenos informacinę sistemą (SIS)⁸⁶ atsiras atsiskaitymo už Vyriausybei atskaitingų institucijų ir įstaigų strateginių veiklos planų įgyvendinimo rezultatus sistema. 2015 metais Valstybės kontrolė rekomendavo⁸⁷ rasti ir reglamentuoti tinkamą apibendrintų duomenų apie asignavimų valdytojų, naudojusį valstybės biudžeto lėšas, metinių strateginių tikslų pasiekimo rezultatus pateikimo visuomenei formą ir turinį.

2015 m. teisinis reglamentavimas dėl VBVAR sudėties iš esmės nesikeitė, t. y. naujų formų, susijusių su atsiskaitymu už metinių strateginių tikslų pasiekimo rezultatus, susiejant juos su panaudotomis valstybės biudžeto lėšomis, neatsirado. Vykdydama Valstybės kontrolės rekomendaciją, Finansų ministerija su patikslintu 2015 m. VBVAR Valstybės kontrolei pateikė informaciją apie institucijų ir įstaigų strateginių tikslų įgyvendinimą.

Išanalizavę Finansų ministerijos pateiktą 2015 metų informaciją apie institucijų ir įstaigų strateginių tikslų įgyvendinimą, nustatėme, kad:

- pateiktas labai didelis informacijos kiekis (330 psl.) ir ji neinformatyvi;
- informacija nėra apibendrinta, o tik sudėtos asignavimų valdytojų pateiktos atitinkamos ataskaitos (forma B-15⁸⁸), kurių pildymo tvarka neregamentuota;
- informacija pateikiama nevienodai: pateikiama informacija tik apie strateginio tikslo pasiekimą arba tik apie efekto kriterijus arba nurodomas programos rezultato kriterijų įgyvendinimas ir priemonių vykdymas, nepaaiškinamos kriterijų įvykdymo (neįvykdymo) priežastys, tik pateikiami skaičiai ir pan.;
- ataskaitose (forma B-15) nenurodytos strateginiams tikslams įgyvendinti panaudotos valstybės biudžeto lėšos;
- esama atvejų, kai pateikta prieštaringa informacija;

⁸⁵ 2015-09-30 valstybinio audito ataskaita Nr. FA-P-60-11-31-1 „Dėl Lietuvos Respublikos 2014 metų valstybės konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir valstybės biudžeto vykdymo vertinimo“ 2011-09-28 įvyados Nr. FA-P-60-1-64 priedas – valstybinio audito ataskaita „Dėl Lietuvos Respublikos 2010 metų valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir valstybės biudžeto vykdymo vertinimo rezultatai“ 2010-09-30 įvyados Nr. FA-P-100-1-79 priedas – valstybinio audito ataskaita „Dėl Lietuvos Respublikos 2008 metų valstybės biudžeto vykdymo apyvartos ir valstybės biudžeto vykdymo vertinimo rezultatai“.

⁸⁶ Stebėsenos informacinė sistema – visuota organizacinių, tyšio ir programinių priemonių ir duomenų bazių, padedančių Lietuvos Respublikos Vyriausybei įgyvendinti ir rezultatus orientuoto valdymo principus, vykdyti įgoms ir viduines tules strateginio planavimo dokumentų, Vyriausybės veiklos prioritetų ir ministerijų, išskiant įstaigas prie ministerijų, ir Vyriausybės įstaigų strateginių veiklos planų įgyvendinimo rezultatų stebėseną.

⁸⁷ 2015-09-30 valstybinio audito ataskaita Nr. FA-P-60-11-35-1 „Dėl Lietuvos Respublikos 2014 metų valstybės konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir valstybės biudžeto vykdymo vertinimo“.

⁸⁸ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2011-06-30 įsakymas Nr. TK-250 „Dėl biudžetinio ataskaitų forma ataskaitų informacijos apie programų įgyvendinimo formų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

Prieštaringos informacijos pavyzdžiai

Energetikos ministerijos ataskaitoje (forma B-15) kalbant apie pirmojo strateginio tikslo „Mažinti priklausomybę nuo vienintelio išorinio energijos išteklių tiekėjo“ įgyvendinimą nurodyta, kad šio tikslo efekto kriterijų (jų yra du) 2015 metų reikšmės bus paskelbtos 2016 metų viduryje, todėl nepateiktos. Toje pačioje ataskaitoje pateikiamas didelis sąrašas pagrindinių priemonių, kuriomis, Energetikos ministerijos nuomone, buvo pasiektos šio strateginio tikslo efekto kriterijų reikšmės, nors, kaip pati nurodo, jos nežinomos, todėl neaišku, ar pasiektos.

Vidaus reikalų ministerijos ataskaitoje (forma B-15) nurodyta, kad efekto kriterijaus E-02-02 „Gyventojų, kurie naudojami elektroniniu būdu teikiamomis viešosiomis ir administracinėmis paslaugomis, dalis, procentais“ 2015 m. pasiekta reikšmė – 42 proc., šio kriterijaus įvykdymas – 97,7 proc., o šios ministerijos 2015 m. veiklos ataskaitoje⁸⁹ nurodyta, kad 2015 m. pasiekta reikšmė – 67,1 proc., šio kriterijaus įvykdymas – 134,2 procento.

Analizės rezultatai rodo, kad pateiktas atsiskaitymas už institucijų strateginių tikslų pasiekimą yra iš esmės toks pat, koks buvo iki 2011 m.⁹⁰ Pateikta informacija nėra tinkama jos vartotojams sprendimams priimti. Manome, kad ir toliau lieka aktuali Valstybės kontrolės teikta rekomendacija – siekiant biudžeto vykdymo viešumo, asignavimų valdytojų vykdomų programų pasiektų rezultatų aiškaus ir viešo atskleidimo, įskaitant asignavimų nepanaudojimo priežastis, rasti tinkamą valstybės biudžeto asignavimų valdytojų atsiskaitymo Seimui ir visuomenei už metinių strateginių tikslų pasiekimo rezultatus formą.

2.1.2. Nėra aišku, ar, panaudojus 2015 m. valstybės biudžeto lėšas, pasiekti nusistatyti tikslai ir prioritetai

Lietuvos 2015 metų stabilumo programoje⁹¹ nurodyta, kad pagrindiniai valstybės biudžeto išlaidų tikslai ir prioritetai nustatyti Vyriausybės programoje, o Vyriausybė pagal Strateginio planavimo metodiką⁹² kiekvienais metais patvirtina atitinkamų metų Vyriausybės veiklos prioritetus, kurių laikantis lėšos paskirstomos ministrams pavestoms valdymo sritims, jų valdymo sričių institucijoms ir įstaigų programoms vykdyti.

Institucijoms ir įstaigoms valstybės biudžeto asignavimai skirti finansuoti programoms (2015 m. iš viso vykdytos 225 programos), kurios įgyvendina jų strateginius tikslus⁹³. Institucijų ir įstaigų strateginiai tikslai tvirtinami strateginiuose veiklos planuose, o už metinius veiklos rezultatus ministerijos atsiskaito veiklos ataskaitose, kurios naudojamos rengiant Vyriausybės veiklos ataskaitą.

Vyriausybė organizuoja valstybės biudžeto vykdymą ir atsiskaito už jį, todėl siekdami įvertinti, kokie tikslai buvo pasiekti panaudojant 2015 m. valstybės biudžeto lėšas, analizavome Vyriausybės 2015 m. veiklos prioritetų ir ministerijų 2015 m. strateginių tikslų pasiekimą.

⁸⁹ <http://vni.lt/vltis/administracine-informacija/planavimo-dokumentai>

⁹⁰ Dėl 2011 metų pasiektus teisinį reglamentavimą, informacija apie vykdytų programų rezultatus ir vertinimo kriterijus įgyvendinimą arba metinių strateginių tikslų pasiekimo rezultatus kartu su Seimu teikiama LR/AR netekingai.

⁹¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015-04-29 nutarimas Nr. 440 „Dėl Lietuvos stabilumo 2015 metų programos“, 8.1 p.

⁹² Patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-06-06 nutarimu Nr. 827 „Dėl Strateginio planavimo metodikos patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

⁹³ Pagal Strateginio planavimo metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-06-06 nutarimu Nr. 827 (su vėlesniais pakeitimais), 2 p. strateginis tikslas – šios, vadovinės ar trumpus trukmės planavimo dokumentacijos uždėtos stebėsenos rodantis planuojama pasiekti rezultatai per planavimo dokumento įgyvendinimo laikotarpį, 48 ir 49 p. strateginiai tikslai pasiekiami įvertinamas efekto kriterijais.

Neaišku, kokius nusistatytus prioritetus pasiekė Vyriausybė, panaudojusi 2015 m. valstybės biudžeto lėšas

2015 metams Vyriausybė patvirtino penkis veiklos prioritetus su 19 prioritetinių krypčių, kurioms buvo numatyti 136 svarbiausi darbai ir 58 pagrindiniai rodikliai (svarbiausi rezultatai), t. y. siektina reikšmė⁹⁴.

Teikdama 2015 m. VBVAR, Vyriausybė atsiskaito už 2015 m. valstybės biudžeto lėšų panaudojimą, tačiau nenurodo, kokie jos nusistatyti 2015 m. veiklos prioritetai ir pagrindiniai rodikliai pasiekti.

Audito metu analizavome viešai Vyriausybės skelbiamą jos 2015 metų veiklos prioritetų įgyvendinimo pažangos ataskaitą⁹⁵, tačiau joje informacija nėra išsami, nes:

- aprašomi ne visi Vyriausybės 2015 m. veiklos prioritetų įgyvendinimo pažangos lentelėje patvirtinti atlikti darbai ir pasiekti rezultatai;
- nepateikiami visų rodiklių įvykdymo (neįvykdymo) rezultatai (pasiekti ar nepasiekti rodikliai), informacija pateikiama tik apie 31 proc. (18 iš 58) rodiklių faktinę reikšmę;
- nepateikiama, kiek 2015 m. valstybės biudžeto lėšų panaudota numatytam prioritetui pasiekti.

Taip pat informacija pateikiama ir Vyriausybės 2015 m. veiklos ataskaitoje⁹⁶, kuria ji atsiskaitė Seimui už savo veiklą.

Taigi, Vyriausybė, teikdama Seimui VBVAR, nepateikia informacijos, kokius savo veiklos prioritetus pasiekė vykdydama biudžetą, o pateiktose veiklos prioritetų įgyvendinimo ir veiklos ataskaitose nesusieja siektų prioritetų su panaudotomis 2015 metų valstybės biudžeto lėšomis.

Ministerijų atsiskaitymas už strateginių tikslų pasiekimą nepakankamas

14 ministerijų 2015–2017 metų strateginiuose veiklos planuose 2015 metams patvirtino 44 strateginius tikslus, kurių pasiekimui įvertinti nustatė 148 efekto kriterijus, ir vykdė 107 programas, kurioms 2015 m. panaudojo 7 260,6 mln. Eur valstybės biudžeto lėšų (89,9 proc. visų panaudotų valstybės biudžeto lėšų).

Audito metu analizavome ministerijų 2015 metų veiklos ataskaitose pateiktą informaciją apie strateginius tikslus. Nustatyta, kad informacija apie ministerijų strateginių tikslų pasiekimą (nepasiekimą) yra neinformatyvi ir neišsami, nes:

- nėra informacijos, ar strateginiai tikslai pasiekti;
- 79 proc. (11) ministerijų pateikė nepakankamą informaciją apie efekto kriterijų pasiekimą: nenurodė įvykdymo rezultatų (pasiekti ar nepasiekti kriterijai), nepaaiškino jų neįvykdymo (įvykdymo) priežasčių. Išsamią informaciją pateikė tik Socialinės apsaugos ir darbo, Susisiekimo ir Vidaus reikalų ministerijos;
- 34 proc. efekto kriterijų nerodo, kokie rezultatai pasiekti 2015 m. (nėra faktinių 2015 m. duomenų, pateikti prognozuojami, preliminarūs, išankstiniai ar 2014 m. duomenys), nes pačios ministerijos jų neskaičiuoja⁹⁷ ir (ar) duomenys gaunami vėliau, nei rengiama veiklos ataskaita.

⁹⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-10-03 nutarimas Nr. 1994 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 metų veiklos prioritetų“.

⁹⁵ http://ir.vt.lt/uploader/main/documents/files/20150617_2015_gm_pa_ataskaita.pdf

⁹⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016-03-30 nutarimas Nr. 312 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 metų veiklos ataskaitos pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“.

⁹⁷ Naudojam, viešai skelbiamą Lietuvos statistikos departamentu ir Eurostatu duomenys.

Efektų kriterijų, nerodančių 2015 m. rezultato, pavyzdys

Aplinkos ministerijos strateginio tikslo „Užtikrinti tinkamą aplinkos kokybę Lietuvos gyventojams, išsaugoti biologinę įvairovę ir kraštovaizdžio savitumą“ efekto kriterijų:

- geriamojo vandens tiekimo paslaugų prieinamumas gyventojams, proc. – 2015 m. faktinės reikšmės nėra;
- nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumas gyventojams, proc. – 2015 m. faktinės reikšmės nėra;
- panaudotų (perdirbtų) komunalinių atliekų dalis nuo susidariusio komunalinių atliekų kiekio, proc. – faktinė reikšmė bus 2016 m. viduryje;
- sąvartynuose pašalintų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, proc. – faktinė reikšmė bus 2016 m. viduryje;
- ozono sluoksnį ardantių medžiagų naudojimo esamai įrangai aptamauti sumažėjimas, palyginus su 2008 metais, proc. – 2015 m. faktinės reikšmės nėra;
- išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, t/1 mln. EUR BVP ir mln. t CO₂e – pateiktos prognozuojamos reikšmės;
- į aplinkos orą išmestas sieros dioksido (SO₂) / azoto oksidų (NO_x) / amoniako (NH₃) / nemetanių lakiųjų organinių junginių (LOJ) kiekis, t/per metus – 2015 m. duomenys nenurodyti, nes bus tik 2017 m.

Taigi galima teigti, kad ministerijų atsiskaitymas už strateginių tikslų pasiekimą (nepasiekimą), panaudojant 2015 m. valstybės biudžeto lėšas, yra nepakankamas.

2.2. Kai kurių Vyriausybės 2015 m. prioritetinių krypčių įgyvendinimo rodiklių vertinimas

2015 m. Vyriausybė patvirtino⁹⁸ penkis veiklos prioritetus:

1. Ekonomikos augimas, užimtumo ir socialinės įtraukties didinimas.
2. Šalies ūkio finansinio tvarumo užtikrinimas ir nuoseklus biudžeto pajamų didinimas.
3. Energinio efektyvumo ir energetinio saugumo didinimas.
4. Švietimo, mokslo, kultūros ir sveikatinimo politikos įgyvendinimas gerinant šių paslaugų kokybę ir prieinamumą.
5. Europos Sąjungos, užsienio ir gynybos politikos stiprinimas.

Vertinome prioritetą – šalies ūkio finansinio tvarumo užtikrinimas ir nuoseklus biudžeto pajamų didinimas, kuriam Vyriausybė patvirtino⁹⁹ penkias prioritetines kryptis:

- nuoseklus Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų visumos deficito mažinimas ir savivaldos finansinės drausmės stiprinimas;
- valstybinio socialinio draudimo sistemos tvarumo užtikrinimas;
- šešėlinės ekonomikos mažinimas;
- kovos su korupcija stiprinimas;
- valstybės nekilnojamojo turto centralizuoto valdymo įdiegimas.

⁹⁸ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. gegužės 19 d. nutarimas Nr. 1034 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 metų veiklos prioritetų“.

⁹⁹ Ten pat.

Audito metu analizavome dviem prioritetinėms kryptims – nuosekliai Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų visumos deficito mažinimui ir šešėlinės ekonomikos mažinimui – įgyvendinti numatytų pagrindinių rodiklių (svarbiausių rezultatų) vykdymą. Audito metu nustatyta, kad:

- 2015 m. valdžios sektoriaus balanso rodiklio užduotys įvykdytos (žr. 2.2.1 skirsnį);
- ne visi šešėlinės ekonomikos mažinimo įvertinimui nustatyti rodikliai įvykdyti (žr. 2.2.2 skirsnį).

2.2.1. 2015 metų valdžios sektoriaus balanso rodiklio užduotys įvykdytos

2015 m. Vyriausybės prioritetinei kryptiai – nuosekliai valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų visumos deficito mažinimui ir savivaldos finansinės drausmės stiprinimui – įvertinti Vyriausybė numatė ¹⁰⁰ vieną pagrindinį rodiklį – struktūrinio valdžios sektoriaus balanso rodiklio pagerėjimas, BVP procentais to meto kainomis – 0,5 proc.

Pagal Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymą¹⁰¹ kiekvienais metais Vyriausybė ar jos įgaliota institucija iki gegužės 15 d. pateikia Seimui praėjusių metų struktūrinio postūmio užduoties įvykdymo ir struktūrinio valdžios sektoriaus balanso rodiklio ataskaitą. Tokios 2015 m. ataskaitos Vyriausybė Seimui nepateikė.

Finansų ministerijos nuomone¹⁰² dėl informacijos teikimo

Rengiant 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą, Konstitucinis įstatymas dar negaliojo, todėl tiesioginio teisinio pagrindo (įsipareigojimo) vertinti 2015 metų struktūrinio valdžios sektoriaus balanso rodiklio pagal Konstitucinio įstatymo 3 straipsnio 1 dalies sąlygas ir teikti struktūrinio postūmio užduoties įvykdymo ir struktūrinio valdžios sektoriaus balanso rodiklio 2015 metų ataskaitos nėra.

Vadovaujantis Konstitucinio įstatymo 3 straipsnio 2 dalies nuostatomis, pirmą kartą struktūrinio postūmio užduoties įvykdymo ir struktūrinio valdžios sektoriaus balanso rodiklio 2016 metų ataskaita bus parengta ir pateikta Seimui iki 2017 m. gegužės 15 dienos.

Papildomai informuojame, kad informacija apie struktūrinio deficito reikšmę 2015 m. pateikta Lietuvos stabilumo 2016 metų programoje, kuri pristatyta Seimo Biudžeto ir finansų komitete ir Europos reikalų komitete.

2015 m. finansinių rodiklių įstatyme¹⁰³ buvo įtvirtintos 2015 metų valdžios sektoriaus balanso rodiklio kasmetinio pagerėjimo užduotys. Atlikę analizę nustatėme, kad visos valdžios sektoriaus balanso rodiklio kasmetinio pagerėjimo užduotys įvykdytos (7 lentelė).

¹⁰⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-10-02 nutarimas Nr. 1034 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 metų veiklos prioritetų“.

¹⁰¹ Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas, 2014-11-05 Nr. XI-1550, 3 str. 1 d.

¹⁰² Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2016-05-07 raštas Nr. S-ED-04-04-1600049 „Dėl informacijos teikimo“.

¹⁰³ Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2014-12-11 Nr. XII-1478, 20 str. 1. 2015 metų valdžios sektoriaus balanso rodiklio, kuris, palyginti su numatyta 2014 metų valdžios sektoriaus balanso rodikliu, pagerėja bent 1 procentiniu punktu bendrojo vidaus produkto (BVP) (vertinant rodiklio pagerėjimą, neįskaičiuojami valstybės išlaidos, indėliai ir investicijų atskaitos – veiklos finansiniai nuostatai) arba valdžios sektoriaus deficitas yra ne didesnis kaip 1,2 procento BVP. Nustatytas 2015 metų valdžios sektoriaus balanso rodiklis užtikrina struktūrinio valdžios sektoriaus balanso rodiklio pagerėjimą 0,5 procentinio punkto BVP.

7 lentelė. 2015 m. valdžios sektoriaus balanso rodiklio kasmetinio pagerėjimo užduotys ir jų įvykdymas

Eil. Nr.	Rodiklis	Planas	Faktas	Pagerėjimas (+) / pablogėjimas (-)
1.	Valdžios sektoriaus balanso rodiklio (be V) „Indėlių ir investicijų draudimas“ veiklos rezultato) pagerėjimas palyginus su 2014 m. (proc. punktais BVP)	0,1	1,1	-
2.	Valdžios sektoriaus deficitas (proc. BVP)	1,2	0,2	1,0
3.	Struktūrinio valdžios sektoriaus balanso rodiklio postūmis (proc. punktais BVP) ¹⁰⁴	0,5	0,6	0,1

Šaltinis: 2015 m. finansinių rodiklių įstatymas, Lietuvos statistikos departamentas, Valstybės kontrolė

Valdžios sektoriaus balanso rodiklis pagerėjo, tačiau didžiausią įtaką turėjo vienkartinis veiksnys – V) „Indėlių ir investicijų draudimas“ veiklos rezultatas (pagerėjimas 0,4 proc. punkto BVP, palyginus su 2015 m. planu, bet pablogėjimas 0,7 proc. punkto BVP, palyginus su 2014 m. faktų; 8 lentelė). Taip pat įtakos turėjo 0,3 proc. BVP vietos valdžios sektoriaus perteklius.

8 lentelė. Valdžios sektoriaus balanso rodiklis pagal subsektorius

Eil. Nr.	Balanso rodiklis, proc. BVP	BVP procentas*			
		2015 m. planas	2015 m. faktas	2014 m. faktas	Pagerėjimas (+)/ pablogėjimas (-) palyginus su 2014 m. (4-5)
1	2	3	4	5	6
1.	Valdžios sektorius S.13	-1,2	-0,2	-0,7	0,5
	Grynasis skolinimasis (-) ESA 2010				
1.1.	Centrinės valdžios subsektorius S.1311	-0,5	-0,5	0,4	-0,9
1.1.1.	Valstybės biudžeto balansas	-0,7	-1,2	-0,8	-0,4
1.1.2.	Nebiudžetinių fondų balansas	0,0	0,0	0,0	0
1.1.3.	V) „Indėlių ir investicijų draudimas“	0,2	0,6	1,3	-0,7
1.2.	Vietinės valdžios subsektorius S.1313	-0,2	0,3	0,1	0,2
1.3.	Socialinės apsaugos fondų subsektorius S. 1314	-0,4	0,0	-1,2	1,2
2.	Valdžios sektoriaus balanso rodiklis (be V) „Indėlių ir investicijų draudimas“ veiklos rezultato)	-1,4	-0,9	-2,0	1,1

*Kai kuriais metais dėl apvalinimo eilučių suma gali nesutapti su apskaičiuotų rodiklių reikšmėmis.

Šaltinis: Lietuvos stabilumo 2015 metų programa¹⁰⁵ ir Lietuvos stabilumo 2016 metų programa¹⁰⁶, Lietuvos statistikos departamentas, Finansų ministerija, Valstybės kontrolė.

2015 m. vienintelis valstybės biudžeto balansas buvo deficitinis ir palyginus su 2014 m. faktų valstybės biudžeto balansas pablogėjo 0,4 proc. punkto BVP.

¹⁰⁴ Pagal Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymą, 1990-07-30 Nr. I-420 (su vėlesniais pakeitimais) 2 str. 94 d. struktūrinis valdžios sektoriaus balanso rodiklis – pagal ekonominį ciklą patikslintas valdžios sektoriaus balanso rodiklis, kurioje rodama koks būtų valdžios sektoriaus pajamų ir išlaidų skirtumas, jei faktinis BVP būtų lygus potencialiam, kai netaikytas laikinojo poveikio priemonės. Laikinojo poveikio priemonės – su ekonomikos cikliniais svyravimais nesusiję veiksniai, kurie paveikia biudžeto rodiklius tik nurodytu laikotarpiu, sumažindami (ar padidindami) valdžios sektoriaus balanso rodiklį arba valstybės skolą (vienkartinis poveikis) arba pagerindami (ar pablogindami) biudžeto (ar biudžetų) būklės atitiktį sąskaita.

¹⁰⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015-04-29 nutarimu Nr. 440

¹⁰⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016-04-27 nutarimu Nr. 419

2.2.2. Kova su šešeline ekonomika – matavimas ir pasiekimai

Viena iš 2015 m. Vyriausybės prioritetinių krypčių buvo šešėlinės ekonomikos mažinimas¹⁰⁷. Vyriausybė 2015 metų veiklos ataskaitoje¹⁰⁸ konstatavo, kad 2015 metais buvo „sėkminga kova su šešeline ekonomika“ ir „šalyje šešėlinė ekonomika sumažėjo“. Vyriausybė buvo patvirtinusi penkis pagrindinius rodiklius, kurie parodytų šios krypties įgyvendinimo rezultatus¹⁰⁹. Audito metu perskaiciavome pasirinktų trijų rodiklių rezultatus (9 lentelė).

9 lentelė. Prioritetinės krypties – šešėlinės ekonomikos mažinimo – pagrindinių rodiklių vertinimas

Eil. Nr.	Pagrindiniai rodikliai (svarbiausi rezultatai)	Siektina 2015 metų reikšmė	Pasiektas rezultatas	
			Finansų ministerijos duomenys	Valstybės kontrolės skaičiavimai
1.	Valstybinės mokesčių inspekcijos ir Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos administruojamo PVM deklaruotos PVM prievolės santykis su galutinio vartojimo išlaidomis	0,096	0,095	0,093
2.	Valstybinės mokesčių inspekcijos ir Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos gautų ir planuotų pajamų iš mokesčių santykis procentais	100	101,6	101,6
3.	Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos pajamų santykio su BVP to meto kainomis didėjimas, palyginti su praėjusiais metais, procentiniais punktais	0,1	0,9	0,9
4.	Užkardytos žalos valstybei dydis (nesumokėti privalomi mokesčiai nuo sulaikytų prekių), palyginti su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, procentais	102	193,72	—*
5.	Nelegalaus darbo kontrolės efektyvumas procentais	85	91,3	—*

* Audito metu nevertinome.

Šaltinis: Vyriausybės 2015 metų veiklos prioritetų įgyvendinimo pažangos lentelė¹¹⁰, Finansų ministerijos 2015 metų veiklos ataskaita, Valstybės kontrolė

Pirmasis rodiklis – deklaruotos PVM prievolės santykis su galutinio vartojimo išlaidomis (toliau – GVI), tiek pagal Finansų ministerijos, tiek pagal Valstybės kontrolės skaičiavimus yra nepasiektas. PVM yra vartojimo mokestis, kurį sumoka galutiniai prekių (paslaugų) vartotojai, o didesnis PVM prievolės su GVI santykio rodiklis parodo geresnį PVM prievolės deklaravimą.

Audito metu skaičiavimus atlikome naudodami audituotus finansinių ataskaitų duomenis¹¹¹ ir 2016-05-31 Statistikos departamento paskelbtus 2015 ir ankstesnių metų BVP ir jo komponentų (GVI) duomenis. Valstybės išduoda finansinių ataskaitų duomenimis 2015 m. valstybė uždirbo

¹⁰⁷ Lietuvos Respublikos Vyriausybės prioritetai, patvirtinti 2014-10-03 nutarimu Nr. 1094 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 metų veiklos prioritetų“, 2.3 p.

¹⁰⁸ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016-02-30 nutarimas Nr. 312 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 metų veiklos ataskaitos patvirtinimo Lietuvos Respublikos Seimui“.

¹⁰⁹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 metų veiklos prioritetų įgyvendinimo pažangos lentelė, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-10-03 nutarimu Nr. 1094.

¹¹⁰ Patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-10-03 nutarimu Nr. 1094 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 metų veiklos ataskaitos“.

¹¹¹ Apie audituotų pajamų duomenų problematiką šiuose šaltiniuose ataskaitos 1.1.2 skyriausje.

2 833,2 mln. Eur PVM pajamų¹¹² ir tai artima Finansų ministerijos viešai skelbiamiems duomenims apie deklaruotas PVM prievolės – 2 844,1 mln. Eur¹¹³. Tiek pagal finansinių ataskaitų duomenis, tiek pagal Finansų ministerijos viešai skelbiamus duomenis deklaruotos PVM prievolės santykio su GVI rodiklio reikšmė 0,093.

Šio rodiklio reikšmė skiriasi nuo Finansų ministerijos pateiktos, nes ji naudojo Statistikos departamento 2016-02-29 paskelbtus BVP ir jo komponentų duomenis bei 2016 m. kovo mėnesį iš Tarpžinybinės mokesčių duomenų saugyklos¹¹⁴ suformuotus duomenis apie 2015 m. deklaruotų PVM prievolių dydį. Pažymėtina, kad Tarpžinybinės mokesčių duomenų saugyklos duomenys nuolat keičiasi, nes mokesčių mokėtojai turi teisę apskaičiuoti ir perskaičiuoti mokesčius už einamuosius ir penkerius praėjusius metus¹¹⁵.

Mokesčių administratorių veikla turi įtakos kovai su šešėline ekonomika, tačiau, manome, kad antrasis rodiklis (gautų ir planuotų pajamų santykis) labiau parodo mokesčių administratorių veiklos efektyvumą¹¹⁶ ir ne visada sietinas vien tik su gautomis pajamomis iš šešėlio. Trečiojo rodiklio (biudžetų visumos pajamų santykis su BVP) pagerėjimas, mūsų nuomone, susijęs su ekonomikos ciklais, vykdoma mokesčių politika, todėl taip pat nerodo vien tik kovos su šešėline ekonomika rezultatų.

Atkreipiame dėmesį, kad minėti trys rodikliai 2016 m. naudojami jau kitos Vyriausybės prioritetinės krypties – mokesčių surinkimo gerinimas, išmaniosios mokesčių administravimo sistemos diegimas – rezultatams¹¹⁷ įvertinti.

Yra ir daugiau indikatorių, kuriuos tikslinga analizuoti, siekiant įvertinti kovą su šešėline ekonomika. Vienas tokių – namų ūkių vartojimo išlaidų ir pajamų santykis. Remiantis Statistikos departamento paskelbtais 2015 m. BVP ir jo komponentų duomenimis¹¹⁸, 2015 m. namų ūkių vartojimo išlaidos buvo beveik dvigubai didesnės negu oficialiosios darbo užmokesčio pajamos (namų ūkių vartojimo išlaidos sudarė 23 710,4 mln. Eur, darbo užmokesčio pajamos – 12 004,8 mln. Eur). Europos Sąjungoje darbo užmokesčio pajamos sudaro daugiau nei du trečdalius vartojimui skiriamų lėšų. Tai taip pat yra vienas iš požymių, apibūdinančių pajamų iš šešėlinės veiklos mastą.

¹¹² Valstybės žinio 2015 m. finansinių ataskaitų rinkinys, <http://www.mfm.lt/lt/aktualus/valstybes-finansu-duomenys/valstybes-fundai/fisda-fondas>

¹¹³ <http://finmin.lrv.lt/lt/aktualus/valstybes-finansu-duomenys/valstybes-biudžeto-ir-savivaldybiu-biudžetu-veidmenys/pajamu-apzvelgos-1>

¹¹⁴ Tarpžinybinė mokesčių duomenų saugykla (TDS) yra valstybės informacinė sistema, skirta bendro naudojimo pajamų svarbių mokesčių duomenų surinkimui ir kitiems tikslams. Aktualios ir sukibinės informacijos pateikiamos pagal surinktus duomenis ir operatyviai jos teikiama savo darbe ją naudojančioms duomenų teikėjams TDS. Taip pat ir kitų institucijų darbuotojams, vadovaujantis TDS nurodymais ir kitais teisės aktų duomenų bei informacijos tvarkyme ir saugojimo reikalaujančiais teisės aktais. Mokesčiais vadinami visi tokie duomenys, kurie yra naudojami administruojant mokesčius ir atliekant įvairius mokesčių procesus.

¹¹⁵ Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymas, 2004-04-12 Nr. XI-2112 (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais), 68 str. 1 d.

¹¹⁶ Rodiklis „Valstybės mokesčių inspekcijos ir Mūsties departamentų gautų ir planuotų pajamų iš mokesčių santykis procentais“ nustatytas Finansų ministerijos programų 01-05 ir 01-06 „Valstybinės mokesčių inspekcijos ir Mūsties departamento veikla“ tikslų – siekti efektyvios inspekcijos ir departamento veiklos – rezultatų įgyvendinimo priemonių.

¹¹⁷ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015-10-14 nutarimas Nr. 1037 „Dėl programos

¹¹⁸ <http://www.stat.gov.lt/web/guest/temines-lentelės39>, žiūrėti 2016-09-30.

Atkreipiame dėmesį, kad 2015 m. Finansų ministerijos programos „Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos veikla“, kurios tikslas – siekti efektyvios inspekcijos veiklos, įgyvendinimą matuojantys vertinimo kriterijai¹¹⁹, kurie taip pat rodo jos veiklą kovoję su šešėline ekonomika, nepasiekti:

- PVM apmokestinamų pardavimų santykis su namų ūkių vartojimo išlaidomis, indekso įvykdymas – 95,6 proc. (planas – 2,26, įvykdyta – 2,16);
- PVM apmokestinamų pardavimų santykis su GVI, indekso įvykdymas – 94,9 proc. (planas – 1,78, įvykdyta – 1,69)

Apie tinkamų rodiklių nustatytų tikslų pasiekimams matuoti problematiką žiūrėti šios ataskaitos 2.1.1 skirsnyje ir Valstybės kontrolės valstybinio audito „Programinio biudžeto sistema: strateginių veiklos planų sudarymas ir įgyvendinimo stebėseną“ ataskaitoje.

2.3. Ne visos Vyriausybės numatytos priemonės turėjo teigiamą poveikį 2015 m. valstybės biudžeto pajamoms

Lietuvos 2015 metų stabilumo programoje¹²⁰ Vyriausybė numatė didinti valstybės biudžeto pajamas – kovoti su kontrabanda ir imtis priemonių šešėlinei ekonomikai mažinti. Tam 2015 metais buvo numatyta taikyti naujas mokesčių administravimą gerinančias priemones ir mokesčių tarifų srities pokyčius:

- statybų sektoriuje taikyti atvirkštinį apmokestinimą PVM. Efektyviau surinkti PVM statybų sektoriuje turėjo padėti nuo 2015-07-01 įsigaliojęs Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo pakeitimas¹²¹, pagal kurį PVM išskaityti ir sumokėti į biudžetą privalo apmokestinamasis asmuo, PVM mokėtojas, kurio užsakymu atliekami statybos darbai;
- vykdyti PVM sąskaitų faktūrų projektą. VMI, siekdama realiu laiku vertinti verslo elgseną, atlikti kryžminius patikrinimus, nustatyti įmones, kurios vengia sumokėti PVM, numatė plačiau naudotis Mokesčių administravimo įstatyme¹²² nustatyta galimybe gauti iš mokesčių mokėtojų duomenis apie išrašytas ir gautas PVM sąskaitas faktūras;
- išplėsti nekilnojamojo turto apmokestinimą. Siekiant pereiti prie ekonomikos augimui mažiau žalos darančio apmokestinimo, iki 220 tūkst. Eur sumažinta fizinių asmenų valdomam nekomercinės paskirties turtui taikoma neapmokestinamoji vertė ir nustatyta, kad minėto turto mokesstinės vertės daliai, viršijančiai neapmokestinamąją vertę, taikomas mažesnis – 0,5 procento – mokesčio tarifas¹²³;
- taikyti papildomas priemones mokesčių prievolių vykdymui užtikrinti, nustatant atvejus, kai mokesčių administratorius iš rizikingų mokesčių mokėtojų gali pareikalauti garantijos ar laidavimo dokumento;

¹¹⁹ Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2015 m. veiklos ataskaita (https://finansai.lrv.lt/uploads/finansai/documents/files/FM_2015_VEIKLOS_ATASKAITA.pdf).

¹²⁰ Priimta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015-04-29 nutarimu Nr. 440 „Dėl Lietuvos stabilumo 2015 metų programos“.

¹²¹ Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 9-o straipsnio pakeitimo įstatymas, 2014-12-08 Nr. XII-1562, 1 str.

¹²² Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymas, 2014-04-10 Nr. IX-6112 (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais), 53 str. 7 p.; Pridėtinės vertės mokesčio įstatymas, 2002-03-04 Nr. IX-751 (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais), 78 str. 5 d.

¹²³ Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymas.

- įdiegti naujausiais technologiniais sprendimais pagrįstą mokesčių administravimo informacinę sistemą (išmanioji mokesčių administravimo sistema arba i.MAS) VMI, siekiant užtikrinti konkurencingas sąlygas sąžiningam verslui ir mažinti šešėlinę ekonomiką;
- nuo 2015-03-01 padidinti akcizų tarifus cigaretėms, cigarams ir cigarilėms, etilo alkoholiui ir alkoholiniams gėrimams bei tarpiniams produktams.

Audito metu analizavome pirmų trijų priemonių poveikį 2015 m. valstybės biudžeto pajamoms. Audito rezultatai rodo, kad PVM sąskaitų faktūrų registru kontrolės priemonės buvo rezultatyvios (žr. 2.3.2 skirsnį). Kol kas laukto teigiamo poveikio valstybės biudžeto pajamoms nedavė kitos dvi priemonės:

- statybų sektoriuje taikytas atvirkštinis apmokestinimas PVM (žr. 2.3.1 skirsnį);
- fizinių asmenų valdomam nekomercinės paskirties nekilnojamajam turtui taikytas mažesnis neapmokestinamosios vertės dydis ir mažesnis mokesčio tarifas (žr. 2.3.3 skirsnį).

2.3.1. „Atvirkštinio“ apmokestinimo PVM taikymas statybų sektoriuje kol kas naudos valstybės biudžeto pajamoms nedavė, tačiau skatina skaidriau deklaruoti pajamas

Statybos sektoriaus ūkio subjektų 2015 m. deklaruota PVM prievolė¹²⁴, palyginus su 2014 m., sumažėjo 52,8 proc. ir buvo 113,2 mln. Eur. 2015 m. statybos sektoriaus mokesčių mokėtojų deklaruotos PVM prievolės sudarė 4,0 proc. visų 2015 m. PVM prievolių ir, lyginant su 2014 m., lyginamasis svoris sumažėjo 4,9 procentinio punkto (10 lentelė).

10 lentelė. Statybos sektoriaus mokėtojų PVM deklaracijų duomenys, mln. Eur

Laikotarpis	Prekių ir paslaugų pardavimo mastas	Deklaruotas mokėtinas PVM	Deklaruotas grąžintinas PVM	Deklaruota PVM prievolė
Statybos sektorius				
2014 m. I pusmetis	1 912,8	127,6	42,0	85,6
2014 m. II pusmetis	2 896,4	201,8	47,6	154,2
2014 m.	4 809,2	329,5	89,6	239,9
2015 m. I pusmetis	2 158,7	147,4	55,8	91,6
2015 m. II pusmetis	2 795,4	113,6	92,1	21,5
2015 m.	4 954,1	261,0	147,8	113,2
Pokytis (proc.) 2015 m. I pusm. / 2014 m. I pusm.	12,9	15,5	32,8	7,0
Pokytis (proc.) 2015 m. II pusm. / 2014 m. II pusm.	-3,5	-43,7	93,4	-36,0
Pokytis (proc.) 2015 m. / 2014 m.	3,0	-20,8	65,0	-52,8
Visi mokesčių mokėtojai				
2014 m.	84 965,6	4 294,5	1 590,2	2 704,3
2015 m.	85 314,4	4 454,1	1 640,8	2 813,3
2014 m. statybos sektoriaus dalis (proc.)	5,7	7,7	5,6	8,9
2015 m. statybos sektoriaus dalis (proc.)	5,8	5,9	9,0	4,0

Šaltinis: VMI, Valstybės kontrolė

¹²⁴ Deklaruota mokėtina PVM ir deklaruota grąžintina PVM sumos.

Tokie statybos sektoriaus mokesčių mokėtojų PVM prievolių pokyčiai susiję su tuo, kad nuo 2015-07-01 įsigaliojo teisės aktų pakeitimai, nustatantys prievolę PVM už suteiktus statybos darbus¹²⁵ apskaičiuoti ir sumokėti paslaugų pirkėjams, PVM mokėtojams, kurių užsakyму atliekami statybos darbai¹²⁶. Šiais pakeitimais buvo siekiama pagerinti situaciją statybų sektoriuje, sustiprinti statybų bendroves, suteikti galimybes veikti joms efektyviau, taupyti apyvartines lėšas ir geriau vykdyti kitas mokestines prievoles¹²⁷.

Nors 2015 m. II pusmetį statybos sektoriaus mokesčių mokėtojų pardavimo apimtys išliko beveik tokios pat, kaip 2014 m. II pusmetį, tačiau deklaruotas mokėtinas PVM sumažėjo 43,7 proc., deklaruotas grąžintinas PVM padidėjo 93,4 proc. ir deklaruota PVM prievolė sumažėjo 86 procentais. Tai rodo sumažėjusią mokestinę naštą šio sektoriaus mokesčių mokėtojams (10 lentelė).

Atlikome atrinktų¹³⁸ statybos sektoriaus mokesčių mokėtojų PVM deklaracijų duomenų analizę. Jos rezultatai rodo, kad šių mokėtojų pardavimo mastas išaugo daugiau kaip 50 proc. ir didžiąją dalį – daugiau kaip 75 proc. – sudarė sandoriai, nuo kurių pardavimo PVM turi apskaičiuoti pirkėjas. Šie mokesčių mokėtojai deklaravo už 2014 m. II pusmetį į biudžetą mokėtiną 512,8 tūkst. Eur PVM sumą, tačiau už 2015 m. II pusmetį iš biudžeto grąžintiną 980,5 tūkst. Eur PVM sumą (11 lentelė).

11 lentelė. Atrinktų mokesčių mokėtojų PVM deklaracijų duomenų analizė

PVM deklaracijų rodikliai, tūkst. Eur	2014 m. II pusmetis	2015 m. II pusmetis	Pokytis, proc.
Pardavimo mastas iš viso	10 355,9	16 167,0	56,1
iš jų sandorių, kai PVM išskaito pirkejas	0,1	12 277,0	122 770 kartų
Pardavimo PVM iš viso	2 146,6	1 414,2	-34,1
iš jo pardavimo PVM, kai PVM išskaito pirkejas	2,3	779,3	336 kartus
Prekių ir paslaugų įsigijimo mastas	7 916,2	11 526,6	45,6
Atskaitomas PVM	1 657,4	2 412,9	45,6
Deklaruota PVM prievolė	512,8	380,5	-25,8

Šaltinis: Valstybės kontrolė pagal Valstybinės mokesčių inspekcijos pateiktus duomenis

Atlikę atrinktų mokesčių mokėtojų duomenų apie sumokėtus mokesčius analizę, nustatėme, kad 2015 m. II pusmetį sumokėta bendra mokesčių suma, lyginat su 2014 m. tuo pačiu laikotarpiu ir 2015 m. I pusmečiu, sumažėjo daugiau kaip 70 proc. (12 lentelė). Pagrindinė to priežastis – vietoje mokėtinos susidariusi grąžintina PVM suma. Kitų mokesčių (išskyrus PVM) 2015 m. II pusmetį sumokėta 15,7 proc. daugiau nei 2014 m. tuo pačiu laikotarpiu.

125. Kāpēc tie apšaubīti Lietuvas Republikas stāvoklis iestatīto, 1998-03-19 Nr. 1140, (su valsts tiesiskais pamatums pakārtotais) 2 str. 15 daļa

126. Lietuvas Respublikas pārdotības vērtis motivācija izstrādājums Nr. IX-751. PA sīkats un pārskats izstrādājums 2014.10.10 Nr. IX-1592. 1 str. PVM maksātājam, kuram ir adresēts priekšraksts arhivējot, tas ir patērētājs, kas ir informējis dokumentus, kas ir izskatīti un kuriem ir izstrādāta PVM, atbilstot ti, kas ir izstrādāta 7. straides 4. punktā noteiktus statusus darbus, kas ir aplēstie Lietuvas Respublikas statusos izstrādājums 2. straides 15. daļa, t.i. izpildītājam ir izstrādāts statusos izstrādājums, kuram ir izstrādāta oficiāla statusos izstrādājums.

127. Afirmamos a los señores Responsables prediales vertidos en el artículo 75.º de la Ley de Enjuiciamiento Civil, que el proyecto de obra que se pretende realizar en el terreno que se indica, no tiene carácter de obra de interés público.

¹²⁸ 3 apr. (9) statybos sektoriaus rinkos duomenų apibūdinimas statistinėje ataskaitoje (atsižvelgiant į atnaujintą metodiką).

12 lentelė. Duomenys apie atrinktų mokesčių mokėtojų sumokėtus mokesčius

Laikotarpis	Sumokėta mokesčių ir kitų įmokų, tūkst. Eur					
	iš viso	PVM	kitų (išskyrus PVM)			
			iš viso	GPM	pelno mokesčio	kitų
2014 m. II pusmetis	773,8	534,5	239,3	200,2	24,8	14,3
2015 m. I pusmetis	730	498	232,7	171	52	10
2015 m. II pusmetis	197,8	-79,1	276,9	223,2	37,2	16,5
Pokytis (proc.) 2015 m. II pusm. / 2014 m. II pusm.	-74,4	-114,8	15,7	11,5	50,0	15,4
Pokytis (proc.) 2015 m. II pusm. / 2015 m. I pusm.	-73,9	-116,8	19,0	30,5	-28,7	73,7

Šaltinis: Valstybės kontrolė pagal Valstybinės mokesčių inspekcijos pateiktus duomenis

Nustatyti faktai rodo, kad atvirkštinio apmokestinimo PVM schemos taikymas statybų sektoriuje nuo 2015-07-01 teigiamos įtakos 2015 m. valstybės biudžeto pajamoms neturėjo, tačiau išaugusios šio sektoriaus ūkio subjektų pardavimo mastas rodo, kad prievolė mokėti PVM perkėlus paslaugų pirkėjams, statybų paslaugas teikiančios įmonės turėjo galimybę sutaupyti apyvartines lėšas panaudoti gamybai plėsti ir (ar) kitiems įsipareigojimams įvykdyti. Be to, tokia apmokestinimo schema skatina skaidriau deklaruoti uždirbtas pajamas, dėl to darytina prielaida, kad šiame sektoriuje galbūt sumažėjo į apskaitą neįtrauktų pajamų dalis.

Atsižvelgiant į tai, kad PVM yra vartojimo mokestis, kurį sumoka galutinis vartotojas, gali prireikti ilgesnio laikotarpio, kad dalies statybų paslaugas teikiančių ūkio subjektų sukurtas produktas pasiektų galutinį vartotoją, kurio paslaugų teikėjui sumokėtas PVM būtų pervestas į valstybės biudžetą. Todėl vėlesniais laikotarpiais atvirkštinio apmokestinimo PVM poveikis valstybės biudžeto pajamoms gali būti teigiamas.

2.3.2. VMI taikytos PVM sąskaitų faktūrų registų kontrolės priemonės buvo rezultatyvios

Pagal teisės aktų nuostatas¹²⁹ mokesčių administratorius turi teisę duoti mokesčių mokėtojams nurodymus dėl PVM sąskaitų faktūrų registų duomenų tvarkymo ir teikimo. 2015 m. VMI pradėjo taikyti šį kontrolės būdą didesniai PVM mokėtojų skaičiui.

VMI, remdamasi rizikos analize, atrinko beveik 6 000 mokesčio mokėtojų (tai sudaro 7,5 proc. visų PVM mokėtojų), kuriems davė nurodymus kas mėnesį jai teikti išrašytų ir gautų PVM sąskaitų faktūrų registų duomenis¹³⁰ (toliau – PSF projektas).

VMI skaičiavimais, 2015 m. gegužės–gruodžio mėnesiais, lyginant su 2014 m. tuo pačiu laikotarpiu, kontroliuotų mokesčio mokėtojų:

- pardavimo mastas padidėjo 3,7 proc., o visų mokesčio mokėtojų tuo laikotarpiu – 0,5 proc.;
- atskaitomas PVM sumažėjo 1,2 proc., o visų mokesčio mokėtojų tuo laikotarpiu padidėjo 0,8 proc.;

¹²⁹ Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymas, 2004-04-13 Nr. IX-2117 (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais); 33 str. 7 n., Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčių įstatymas, 2002-03-05 Nr. IX-751 (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais); 78 str. 5 d., Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2004-04-21 įsakymas Nr. VA-59 (su vėlesniais papildymais ir pakeitimais) „Dėl pridėtinės vertės mokesčio sąskaitų faktūrų registų tvarkymo“.

¹³⁰ Formos FR0571 ir FR0572, patvirtintos Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2009-07-10 įsakymu Nr. VA-34 (2013-02-05 įsakymo Nr. VA-16 redakcija).

- deklaruota PVM prievolė (mokėtinas į biudžetą PVM) padidėjo daugiau kaip du kartus (116,9 proc.), o visų mokesčio mokėtojų tuo laikotarpiu – 4,5 proc. (13 lentelė).

13 lentelė. 2014–2015 m. PVM deklaracijų duomenys

Rodiklis, mln. Eur	2014 m. 05–12 mėn.	2015 m. 05–12 mėn.	Pokytis	
			suma	proc.
Visi PVM mokėtojai				
Pardavimo mastas	58 030,4	58 308,6	278,2	0,5
Atskaitomas PVM	8 837,1	8 911,7	74,6	0,8
Deklaruota PVM prievolė	1 588,8	1 659,7	70,9	4,5
PSF projekte dalyvaujantys mokėtojai¹³¹				
Pardavimo mastas	1 204,6	1 248,5	43,9	3,7
Atskaitomas PVM	231,8	229,0	-2,8	-1,2
Deklaruota PVM prievolė	11,1	24,0	12,9	116,9

Šaltinis: Valstybinės mokesčių inspekcijos pateikti duomenys

Atlikę atrinktų¹³² mokėtojų PVM deklaracijų duomenų analizę, nustatėme, kad Valstybinės mokesčių inspekcijos taikyta kontrolės priemonė – PSF projektas – turėjo teigiamą poveikį valstybės biudžeto pajamoms: padidėjo kontroliuotų mokesčių mokėtojų pardavimo mastas, jų deklaruotas mokėtinas į biudžetą PVM, tuo pačiu padidėjo bendra visų mokesčių mokėtojų deklaruota PVM prievolė. Šio projekto metu kai kurių mokėtojų veikloje inspekcija nustatė baudžiamosios veikos požymių ir informaciją perdavė teisėsaugai. PSF projektas, kaip drausminanti priemonė, netiesiogiai darė poveikį kitiems mokesčių mokėtojams, nes taip buvo duota žinia mokesčių mokėtojams apie galimybę pateikti į mokesčių administratoriaus padidinto dėmesio zoną.

2.3.3. Nekilnojamojo turto mokesčio pajamos 2015 m. nesurinktos

Siekiant išplėsti nekilnojamojo turto apmokestinimą ir surinkti daugiau pajamų, 2015 metais, palyginus su ankstesniais metais, fizinių asmenų nekilnojamajam turtui buvo taikomas mažesnis neapmokestinamosios vertės dydis ir mokesčio tarifas. Tačiau 2015 m. valstybės biudžeto pajamų iš nekilnojamojo turto mokesčio (toliau – NTM) planas nebuvo įvykdytas (vykdymas – 68,8 proc.), negauta beveik 0,5 mln. Eur planuotų pajamų ir 43,1 proc. mažiau, palyginus su 2014 m.

Konstitucinis Teismas 2015-09-22 priėmė nutarimą¹³³, pagal kurį nekilnojamojo turto neapmokestinamoji vertė turi būti taikoma individualiai kiekvienam šeimos nariui, o ne visam šeimos turtui bendrai. Tai sumažino mokesčio bazę, nes dvigubai ar daugiau padidino šeimos turto neapmokestinamąją vertę. Iki Konstitucinio Teismo nutarimo turto neapmokestinamoji vertė buvo 220 tūkst. Eur, o priėmus sprendimą – 440 tūkst. Eur arba daugiau (priklausomai nuo šeimos narių, turinčių nekilnojamojo turto, skaičiaus), nes turto vertė dalijama kiekvienam šeimos nariui, t. y. didesnė nei buvo iki 2014-12-31. Dėl to mažėja NTM mokančių gyventojų skaičius.

¹³¹ Eliminavus mokesčių mokėtojus, kurių PVM prievolės įvykdė beveik duoblausi (statistines išskirtys)

¹³² 1 proc. (51) kontroliuotų mokesčių mokėtojų pagal statistinę atranką (atsitiktinės atrankos metodais)

¹³³ Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2015-09-22 nutarimas (Nr. NT24-N/14/2015) „Dėl neapmokestinamo nekilnojamojo turto mokesčio, kuriamis konstatuota, kad 2011-12-31 Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo 7 str. 6 d. nustatoma (Šio straipsnio 1 dalies 6 punkte nustatyta neapmokestinamoji vertė taikoma visam šeimai, kurioje nurodytos paskirties nekilnojamajam turtui, kuris nuosavybės teise priklauso šeimai, turintis arba yra jo išgyjamasis) pripažinta prieštaraujanti Lietuvos Respublikos Konstitucijai 28 str. 1 daliai, 30 str. 1 ir 2 dalims, todėl nepai būti taikoma (ITAR, 2015, Nr. 2015-14100)

VMI taikė kontrolės veiksmus 41 proc. (517) potencialių, bet NTM nedeklaravusių mokėtojų, iš jų:

- 294 mokesčio mokėtojai papildomai deklaravo 65,1 tūkst. Eur šio mokesčio;
- 46 asmenims nebuvo prievolės deklaruoti ir mokėti šį mokestį;
- 177 asmenims kontrolės veiksmai dar nebaigti.

Kontrolės veiksmų rezultatas apčiuopiamos naudos valstybės biudžetui neatnešė. Audito metu atkreipėme dėmesį, kad fizinių asmenų nekilnojamojo turto apmokestinimo procesas iš mokesčių administratoriaus reikalavo daug papildomų administravimo sąnaudų, siekiant patikrinti, ar visi nustatyti potencialūs NTM mokėtojai turi deklaruoti ir sumokėti šį mokestį.

Audito metu išanalizavome 46 atvejus, kai asmenims nereikėjo deklaruoti ir mokėti mokesčio. Nustatyta, kad 57 proc. (26) atvejų turtu naudojosi juridiniai asmenys. Pagal Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymą¹³⁴, jei fizinis asmuo perduoda naudoti savo nekilnojamąjį turtą juridiniam asmeniui, NTM moka juridinis asmuo. Tokiu atveju fiziniam asmeniui deklaruoti ir mokėti NTM nereikia. Šiuo metu esama teisinė aplinka nereikalauja viešajame valstybės registre registruoti fizinio asmens turto perdavimo (nuomos, panaudos pagrindais ir pan.) juridiniams asmenims. Juridiniai asmenys turėjo prievolę informuoti mokesčių administratorių apie naudojamą iš fizinio asmens gautą turtą, tačiau deklaracijoje¹³⁵ nebuvo nurodoma, koks tai konkrečiai turtas. Todėl mokesčių administratorius, siekdamas nustatyti, ar fizinis asmuo turėjo mokėti NTM, turėjo išnagrinėti kiekvieną individualų atvejį.

Pažymėtina, kad 2015 m. NTM pajamos valstybės biudžeto pajamose (be ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos) sudaro nežymią dalį, t. y. 0,02 procento (2014 m. – 0,03 procento).

Taip pat ir ES Taryba pažymėjo¹³⁶, kad pajamos iš aplinkosaugos ir turto apmokestinimo vis dar labai nedidelės, ir rekomendavo išplėsti mokesčių bazę ir pagerinti mokestinių prievolių vykdymą. Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija rekomendavo¹³⁷ didinti fizinių asmenų nekilnojamojo turto periodinius mokesčius.

Įvertinus, kad šis mokestis sudaro nežymią valstybės biudžeto pajamų dalį, o jo administravimo procesas (ypač nustatant potencialius mokesčių mokėtojus ir jų valdomo nekilnojamojo turto vertę) reikalauja nemenkų mokesčių administratoriaus darbo laiko ir finansinių sąnaudų, kurių rezultatas neturi didelio teigiamo poveikio valstybės biudžeto pajamoms, ir atsižvelgiant į ES Tarybos ir Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos rekomendacijas, tikslinga peržiūrėti fizinių asmenų nekilnojamojo turto apmokestinimo sistemą.

2.4. Valstybės biudžeto formavimo sistema turi trūkumų

Audito metu analizavome 2015 m. Seimo patvirtintų valstybės biudžeto finansinių rodiklių pasikeitimus ir tai lėmusias priežastis. Nustatėme, kad:

- pasinaudojant 2015 m. finansinių rodiklių įstatymu suteiktomis teisėmis, keisti Seimo patvirtinti finansiniai rodikliai (žr. 2.4.1 skirsnį);

¹³⁴ Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto mokesčio įstatymas, 2005-09-01 Nr. X-133 (su pakeitimais ir papildymais), 3 str. 3 d.

¹³⁵ Deklaracijos forma KT711

¹³⁶ Europos Sąjungos Tarybos 2015-07-14 rekomendacija dėl 2015 m. Lietuvos nacionalinės reformų programos, kuri Tarybos nuomone dėl 2015 m. Lietuvos stabilumo programos (2015/C 270/13)

¹³⁷ <https://www.oecd.org/surveys/Lithuania-2016-economy.pdf>

- pasinaudojant Biudžeto sandaros įstatymu ir 2015 m. finansinių rodiklių įstatymu, iš skolintų lėšų apmokėtų valstybės biudžeto išlaidų, kurios nebuvo patvirtintos, mastas išaugo penkis kartus (žr. 2.4.2 skirsnį).

Nustatėme daugiau valstybės biudžeto planavimo aspektų, į kuriuos būtina pažvelgti kitaip:

- neparodomas tikras pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio paskirstymas tarp biudžetų (žr. 2.4.3 skirsnį);
- pajamos iš ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos planuojamos ne pagal tikėtiną gauti įplaukų srautą, todėl tvirtinamas valstybės biudžeto deficitas nerodo tikrojo planuojamo valstybės biudžeto deficito, o šių pajamų tvirtinimas viena eilute nepakankamas, nes nerodo konkrečios paramos gavimo ir neleidžia teisingai nustatyti gautų viršplaninių įplaukų (žr. 2.4.4 skirsnį);
- valstybės biudžeto išlaidos nesiejamos su siekiamais tikslais ar veiklos rodikliais (žr. 2.4.5 skirsnį).

Išvadas ir pastebėjimus dėl valstybės biudžeto programų formavimo ir jų vykdymo Valstybės kontrolė taip pat pateiks šiame baigiamų dešimties valstybės biudžeto programų (2 priedas) valstybinių auditų ataskaitose.

2.4.1. Vyriausybė ir asignavimų valdytojai keičia Seimo patvirtintus finansinius rodiklius

Lietuvos Respublikos Konstitucijoje¹³⁸ nustatyta, kad valstybės biudžeto projektą ir jo rodiklius patvirtinti ir juos keisti gali tik Seimas priimdamas įstatymą. Dar 1999 metais Konstitucinis Teismas nutarimu¹³⁹ konstatavo: „įstatymas gali būti keičiamas tik įstatymu“; „Konstitucijoje įstatymų leidybos delegavimas nenumatytas“; „pagal Konstituciją Vyriausybei, o tuo labiau jos įgaliotai institucijai, nesuteikiama galių pačiai pakeisti biudžetą“.

Ne pirmi metai nustatome, kad Vyriausybė ar asignavimų valdytojai, naudodamiesi atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu suteiktomis teisėmis, pakeičia Seimo priimtu įstatymu patvirtintus finansinius rodiklius. 2015 m. finansinių rodiklių įstatymu¹⁴⁰ Seimas suteikė¹⁴¹ daug teisių Vyriausybei ir asignavimų valdytojams.

2015 metais Vyriausybei ar asignavimų valdytojui pasinaudojus suteiktomis teisėmis paskirstyti ar perskirstyti asignavimus, buvo pakeisti Seimo patvirtinti finansiniai rodikliai:

- 75 proc. asignavimų valdytojų (71 iš 95¹⁴²) buvo pakeista Seimo patvirtinta bendra asignavimų suma (241,7 mln. Eur, arba 2,9 proc. visų asignavimų), nors beveik trečdaliui jų, t. y. 26,8 proc. (19 asignavimų valdytojų), būtų užtekę įstatymu patvirtintų asignavimų, jeigu asignavimų valdytojai būtų įvertinę turimų asignavimų likutį ir jų realų poreikį suplanuotoms priemonėms įgyvendinti.

¹³⁸ Lietuvos Respublikos Konstitucija, 5 str., 94 str. 4 p., 121 str. 2 d.

¹³⁹ 1999-07-09 nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos 1998 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 10 straipsnio 4 punkto, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. sausio 27 d. nutarimo Nr. 105 „Dėl Lietuvos standartizacijos departamento prie Valdybos reformų ir savivaldybių reikalų ministerijos reorganizavimo 2 punkto, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. sausio 30 d. nutarimo Nr. 117 „Dėl Lietuvos Respublikos socialinio teisinių teisinių perdavimo 2 punkto ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995 m. kovo 20 d. nutarimo Nr. 266 „Dėl Kauno žemės ir miškų ūkio ministerijos funkcijų perdavimo Aplinkos apsaugos ministerijai ir Miesto ir savivaldybių teritorijų departamento prie Aplinkos apsaugos ministerijos įsteigimo 2 punkto atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“.

¹⁴⁰ 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2014-12-11 Nr. XIII-1405, 4 str. 4 d., 5 str. 10 str.

¹⁴¹ Vadovaujantis Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymu, 1999-07-30 Nr. I-430, 93 str. 1 d. 2 ir 2 d.

¹⁴² Elinėnuoti asignavimų valdytojai buvo finansuojami tik iš pajamų likutis. Šių teisių silpnėjimui kaip vienas iš pavyzdžių valdytojai.

Asignavimų valdytojų, kuriems buvo padidinti asignavimai, nors būtų užtekę patvirtintų, pavyzdžiai

Asignavimų valdytojas	2015 m. asignavimai, mln. Eur			
	planas (patvirtintas įstatymu)	padidinta	vykdymas	nepanaudoti asignavimai, palyginus su patvirtintu planu
Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	967,8	1,8	947,0	20,8
Švietimo ir mokslo ministerija	983,8	5,4	975,1	8,7
Teisingumo ministerija	90,7	1,1	89,6	1,1

Šaltinis: 2015 m. VBVAR

- 44 proc. asignavimų valdytojų (36 iš 82¹⁴³) buvo padidintas planas darbo užmokesčiui (4 mln. Eur, arba 0,1 proc. visų asignavimų darbo užmokesčiui). Pagal Biudžeto sandaros įstatymo nuostatas¹⁴⁴ asignavimų valdytojui asignavimų sumos išlaidoms, iš jų – darbo užmokesčiui, yra maksimalios, todėl jos gali būti didinamos keičiant įstatymą.

Atkreipiame dėmesį, kad 34 proc. asignavimų valdytojų (28 iš 82) planą darbo užmokesčiui sumažino (13,2 mln. Eur, arba 2 proc. patvirtintų asignavimų darbo užmokesčiui) ir paskirstė kitoms reikmėms, o tai rodo planavimo trūkumus ir nepakankamą esamos situacijos įvertinimą, ar tikslinga keisti asignavimų darbo užmokesčiui planą.

- 50 proc. asignavimų valdytojų (8 iš 16) padidino asignavimų specialiosioms tikslinėms dotacijoms planą (25,8 mln. Eur, arba 2,9 proc. patvirtintų specialiųjų tikslinių dotacijų).

Esama tvarka ir praktika, kai, naudodamasi atitinkamų metų rodiklių įstatyme suteiktomis teisėmis, Vyriausybė ar asignavimų valdytojas pakeičia Seimo priimtu įstatymu patvirtintus finansinius rodiklius, sudaro prielaidas Seimui patvirtinti vienus biudžeto finansinius rodiklius, o Vyriausybei ar asignavimų valdytojui vykdant biudžetą juos pakeisti. Tokiu būdu atsiskaitoma už kitus finansinius rodiklius nei patvirtino Seimas.

Reikia iš esmės svarstyti, kokius finansinius rodiklius ir kiek jų privalo patvirtinti Seimas, kad būtų užtikrintas Konstitucijos laikymasis ir, laikantis protingumo kriterijaus, suteiktos teisės Vyriausybei vykdyti biudžetą.

2.4.2. Į planus neįtraukiamų, tačiau žinomų ir būtinų išlaidų dalis kasmet didėja

Nuo 2015 m. pakeistas Biudžeto sandaros įstatymas¹⁴⁵: panaikinta nuostata, kad valstybės vardu pasiskolintos lėšos gali būti perskirstomos tik per biudžetus, ir papildyta nuostata, leidžiančia tam tikrų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytiems tikslams valstybės vardu pasiskolintas lėšas naudoti viršijant Seimo patvirtintas bendras asignavimų sumas.

¹⁴³ Eliminuoti asignavimų valdytojų, kurių finansuojami tik iš įpramų imkavų ir valstybės patalpos, mokyklų, kitoms asignavimai darbo užmokesčiui netvirtinami, 50 procentų specialiosioms kaip vienas asignavimų valdytojas

¹⁴⁴ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1999-07-30 Nr. I-480 (su vėlesniais pakeitimais), p. 10, 11 p.

¹⁴⁵ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-480 3 ir 14 straipsnių pakeičimo įstatymas, 2014-12-04 Nr. XII-1379

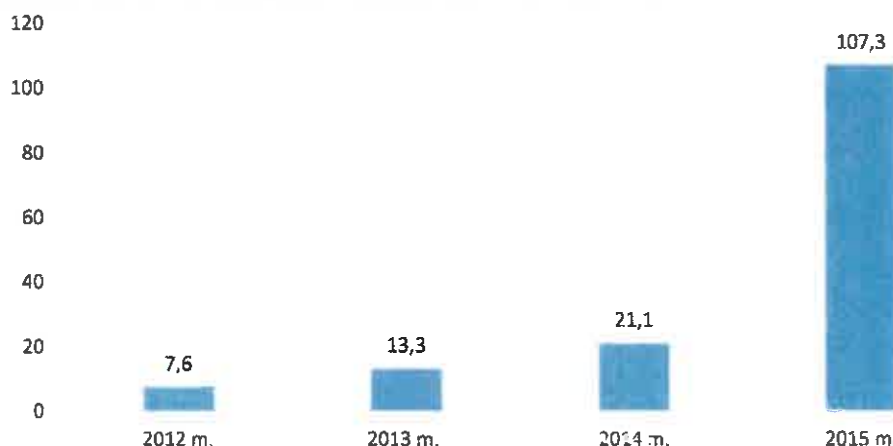
Finansų ministerija, pasinaudodama 2015 m. finansinių rodiklių įstatyme nustatytais tikslais¹⁴⁶, iš skolintų lėšų apmokėjo 107,3 mln. Eur (1,4 proc. visų panaudotų asignavimų) valstybės biudžeto išlaidų, kurios nebuvo patvirtintos Seimo:

- 65,4 mln. Eur įmokėta į Europos stabilumo mechanizmą (kapitalo dalis)¹⁴⁷;
- 18,2 mln. Eur tiesioginių išmokų žemės ūkio veiklos subjektams (nacionalinė parama už pieną)¹⁴⁸;
- 12,6 mln. Eur laikinai išskirtinei paramai gyvulininkystės sektoriui mokėti pagal 2015-10-15 Komisijos deleguotąjį reglamentą Nr. 2015/1853 (kaip bendrojo finansavimo lėšos)¹⁴⁹;
- 5,1 mln. Eur Gyvūnų užkrečiamųjų ligų kontrolės programos ES bendrojo finansavimo lėšų daliai kompensuoti¹⁵⁰;
- 4,7 mln. Eur kreditiniam įsiskolinimui paslaugų tiekėjams už teisinės paslaugas arbitražo bylose prieš OAO „Gasprom“ sumokėti¹⁵¹;
- 1,3 mln. Eur vykdant teismo sprendimą byloje su UAB „Meirona“ priteistai turtinei žalai atlyginti ir palūkanoms¹⁵² sumokėti.

Nors Biudžeto sandaros įstatymas ir 2015 m. finansinių rodiklių įstatymas suteikė teisę apmokėti valstybės biudžeto išlaidas, nepatvirtintas Seimo, bet dėl šių išlaidų pasikeitė tiek bendri Seimo patvirtinti 2015 m. asignavimai, tiek atskiriems asignavimų valdytojams patvirtinti asignavimai, tiek asignavimai išlaidoms ir turtui įsigyti.

Palyginus su 2014 m., 2015 m. iš skolintų lėšų apmokėtos valstybės biudžeto išlaidos išaugo penkis kartus (4 pav.).

4 pav. Iš skolintų lėšų apmokėtos valstybės biudžeto išlaidos, mln. Eur

Šaltinis: Valstybės kontrolė

¹⁴⁶ Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas 2014-12-11 Nr. XII-1400, 12 str. 3 d. 1 p.

¹⁴⁷ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015-03-04 nutarimas Nr. 95 „Dėl Lietuvos Respublikos įnešamojo kapitalo dalies Europos stabilumo mechanizme sumokėjimo“.

¹⁴⁸ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015-09-19 nutarimas Nr. 870 „Dėl lėšų skyrimo“.

¹⁴⁹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015-11-18 nutarimas Nr. 1303 „Dėl lėšų skyrimo“.

¹⁵⁰ Ten pat.

¹⁵¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015-11-04 nutarimas Nr. 1344 „Dėl lėšų skyrimo“.

¹⁵² Ten pat.

Kaip rodo praktika, keleri metai iš eilės patiriamos išlaidos, kurios apmokamos iš skolintų lėšų, nors dalis jų žinoma tvirtinant biudžetą, ir jos nuolat auga. Valstybės kontrolės nuomone, tokia praktika nėra gera, nes sistemingas dalies išlaidų neįtraukimas į asignavimus rodo planavimo skaidrumo trūkumus – dalis galimų suplanuoti valstybės išlaidų finansinių rodiklių įstatyme nepagrįstai neparodoma. Neatsakingas išlaidų planavimas didina riziką pažeisti fiskalinės drausmės reikalavimus.

Finansų ministerijos nuomonė dėl žinomų išlaidų planavimo

Rengiant 2016 m. valstybės biudžetą ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymą, atsižvelgus į Valstybės kontrolės pastabas, šioje ataskaitoje minimos lėšos, skirtos įmokėti į Europos stabilumo mechanizmą, taip pat tiesioginėms išmokoms žemės ūkio veiklos subjektams, ir kitos reikalingos išlaidos, kurios buvo žinomos, buvo suplanuotos biudžete.

2.4.3. Neparodomas teisingas pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio paskirstymas tarp biudžetų

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos¹⁵³ ir atitinkamų metų finansinių rodiklių įstatymais, prognozuotų savivaldybės biudžeto pajamų mažėjimui kompensuoti savivaldybių biudžetams skiriama bendrosios dotacijos kompensacija. Ji įtraukiama į Finansų ministerijos asignavimus (programa „Teisės aktuose numatytų priemonių finansavimas savivaldybėse“). Savo esme ši kompensacija savivaldybėms:

- yra dalies pajamų iš GPM atidavimas savivaldybių poreikiams tenkinti – tai savo turiniu yra savivaldybių pajamos;
- neatitinka asignavimų valdytojo programai keliamų reikalavimų. Vadovaujantis Biudžeto sandaros įstatymu¹⁵⁴, programa yra strateginio ir (arba) metinio veiklos plano, parengto pagal Strateginio planavimo metodiką¹⁵⁵, dalis, skirta asignavimų valdytojo strateginiam tikslui įgyvendinti. Tokiai programai dirbtinai kuriami ne tik kriterijai, bet ir tikslai, uždaviniai bei priemonės.

Pagal galiojantį teisinį reguliavimą dalis GPM tenka valstybei, dalis – savivaldybėms. Todėl būtų galima vietoje atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu tvirtinamos savivaldybėms skiriamos bendrosios dotacijos kompensacijos subalansuoti ir teisingai parodyti GPM pajamų dalį, tenkančią valstybės ir savivaldybių biudžetams. Pavyzdžiui, 2015 m. GPM pajamų dalis, kuri atiteko valstybės biudžetui – 387,8 mln. Eur, galėjo būti sumažinta 64 mln. Eur, skirtais savivaldybėms kaip minėta kompensacija, t. y. savo esme valstybės biudžetas gavo 64 mln. Eur mažiau GPM pajamų.

Reikia pažymėti, kad tuo atveju, jeigu minėta kompensacija savivaldybėms būtų skiriama ne kaip asignavimai, o kaip GPM pajamų dalis, būtų lengvesnė ir aiškesnė šių lėšų apskaita pagal viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus savivaldybėse.

¹⁵³ Lietuvos Respublikos savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymas, 1997-07-02 Nr. VIII-385 (su vėlesniais pakeitimais, galiojusias iki 2015-12-16), 12 str.

¹⁵⁴ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1999-07-30 Nr. I-450 (su vėlesniais pakeitimais), 2 str. 10 n.

¹⁵⁵ Patvirtinta 2002-06-05 Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 627 „Dėl strateginio planavimo metodikos patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais)

Finansų ministerijos nuomonė apie bendrosios dotacijos kompensaciją

Pritaria pateiktiems argumentams dėl bendrosios dotacijos kompensacijos savivaldybėms planavimo tvarkos, bet, kad siūlymai būtų įgyvendinti, reikia keisti Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymą, numatant jame atitinkamas nuostatas dėl bendrosios dotacijos kompensacijos „transformavimo“ į gyventojų pajamų mokesčių.

Atsižvelgdami į išdėstytas aplinkybes, manome, kad tikslinga peržiūrėti galiojantį GPM paskirstymo tarp biudžetų teisinį reguliavimą ir priimti sprendimus, kurie leistų teisingiau suplanuoti valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamas.

2.4.4. Pajamų iš ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos planavimas nepakankamas

Valstybės biudžetas (pajamų ir asignavimų planas) planuojamas ir tvirtinamas pinigų principu, tačiau pajamos iš ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos planuojamos ne pinigų principu.

Audito metu nustatėme, kad, planuojant atitinkamų metų valstybės biudžetą, pajamos iš ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos planuojamos atsižvelgiant ne į tikėtiną gauti pinigų srautą, o į tai, kiek tais metais numatoma patirti ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos išlaidų, t. y. į pajamas įtraukiama tokia pati suma, kokia įtraukiama į asignavimus. 2015-01-01 laukiamos įplaukos iš ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos buvo 371,4 mln. Eur¹⁵⁶, 2015 m. faktiškai gauta 832,9 mln. Eur, tačiau buvo suplanuota gauti beveik tris kartus didesnė suma – 2 322,6 mln. Eur. Tai rodo, kad, siekiant panaudoti asignavimus, kurių finansavimo šaltiniai yra iš ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos, didelę dalį lėšų valstybei reikėjo skolintis.

2015 m. finansinių rodiklių įstatymu buvo patvirtintas 342,4 mln. Eur valstybės biudžeto deficitas (pinigų principu), o faktinis deficitas sudarė 1 518,9 mln. Eur, t. y. daugiau nei tris kartus didesnis. Pagal Finansų ministerijos sudarytų ataskaitų duomenis 1 152,9 mln. Eur (76 proc.) šio faktinio deficito sudarė negautos, bet valstybės biudžeto ir skolintomis lėšomis apmokėtos patirtos išlaidos, kurios vėlesniais laikotarpiais turės būti kompensuotos finansavimo sumų davėjų (Europos Komisijos, Finansinių mechanizmų valdybos ir kt.) arba, jei būtų panaudotos netinkamai, grąžintos į valstybės biudžetą.

Todėl 2015 m. finansinių rodiklių įstatymu patvirtintas valstybės biudžeto rezultatas (pajamų ir asignavimų skirtumas) nerodė tikrojo tikėtino (planuojamo) valstybės biudžeto deficito. Tokiu atveju nesimatė, kiek valstybei užteks tais metais planuojamų gauti pajamų iš mokesčių, įmokų, turto realizavimo ir pan. ir kiek valstybei reikės skolintis visoms numatomoms patirti valstybės biudžeto išlaidoms apmokėti.

Kita problema – valstybės biudžeto pajamos yra tvirtinamos detalai pagal mokesčius, įplaukas ir pan. (tam tikrus pajamų ekonominės klasifikacijos straipsnius), o pajamos iš ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos – nedetalizuojant (pvz.: pagal paramos programas, finansavimo šaltinius ar pan.).

Pažymėtina, kad ES ir kita tarptautinė finansinė parama taip pat nėra vienuose. ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos yra gaunamos:

- iš skirtingų fondų / mechanizmų (pvz.: iš Europos regioninės plėtros fondo, iš Europos socialinio fondo, iš Sanglaudos fondo, Šveicarijos finansinė parama, Europos ekonominės erdvės finansavimo mechanizmas);

¹⁵⁶ Pagal 2015 m. MBVIR aiškinamojo rašto 7 priedo duomenis.

- skirtingoms programoms įgyvendinti (pvz.: „Horizontas 2020“, Švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto programa „Erasmus visiems“, „Muitinė, „Fiscalis“ ir kova su sukčiavimu“, Aplinkos ir klimato politikos programa „Life+“, Energetikos projektai ekonomikos gaivinimui remti);
- skirtingiems tikslams, investiciniams prioritetams (pvz.: mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų skatinimas, darnaus transporto ir pagrindinių tinklų infrastruktūros plėtra, socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu, visuomenės švietimas ir žmoniškųjų išteklių potencialo didinimas, aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos).

Taip pat 2015 m. VBVAR aiškinamojo rašto 5 priede¹⁵⁷ nurodyta, kad viena iš priežasčių, dėl ko buvo padidintas Seimo 2015 m. finansinių rodiklių įstatymu patvirtintas asignavimų planas, yra gautos viršplaninės ES paramos lėšos (22,4 mln. Eur).

Pagal 2015 m. finansinių rodiklių įstatymą 2015 m. ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos buvo planuota gauti 2 322,6 mln. Eur, o faktiškai gauta 832,9 mln. Eur – negauta 1 489,7 mln. Eur (64 proc.) lėšų, t. y. viršplaninių ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos įplaukų valstybės biudžetas negavo. Todėl aiškinamojo rašto 5 priedo informacija, kad asignavimų planas padidintas 22,4 mln. Eur viršplaninėmis ES paramos lėšomis, neteisinga.

Atsižvelgiant į tai, pajamų iš ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos planavimas ir tvirtinimas viena eilute, mūsų nuomone, yra nepakankamas. Sudaryta pajamų iš ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos klasifikacija leistų aiškiai ir viešai matyti biudžeto lėšų panaudojimo tikslus, paramos paskirtį, konkrečios paramos gavimą. Taip pat padėtų spręsti problemą, susijusią su gautų ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos viršplaninių įplaukų nustatymu.

2.4.5. Valstybės biudžeto išlaidos nei planuojant, nei atsiskaitant nesiejamos su tikslais ar veiklos rodikliais

Vyriausybės atsiskaitymas už pasiektus nusistatytus tikslus ir prioritetus, panaudojant valstybės biudžeto lėšas, yra nepakankamas (plačiau 2.1 poskyryje, 2.1.1 ir 2.1.2 skirsniuose).

Pagal galiojančius teisės aktus¹⁵⁸ atitinkamų metų valstybės ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu patvirtinami tik finansiniai rodikliai, tačiau veiklos prioritetų ar tikslų, jų vertinimo rodiklių netvirtinama. Valstybės kontrolė, atlikdama auditus, analizuoja užsienio valstybių praktiką, taikomą tvirtinant biudžetą ir atsiskaitant už jo vykdymą. Matome pavyzdžių, kai valstybių parlamentuose tvirtinami sričių (pvz.: teisingumas, darbas, sveikata, šeima ir jaunimas ir t. t.) tikslai ir jų vertinimo kriterijai, už kurių pasiekimą atsiskaitoma taip pat parlamentuose. Savo pastebėjimus, išvadas šia tema Valstybės kontrolė pateikia valstybinio audito „Programinio biudžeto sistema: strateginių veiklos planų sudarymas ir įgyvendinimo stebėseną“ ataskaitoje. Atsižvelgdami į valstybės biudžeto vykdymo audito rezultatus, manome, kad, siekiant turėti aiškią ir sprendimams priimti naudingą informaciją, svarstytina, kokie tikslai (prioritetai) ir jų veiklos rodikliai galėtų būti tvirtinami įstatymu. Tokiu būdu Vyriausybės veiklos prioritetai ar tikslai būtų susieti su atitinkamų metų finansiniais rodikliais (asignavimais), o Seimas kartu su valstybės biudžeto vykdymo ataskaitomis gautų ir informaciją apie Vyriausybės pasiektus veiklos rezultatus.

¹⁵⁷ Informacija apie 2015 m. padidintą asignavimų planą, kur viršijamos Seimo patvirtintos asignavimų sumos.

¹⁵⁸ Lietuvos Respublikos biudžeto įstatymas, 1995-07-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-05-06 nutarimas Nr. 627 „Dėl strateginio planavimo metodikos patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

Atkreipiame dėmesį, kad pagal galiojančius teisės aktus Vyriausybė atsiskaito Seimui per kelis kartus: savo veiklos ataskaitą pateikia Seimui iki kovo 31 d.¹⁵⁹, VBVAR – iki spalio 10 d., nors Finansų ministerija VBVAR Vyriausybei pateikia iki kovo 15 dienos. Taigi, svarstyti atsiskaitymo Seimui termino suderinimas, kad su valstybės biudžeto vykdymo ataskaitomis būtų pateikiama ir informacija apie Vyriausybės pasiektus veiklos rezultatus.

Valstybės kontrolierius

Arūnas Dulkys

Auditas atliktas, vykdamas pavedimus: 2015-10-01 Nr. P-60-6, 2015-10-01 Nr. P-60-6-1, 2015-10-01 Nr. P-60-6-2, 2015-11-16 Nr. P-60-6-1-1, 2015-11-16 Nr. P-60-6-1-2, Nr. P-60-6-1-3, 2015-11-05 Nr. P-60-6-2-1-P-60-6-2-40, 2015-11-09 Nr. P-60-6-2-41-P-60-2-56, 2015-11-16 Nr. P-60-6-1-1-P-60-6-1-3, 2015-12-08 Nr. P-60-6-3, 2016-03-01 Nr. P-60-2-57-P-60-2-105, 2016-04-04 Nr. P-60-2-106-P-60-2-107, 2016-04-21 Nr. P-60-2-108, 2016-04-22 Nr. P-60-2-109, 2016-05-02 Nr. P-60-2-110-P-60-2-111, 2016-06-20 Nr. P-60-2-112, 2016-07-11 Nr. P-60-2-113, 2016-08-01 Nr. P-60-2-114.

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė:

Sonata Lebednykienė (grupės vadovė dėl VKFAR)

Neringa Čirbė (grupės vadovė dėl VBVAR ir valstybės biudžeto vykdymo)

Simona Kulionienė	Giedrė Jurevičienė (nuo 2016-06-20)
Nijolė Norušaitienė	Inga Arlauskienė
Danguolė Bučelienė	Rūta Stasiūnaitė (nuo 2016-03-01)
Margarita Dambrauskaitė	Irina Kiškina (nuo 2016-04-04)
Dainora Paužinskienė (nuo 2016-07-11)	Giedrė Danisevičiūtė (nuo 2016-04-04)
Aina Aleškevičienė	Roma Ramunienė
Rita Aniukšytė	Daiva Latvėnienė
Toma Pacevičiūtė (iki 2016-07-22)	Rima Peškaitytė
Laura Bagdonienė (nuo 2016-04-21)	Inga Norkevičiūtė-Birenė
Violeta Butkienė	Asta Grigonė (nuo 2016-08-02)
Živilė Blaževičienė (iki 2015-12-31)	Linas Balčiūnas (nuo 2016-04-22)
Jolanta Morozovienė	Antanas Vitėnas (iki 2016-05-19)
Joalita Katinienė (nuo 2016-03-01)	Dalia Raudeliūnienė
Rimgaudas Gamulis (nuo 2016-04-22)	Birutė Žąsinienė
Rasa Garnevičienė	Irena Bagdžiūnienė
Dalia Slabytė	Marijona Brazionienė (nuo 2016-08-22)

¹⁵⁹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994-08-11 nutarimas Nr. 728 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento patvirtinimo“, 157 p.

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
 „Lietuvos Respublikos 2015 metų
 valstybės konsoliduotųjų finansinių ir
 biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių
 teisingumas ir valstybės biudžeto
 vykdymo vertinimas“
 1 priedas

Rekomendacijų įgyvendinimo planas

Nr.	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
Valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys				
1.	Siekiant gauti patikimą ir objektyvią finansinių ataskaitų rinkinių informaciją, reikalingą ekonominiams sprendimams priimti, rekomenduojame tęsti viešojo sektoriaus buhalterinės apskaitos optimizavimo procesą mažinant viešojo sektoriaus subjektų skaičių ir centralizuojant buhalterinės apskaitos funkciją	Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Tęsti procesą, nustatant tarpines užduotis atskiroms valdymo sritims. Įvertinti, kas stabdo optimizavimo procesus ir svarstyti motyvacinių mechanizmų, skatinančių viešojo sektoriaus subjektus ir jų vadovus, pasiekiančius geriausių rezultatų optimizavimo procesuose, įdiegimą.	2017 m. IV ketvirtis
2.	Siekiant užtikrinti subjektų ir valstybės finansinių ataskaitų duomenų teisingumą, atsižvelgiant į skirtingą subjektų taikomą praktiką įgyvendinant Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo reikalavimą apskaitos duomenis pagrįsti turto ir įsipareigojimų inventorizavimo duomenimis, rekomenduojame parengti metodines rekomendacijas, kaip atlikti konkrečių apskaitos straipsnių inventorizacijos procedūras ar sukurti priemones joms atlikti.	Finansų ministerija	Išanalizuoti ir įvertinti inventorizacijos procedūras nustatančias taisykles, nustatyti konkrečius apskaitos straipsnius, kurių inventorizacija praktikoje gali kelti neaiškumų, ir parengti šių straipsnių inventorizacijos metodines rekomendacijas. Įvertinti tikslingumą ir galimybes sukurti VSAKIS priemones, kurios leistų centralizuotai inventorizuoti viešojo sektoriaus subjektų tarpusavio skolas ir/arba apyvartas.	2017 m. IV ketvirtis
3.	Atsižvelgiant į Biudžeto sandaros įstatymo reikalavimą atlikti pavaldžių biudžetinių įstaigų pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą teikiamų ataskaitų rinkinių analizę ir užtikrinti šių rinkinių teisingumą, rekomenduojame sukurti vidaus kontrolės priemones, užtikrinančias	Finansų ministerija	Išanalizuoti esamas rizikas, susijusias su ministerijai pavaldžių įstaigų teisingos informacijos pateikimu finansinių ataskaitų rinkiniuose, ir numatyti priemones šiai rizikai valdyti.	2017 m. I ketvirtis

Nr.	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	ministerijai pavaldžių įstaigų teisingos informacijos pateikimą finansinių ataskaitų rinkiniuose.			
4.	Siekiant užtikrinti teisingos informacijos apie atidėjinius ir neapibrėžtuosius įsipareigojimus pateikimą, rekomenduojame parengti išaiškinimą dėl VSAFAS taikymo atidėjinių ir neapibrėžtųjų įsipareigojimų apskaitai ir informacijos apie šiuos įsipareigojimus pateikimo finansinių ataskaitų rinkiniuose ir VSAKIS.	Finansų ministerija	18-asis VSAFAS „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai, neapibrėžtasis turtas ir poataskaitiniai įvykiai“ planuojama peržiūrėti ir patikslinti. Peržiūrėti ar VSAKIS priemonės yra pakankamos, kad būtų atskleista informacija apie atidėjinius ir neapibrėžtuosius įsipareigojimus pagal VSAFAS nuostatas, o nustačius poreikį – tobulinti informacijos pateikimo formas ir kontrolių priemones.	2017 m. IV ketvirtis
5.	Siekiant kontroliuoti subjektų pateikiamus duomenis, siūlome įvertinti, ar VSAKIS priemonės dėl valstybės neapibrėžtųjų įsipareigojimų ir turto parodymo ataskaitose yra pakankamos, o nustačius poreikį – tobulinti sukurtas VSAKIS kontrolės priemones, kad būtų užtikrinamas įstaigų informacijos apie neapibrėžtąjį turtą pateikimas VKFAR.	Finansų ministerija	Peržiūrėti ir įvertinti, ar VSAKIS priemonės yra pakankamos, kad būtų atskleista teisinga informacija apie valstybės neapibrėžtuosius įsipareigojimus ir turtą, o nustačius poreikį – tobulinti esamas arba nustatyti naujas kontrolės priemones.	2017 m. I ketvirtis
6.	Siekiant įvertinti kultūros vertybių pervertinimo mastą, rekomenduojame nustatyti, kokia ministerijai pavaldžių ir valdymo srities muziejų saugomų eksponatų pagrindinio fondo dalis yra įvertinta tikrąja verte.	Kultūros ministerija	Nustatyti ministerijai pavaldžių ir valdymo srities muziejų saugomų eksponatų pagrindinio fondo tikrąją vertę įvertintą dalį ir šią informaciją pateikti finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte.	2017 m. II ketvirtis
7.	Siekiant užtikrinti finansinių ataskaitų rinkinių duomenų teisingumą, rekomenduojame sukurti kontrolės priemones, kad kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pabaigoje būtų teikiama informacija apie teisminių ginčų eigą ir galimus įsipareigojimus ir vertinama tikimybė juos vykdyti.	Kultūros ministerija	Papildyti Finansų kontrolės taisyklės nustatant kontrolės procedūras, kurios užtikrintų, kad kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pabaigoje būtų teikiama informacija apie teisminių ginčų eigą ir galimus įsipareigojimus ir vertinama tikimybė juos vykdyti.	2016 m. IV ketvirtis
8.	Rekomenduojame įvertinti teisinio reglamentavimo tinkamumą, prireikus inicijuoti atitinkamus teisės aktų	Susisiekimo ministerija	Parengti Lietuvos Respublikos kelių įstatymo ir Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės	2017 m. IV ketvirtis

Nr	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	pakeitimus, kurie leistų užtikrinti, kad valstybei nuosavybės teise priklausančio turto – valstybinės kelių žemės ir jiems priskirtos žemės – vertė būtų įtraukiama į finansines ataskaitas.		įstatymo ir šių įstatymų įgyvendinančiuosius teisės aktų projektus.	
9.	Siekiant užtikrinti finansinių ataskaitų rinkinių duomenų teisingumą, įgyvendinti kontrolės priemones, kad atidėjiniai ir neapibrėžtieji įsipareigojimai būtų įvertinti, užregistruoti ir pateikti finansinių ataskaitų rinkiniuose	Teisingumo ministerija	įgyvendinta	
10.	Rekomenduojame sukurti vidaus kontrolės priemones, užtikrinančias tinkamą neapibrėžtojo turto pripažinimą, įvertinimą, registravimą apskaitoje ir pateikimą finansinėse ataskaitose.	Teisingumo ministerija	įgyvendinta	
11.	Rekomenduojame sukurti vidaus kontrolės priemones, užtikrinančias ministerijai pavaldžių įstaigų teisingos informacijos pateikimą finansinių ataskaitų rinkiniuose.	Teisingumo ministerija	Papildyti Teisingumo ministerijos ir viešojo sektoriaus subjektų, už kurių finansinių ataskaitų rinkinių arba biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių konsolidavimą atsakinga Teisingumo ministerija, finansinių ataskaitų rinkinių pateikimo, kontrolės ir vertinimo tvarkos aprašą, patvirtintą Teisingumo ministerijos kanclerio 2011 m. spalio 7 d. potvarkiu Nr. 2R-7, ir nustatyti, kad pavaldžios įstaigos teikia metinių finansinių ataskaitų rinkinius ministerijai išspausdintus iš Viešojo sektoriaus apskaitos ir konsolidavimo informacinės sistemos.	2016 m. IV ketvirtis
12.	Siekiant užtikrinti finansinių ataskaitų rinkinių duomenų teisingumą, rekomenduojame įgyvendinti kontrolės priemones, kad atidėjiniai ir neapibrėžtieji įsipareigojimai būtų įvertinti, užregistruoti ir pateikti finansinių ataskaitų rinkiniuose.	Užsienio reikalų ministerija	įgyvendinta	

Nr.	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
13.	Siekiant, kad apskaitoje būtų užregistruota visa laisvos žemės ploto vertė, rekomenduojame įgyvendinti procedūras, užtikrinančias su ja susijusių duomenų kontrolę ir teisingą apskaitą.	Nacionalinė žemės tarnyba	Sukurti laisvos žemės apskaitos kontrolės procedūras.	2017 m. III ketvirtis
14.	Siekiant užtikrinti finansinių ataskaitų rinkinių duomenų teisingumą, rekomenduojame įgyvendinti kontrolės priemones, kad atidėjiniai ir neapibrėžtieji įsipareigojimai būtų įvertinti, užregistruoti ir pateikti finansinių ataskaitų rinkiniuose.	Nacionalinė žemės tarnyba	<ul style="list-style-type: none"> • Patobulinti įstaigos vidinėje svetainėje esančią duomenų bazę „Teismai“, fiksuojant atidėjinių atsiradimo kiekvienai teisminei bylai tikimybes. • Parengti atidėjinių atsiradimo tikimybės kriterijus, kuriais remiantis įstaigos 2016 metų finansinių ataskaitų rinkinyje būtų suformuoti atidėjiniai. 	2016 m. IV ketvirtis
15.	Rekomenduojame sukurti vidaus kontrolės priemones, užtikrinančias pavaldžios įstaigos teisingos informacijos pateikimą finansinių ataskaitų rinkiniuose.	Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba	Parengti įstaigos konsolidavimo tvarkos aprašą.	2016 m. IV ketvirtis
16.	Rekomenduojame sukurti vidaus kontrolės priemones, užtikrinančias tinkamą atidėjinių, neapibrėžtųjų įsipareigojimų pripažinimą, įvertinimą, registravimą apskaitoje ir pateikimą finansinėse ataskaitose.	Nacionalinis vėžio institutas	Įgyvendinta	-
17.	Siekiant teisingos informacijos pateikimo subjektų ir valstybės finansinių ataskaitų rinkiniuose bei VSAKIS, rekomenduojame sukurti priemones, užtikrinančias informacijos apie finansavimo sumas (nurodant šaltinį ir paskirtį) perdavimą jas gaunantiems viešojo sektoriaus subjektams ir šių duomenų suderinimą.	Aplinkos ministerija	Papildyti Finansų kontrolės taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. rugsėjo 28 d. įsakymu Nr. DI-795, jose nustatant informacijos apie finansavimo sumas perdavimo kontrolės procedūras,	2016 m. IV ketvirtis
18.	Siekiant teisingos informacijos atskleidimo subjektų ir valstybės finansinių ataskaitų rinkiniuose bei VSAKIS, rekomenduojame sukurti kontrolės priemones, užtikrinančias informacijos apie finansavimo sumas (nurodant šaltinį ir paskirtį) perdavimą jas gaunantiems subjektui ir šių duomenų suderinimą.	Nacionalinė mokesčių agentūra	Patobulinti Agentūros elektroninės asmenų ir organizacijų informacijos paieškos sistemą, kad būtų užtikrinama galimybė gauti informaciją apie pervedtą finansavimo sumų paskirtį.	2017 m. I ketvirtis

Nr.	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
19.	Rekomenduojame sukurti vidaus kontrolės priemones, užtikrinančias pavaldžių įstaigų teisingos informacijos pateikimą finansinių ataskaitų rinkiniuose.	Kalėjų departamentas	Parengti Kalėjų departamento ir jam pavaldžių įstaigų finansinių ataskaitų konsolidavimo tvarkos aprašą	2016 m. IV ketvirtis
Valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys ir valstybės biudžeto vykdymas				
20.	Siekiant mažinti pridėtinės vertės nekuriančio ir dubliuojamo darbo mastą, administracinę naštą viešojo sektoriaus subjektams, turėti aiškią ir sprendimams priimti naudingą informaciją, tobulinti planavimo ir atsiskaitymo už Vyriausybės tikslų ir prioritetų pasiekimą, panaudojant valstybės biudžeto lėšas, sistemą.	Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Siūlymas susijęs su esminiais biudžeto sandaros ir strateginio planavimo pokyčiais „reforma“, todėl numatoma parengti priemonių planą pokyčiams įgyvendinti.	2017 m. II ketvirtis
21.	Siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi Konstitucijos nuostatų, inicijuoti teisės aktų pakeitimus, nusprendus, kokius finansinius rodiklius ir kiek jų privalo patvirtinti Seimas ir kiek suteikti Vyriausybei teisių vykdyti biudžetą.	Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Siūlymas susijęs su esminiais biudžeto sandaros ir strateginio planavimo pokyčiais „reforma“, todėl numatoma parengti priemonių planą pokyčiams įgyvendinti.	2017 m. II ketvirtis
22.	Siekiant teisingai suplanuoti valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamas ir paprastinti gyventojų pajamų mokesčio lėšų apskaitą, tobulinti galiojančią gyventojų pajamų mokesčio paskirstymo tarp biudžetų teisinį reguliavimą.	Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Parengti Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo pakeitimo projektą, numatant jame atitinkamas nuostatas, kad valstybės biudžeto bendrosios dotacijos kompensacijos, reikalingos savivaldybių biudžetų pajamų mažėjimui kompensuoti, būtų pakeistos atitinkama gyventojų pajamų mokesčio dalimi.	2017 m. IV ketvirtis
23.	Siekiant didinti valstybės biudžeto pajamas, peržiūrėti fizinių asmenų nekilnojamojo turto apmokestinimą.	Lietuvos Respublikos Vyriausybė	2018 m. valstybės ir savivaldybių biudžetų rengimo kontekste peržiūrėti nekilnojamojo turto apmokestinimą.	2017 m. III ketvirtis
24.	Siekiant, kad VBVAR ataskaitos būtų teisingos, jose pateikta informacija būtų tinkama jos vartotojų sprendimams priimti ir mažėtų administracinė našta viešojo sektoriaus subjektams, tobulinti valstybės ir žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių sudarymą, atsisakant	Finansų ministerija	Peržiūrėti ir patikslinti Valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisykles ir ataskaitų formas bei Valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ataskaitų formas.	2017 m. II ketvirtis

Nr	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	perteklinių ataskaitų, keičiant esamų ataskaitų turinį.		<ul style="list-style-type: none"> • atsisakant perteklinės, pasikartojančios informacijos, siekiant sumažinti administracinę naštą ir supaprastinti informacijos surinkimą; • patobulinant ataskaitų formas, siekiant aiškesnio informacijos atskleidimo ataskaitų naudotojams. 	
25.	Siekiant biudžeto vykdymo viešumo, asignavimų valdytojų vykdomų programų pasiektų rezultatų aiškaus ir viešo atskleidimo, įskaitant asignavimų nepanaudojimo priežastis, rasti tinkamą valstybės biudžeto asignavimų valdytojų atsiskaitymo Seimui ir visuomenei už metinių strateginių tikslų pasiekimo rezultatus formą.	Finansų ministerija	Siūlymas susijęs su esminiais biudžeto sandaros ir strateginio planavimo pokyčiais „reforma“, todėl numatoma parengti priemonių planą pokyčiams įgyvendinti.	2017 m. II ketvirtis

Valstybinio audito ataskaitos
„Lietuvos Respublikos 2015 metų
valstybės konsoliduotųjų finansinių ir
biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių
teisingumas ir valstybės biudžeto
vykdymo vertinimas“
2 priedas

Valstybės kontrolės audituotų valstybės biudžeto programų sąrašas

1. Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programos įgyvendinimas.
2. Ignalinos programos administravimo Lietuvoje programos įgyvendinimas.
3. Jaunimo politikos strateginis planavimas ir biudžeto programos priemonių įgyvendinimas socialinės apsaugos ir darbo srityje.
4. Švietimo ir mokslo ministerijos vykdomos programos „Studijų ir mokslo plėtra“ vertinimas.
5. Lietuvos mokslo tarybos vykdomos programos „Šalies mokslo ir studijų plėtra“ vertinimas.
6. Programos „Bausmių sistema“ įgyvendinimas.
7. Ūkio plėtros ir konkurencingumo didinimo programos priemonių vykdymas.
8. Programos „Lietuvos Respublikos valstybės sienos apsauga sausumoje, teritorinėje jūroje ir Kuršių mariose“ įgyvendinimas.
9. Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti programos įgyvendinimas ir socialinio būsto fondo panaudojimas.
10. Žemės tvarkymo ir administravimo programos lėšų naudojimas valstybinės žemės valdymui.

Valstybinio audito ataskaitos
„Lietuvos Respublikos 2015 metų
valstybės konsoliduotųjų finansinių ir
biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių
teisingumas ir valstybės biudžeto
vykdymo vertinimas“
3 priedas

Teisės aktų, kurių nuostatų laikymasis buvo vertintas, sąrašas

1. Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas.
2. Lietuvos Respublikos Konstitucija.
3. Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas.
4. Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas.
5. Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas.
6. Lietuvos Respublikos fiskalinės drausmės įstatymas.
7. Lietuvos Respublikos savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymas.
8. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimas Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).
9. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2010-01-29 įsakymas Nr. 1K-022 „Dėl vykdymo ataskaitų“ (su vėlesniais pakeitimais).
10. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011-03-02 nutarimas Nr. 277 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės rezervo lėšų skyrimo ir naudojimo taisyklių patvirtinimo“.
11. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003-07-03 įsakymas Nr. 1K-184 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).
12. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003-01-29 įsakymas Nr. 1K-019 „Dėl mokesčių ir kitų įmokų į valstybės biudžetą ir savivaldybių biudžetus apyskaitos“ (su vėlesniais pakeitimais).

Valstybinio audito ataskaitos „Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teisingumas ir valstybės biudžeto vykdymo vertinimas“
4 priedas

Informacija apie audituotas finansinių ataskaitų sritis ir subjektus

Auditautos apskaitos sritys	Audituoti subjektai
Nematerialusis turtas	Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija
	Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija
	Viešoji įstaiga Centrinė projektų valdymo agentūra
	Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas
	Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos
	Viešoji įstaiga Lietuvos verslo paramos agentūra
	Viešoji įstaiga Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija
Ilgalaikis materialusis turtas	Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos
	Lietuvos kariuomenė
	Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos
	Viešoji įstaiga Centrinė projektų valdymo agentūra
	Viešoji įstaiga Lietuvos verslo paramos agentūra
	Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas
	Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija
	Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba
	Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos
	Lietuvos Respublikos kultūros ministerija
	Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos
	Viešoji įstaiga Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija
	Valstybės iždas
Ilgalaikis finansinis turtas	Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos
	Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija
	Lietuvos Respublikos finansų ministerija
	Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos
	Lietuvos Respublikos energetikos ministerija
	Viešoji įstaiga Lietuvos verslo paramos agentūra
	Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija
	Kauno technologijos universitetas
	Vilniaus Gedimino technikos universitetas
	Vilniaus universitetas
	Generalinė miškų urėdija prie Aplinkos ministerijos
	Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos
Mineraliniai išteklių ir kitas ilgalaikis turtas	Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos
Atsargos	Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas

Audituotos apskaitos sritys	Audituoti subjektai
Per vienerius metus gautinos sumos	Viešoji įstaiga Centrinė projektų valdymo agentūra
	Valstybės išdas
	Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos
	Valstybinės mokesčių inspekcijos mokesčių fondas
	Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija
	Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija
	Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija
	Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos
	Juozo Miltinio dramos teatras
	Viešoji įstaiga Centrinė projektų valdymo agentūra
	Viešoji įstaiga Būsto energijos taupymo agentūra
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	Valstybės išdas
	Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos
	Viešoji įstaiga Centrinė projektų valdymo agentūra
	Viešoji įstaiga Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija
Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto	Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos
	Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos
	Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija
	Lietuvos Respublikos finansų ministerija
	Lietuvos Respublikos energetikos ministerija
	Lietuvos kariuomenė
	Viešoji įstaiga Centrinė projektų valdymo agentūra
Finansavimo sumos iš ES, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų	Valstybės išdas
	Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos
	Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija
	Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos
	Lietuvos Respublikos energetikos ministerija
	Lietuvos Respublikos ūkio ministerija
	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija
	Vilniaus universitetas
	Lietuvos kariuomenė
	Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninė Kauno klinikos
	Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija
	Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija
	Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos
	Kauno technologijos universitetas
	Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija
	Klaipėdos universitetas
	Lietuvos sveikatos mokslų universitetas
	Viešoji įstaiga Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikos
	Aleksandro Stulginskio universitetas
	Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos

Audituotos apskartos sritys	Audituoti subjektai
	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūra
	Vytauto Didžiojo universitetas
	Viešoji įstaiga Būsto energijos taupymo agentūra
	Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos
	Viešoji įstaiga Centrinė projektų valdymo agentūra
Finansavimo sumos iš kitų šaltinių	Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos
	Vilniaus Gedimino technikos universitetas
	Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas
	Viešoji įstaiga Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikos
	Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninė Kauno klinikos
	Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija
	Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija
	Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija
	Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija
	Lietuvos Respublikos ūkio ministerija
	Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija
	Lietuvos kariuomenė
	Vilniaus universitetas
	Klaipėdos universitetas
	Lietuvos Respublikos finansų ministerija
	Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka
Ilgalaikiai įsipareigojimai	Valstybės išdas
	Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos
	Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas
	Lietuvos Respublikos energetikos ministerija
	Viešoji įstaiga Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija
Trumpalaikiai įsipareigojimai	Valstybės išdas
	Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos
	Valstybinės mokesčių inspekcijos mokesčių fondas
	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija
	Lietuvos Respublikos energetikos ministerija
	Lietuvos Respublikos finansų ministerija
	Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija
	Lietuvos Respublikos kultūros ministerija
	Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija
	Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija
	Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija
	Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija
	Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija
	Lietuvos Respublikos ūkio ministerija
	Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija

Audituotos apskaitos sritys	Audituoti subjektai
	Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija
	Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija
	Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos
	Generalinė miškų urėdija prie Aplinkos ministerijos
	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūra
	Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos
	Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos
	Vilniaus universitetas
	Kauno technologijos universitetas
	Vilniaus Gedimino technikos universitetas
	Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas
	Nacionalinis vėžio institutas
	Viešoji įstaiga Lietuvos verslo paramos agentūra
	Viešoji įstaiga Būsto energijos taupymo agentūra
	Viešoji įstaiga Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija
	Viešoji įstaiga Centrinė projektų valdymo agentūra
	Juozo Miltinio dramos teatras
Rezervai	Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos
	Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos
Nuosavybės metodo įtaka	Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos
	Lietuvos Respublikos finansų ministerija
	Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija
	Generalinė miškų urėdija prie Aplinkos ministerijos
Pagrindinės veiklos finansavimo pajamos	Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos
	Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija
	Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija
	Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija
	Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninė Kauno klinikos
	Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos
	Nacionalinis vėžio institutas
	Viešoji įstaiga Kauno klinikinė ligoninė
	Viešoji įstaiga Klaipėdos jūrininkų ligoninė
	Viešoji įstaiga Respublikinė Kauno ligoninė
	Viešoji įstaiga Respublikinė Klaipėdos ligoninė
	Viešoji įstaiga Respublikinė Panevėžio ligoninė
	Viešoji įstaiga Respublikinė Šiaulių ligoninė
	Viešoji įstaiga Respublikinė Vilniaus universitetinė ligoninė
	Viešoji įstaiga Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikos
	Generalinė miškų urėdija prie Aplinkos ministerijos
	Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas
	Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos

Audituotos apskaitos sritys	Audituoti subjektai
	Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos
	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija
	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūra
	Lietuvos Respublikos energetikos ministerija
	Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija
	Lietuvos Respublikos ūkio ministerija
	Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos
	Lietuvos kariuomenė
	Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija
	Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija
	Aleksandro Stulginskio universitetas
	Kauno technologijos universitetas
	Klaipėdos universitetas
	Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka
	Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija
	Lietuvos sveikatos mokslų universitetas
	Vilniaus Gedimino technikos universitetas
	Vilniaus universitetas
	Vytauto Didžiojo universitetas
	Lietuvos Respublikos finansų ministerija
Pagrindinės veiklos mokesčių ir socialinių įmokų pajamos	Valstybės išdas
Pagrindinės veiklos kitos pajamos	Valstybės išdas
	Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos
	Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos
	Viešojo įstaiga Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikos
	Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninė Kauno klinikos
	Viešojo įstaiga Respublikinė Šiaulių ligoninė
	Viešojo įstaiga Respublikinė Panevėžio ligoninė
	Viešojo įstaiga Respublikinė Vilniaus universitetinė ligoninė
	Viešojo įstaiga Kauno klinikinė ligoninė
	Viešojo įstaiga Klaipėdos jūrininkų ligoninė
	Viešojo įstaiga Respublikinė Kauno ligoninė
	Viešojo įstaiga Respublikinė Klaipėdos ligoninė
	Nacionalinis vėžio institutas
	Vilniaus universitetas
	Lietuvos sveikatos mokslų universitetas
Pagrindinės veiklos darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudos	Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos
	Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija
	Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija
	Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija
	Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninė Kauno klinikos

Audituotos apskaitos sritys	Audituoti subjektai
	Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos
	Nacionalinis vėžio institutas
	Viešoji įstaiga Kauno klinikinė ligoninė
	Viešoji įstaiga Klaipėdos jūrininkų ligoninė
	Viešoji įstaiga Respublikinė Kauno ligoninė
	Viešoji įstaiga Respublikinė Klaipėdos ligoninė
	Viešoji įstaiga Respublikinė Panevėžio ligoninė
	Viešoji įstaiga Respublikinė Šiaulių ligoninė
	Viešoji įstaiga Respublikinė Vilniaus universitetinė ligoninė
	Viešoji įstaiga Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikos
	Generalinė miškų urėdija prie Aplinkos ministerijos
	Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas
	Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos
	Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos
	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija
	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūra
	Lietuvos Respublikos energetikos ministerija
	Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija
	Lietuvos Respublikos ūkio ministerija
	Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos
	Lietuvos kariuomenė
	Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija
	Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija
	Aleksandro Stulginskio universitetas
	Kauno technologijos universitetas
	Klaipėdos universitetas
	Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka
	Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija
	Lietuvos sveikatos mokslų universitetas
	Vilniaus Gedimino technikos universitetas
	Vilniaus universitetas
	Vytauto Didžiojo universitetas
	Lietuvos Respublikos finansų ministerija
	Mykolo Romerio universitetas
	Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba
	Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija
	Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos
	Šiaulių apskrities vyriausiasis policijos komisariatas
	Kauno apskrities vyriausiasis policijos komisariatas
	Klaipėdos apskrities vyriausiasis policijos komisariatas
	Vilniaus apskrities vyriausiasis policijos komisariatas

Audituosios apskaitos sritys	Audituoti subjektai
	Lietuvos Respublikos Generalinė Prokuratūra
	Viešoji įstaiga Centrinė projektų valdymo agentūra
	Viešojo saugumo tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos
Pagrindinės veiklos nuvertėjimo ir nurašytų sumų sąnaudos	Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos
Pagrindinės veiklos socialinių išmokų sąnaudos	Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija
Pagrindinės veiklos finansavimo sąnaudos	Valstybės iždas
	Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos
	Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos
Pagrindinės veiklos kitos sąnaudos	Valstybės iždas
	Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos
	Lietuvos Respublikos finansų ministerija
	Lietuvos kariuomenė
	Viešoji įstaiga Būsto energijos taupymo agentūra
Kitos veiklos sąnaudos	Viešoji įstaiga Būsto energijos taupymo agentūra

Šaltinis: Valstybės kontrolė

Valstybinio audito ataskaitos
„Lietuvos Respublikos 2015 metų
valstybės konsoliduotųjų finansinių ir
biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių
teisingumas ir valstybės biudžeto
vykdymo vertinimas“
5 priedas

Apibendrinta informacija apie audito metu nustatytus dalykus ir
ankstesnių auditų metu teiktas neįgyvendintas rekomendacijas bei
pastebėjimus, kurie turi įtakos 2015-12-31 VKFAR teisingumui

Audituoti subjektai	Audito metu nustatytų dalykų ir ankstesnių auditų metu teiktų neįgyvendintų rekomendacijų įtaka finansinių ataskaitų rinkinio 2015-12-31 duomenų teisingumui					
	finansinės būklės ataskaitos duomenys	veiklos rezultatų ataskaitos duomenys	grynojo turto pokyčių ataskaitos duomenys	pinigų srautų ataskaitos duomenys	aiškinamojo rašto duomenys	vidaus kontrolės sistemos veikimas konsolidavimo procese
Ministerijos						
Aplinkos ministerija	+	+	-	M	+	+
Energetikos ministerija	+	+	+	+	+	+
Finansų ministerija kaip valstybę konsoliduojanti ir apskaitai metodiškai vadovaujanti institucija	P2, P4	P4	+	+	P4, P5	P1, P3
Finansų ministerija	P2	+	+	+	+	P3
Krašto apsaugos ministerija	+	+	-	-	-	+
Kultūros ministerija	P4, P6, P7	P4, P7	-	-	P4, P7	+
Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	P2	+	-	+	M	+
Susisiekimo ministerija	P2, P6	M	+	+	+	+
Sveikatos apsaugos ministerija	M	M	-	+	+	+
Švietimo ir mokslo ministerija	+	+	-	+	M	+
Teisingumo ministerija	P4, P9	P4, P9	-	-	P4, P9, P10	P11
Ūkio ministerija	+	M	-	+	+	+
Užsienio reikalų ministerija	P4, P12	P4, P12	-	-	P4, P12	M
Vidaus reikalų ministerija	M	M	-	+	+	+
Žemės ūkio ministerija	+	+	-	+	+	+
Mokesčių ir kiti išteklių fondai						
Valstybės iždas	M	P4	-	+	M	+
VMI Mokesčių fondas	P2	P4	P4	P4	P4	+
Kitos įstaigos						
Generalinė miškų urėdija	P4, P2 M	M	+	M	M	+

Auditorius: subjektai	Audito metu nustatytų dalykų ir ankstesnių auditų metu teiktų neįgyvendintų rekomendacijų įtaka finansinių ataskaitų rinkinio 2015-12-31 duomenų teisingumui					
	finansines bukles ataskaitos duomenys	veiklos rezultatų ataskaitos duomenys	grynojo turto pokyčių ataskaitos duomenys	pinigų srautų ataskaitos duomenys	aiškinamojo rašto duomenys	vidaus kontrolės sistemos veikimas konsolidavimo procese
Lietuvos automobilių kelių direkcija	M	+	+	+	+	+
Lietuvos geologijos tarnyba	M	+	-	+	+	+
Aplinkos projektų valdymo agentūra	+	+	+	+	+	+
Nacionalinė mokėjimo agentūra	P2	+	+	+	+	+
Nacionalinė žemės tarnyba	P2, P4, P12, P13	P4, P13, P14	P12	+	P4, P12	+
VMI	+	+	-	-	+	+
Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba	M	M	-	+	+	+
Viešojo saugumo tarnyba	+	+	-	-	+	+
Lietuvos kariuomenė	M	M	-	+	+	M
Generalinė prokuratūra	+	+	-	-	+	+
Vilniaus apskr. vyriausiasis policijos komisariatas	+	+	-	-	+	+
Kauno apskr. vyriausiasis policijos komisariatas	+	+	-	-	+	M
Klaipėdos apskr. vyriausiasis policijos komisariatas	+	+	-	-	+	M
Šiaulių apskr. vyriausiasis policijos komisariatas	+	+	-	-	-	M
ASU	+	+	-	M	M	+
KTU	+	+	+	+	M	+
KU	M	M	-	M	M	M
LSMU	+	+	-	+	-	M
MRU	M	M	-	+	M	M
VGTU	P2	M	M	+	M	+
	M					
VU	P2	M	+	+	M	M
	M					
VDU	+	+	-	+	+	M
Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas	P2	M	-	+	M	+
	M					
Lietuvos nacionalinė M. Mažvydo biblioteka	+	+	-	+	+	+
Seimo kanceliarija	M	+	-	-	+	+
Juozo Miltinio dramos teatras	P2	M	-	-	-	+
LSMU ligoninė Kauno klinikos	+	+	-	+	+	+

Audituoti subjektai	Audito metu nustatytų dalykų ir ankstesnių auditų metu teiktų neįgyvendintų rekomendacijų įtaka finansinių ataskaitų rinkinio 2015-12-31 duomenų teisingumui					
	finansinės būklės ataskaitos duomenys	veiklos rezultatų ataskaitos duomenys	grynojo turto pokyčių ataskaitos duomenys	pinigų srautų ataskaitos duomenys	aikštinamojo rašto duomenys	vidaus kontrolės sistemos veikimas konsolidavimo procese
Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba	M	M	-	-	M	P13
Nacionalinis vėžio institutas	P4, P16	P4, P16	-	+	P4, P16	+
Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija	+	+	-	-	-	+
Būsto energijos taupymo agentūra	P2 M	M	-	-	M	M
Centrinė projektų valdymo agentūra	P3	+	-	+	-	+
Lietuvos verslo paramos agentūra	+	+	-	-	-	+
Kauno klinikinė ligoninė	+	+	-	+	+	+
Klaipėdos jūrinių ligoninė	+	+	-	+	+	+
Respublikinė Kauno ligoninė	M	M	-	+	+	+
Respublikinė Klaipėdos ligoninė	+	+	-	+	+	+
Respublikinė Panevėžio ligoninė	+	+	-	+	+	+
Respublikinė Šiaulių ligoninė	+	+	-	+	+	+
Respublikinė VU ligoninė	+	+	-	+	+	+
VU ligoninės Santariškių klinikos	+	+	-	+	+	+
Kiti viešojo sektoriaus subjektai	P17, P18 M	M	-	+	P17, P18	P19

- Neaudituoja.

+ Neatitiktį nenustatyta.

M Mažos vertės pastebėjimas, neturintis reikšmingos įtakos VKFAR, informacija, siūlymas ar rekomendacija ataskaitoje neteikiami.

P2 Aktualūs praėjusių auditų metu teikti pastebėjimai, turintys įtakos VKFAR teisingumui.

P4 Pastebėjimas dėl reikšmingų apskaitos klaidų, nesukurtų ar neveikiančių vidaus kontrolės priemonių, teikiama rekomendacija (rekomendacijos numeruojamos pagal eilės numerį rekomendacijų priemonių plane).

Šaltinis: Valstybės kontrolė

Valstybinio audito ataskaitos
 „Lietuvos Respublikos 2015 metų
 valstybės konsoliduotųjų finansinių ir
 biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių
 teisingumas ir valstybės biudžeto
 vykdymo vertinimas“
 7 priedas

Nekokybiškų finansinių ataskaitų duomenų, viešai teikiamų vartotojams,
 pavyzdys

VEIKLOS REZULTATŲ ATASKAITA
 PAGAL 2015 M. GRUODŽIO 31 D. DUOMENIS

2016-03-22 Nr. 26-26 (6) (data)

Veiklos rezultatai		Pateiktas valstybės ir atskaitomųjų įmonių rezultatas	
Veiklos rezultatai		Veiklos rezultatai	Veiklos rezultatai
I. VEIKLOS REZULTATAI			
1.	Veiklos rezultatai		
1.1.	Veiklos rezultatai		
1.2.	Veiklos rezultatai	179163,92	161292,77
1.3.	Veiklos rezultatai		
1.4.	Veiklos rezultatai	21278,40	13141,18
1.5.	Veiklos rezultatai	2682,19	1163,90
II. VEIKLOS REZULTATAI			
II.1.	Veiklos rezultatai		
III. VEIKLOS REZULTATAI			
III.1.	Veiklos rezultatai		
IV. VEIKLOS REZULTATAI			
IV.1.	Veiklos rezultatai		
V. VEIKLOS REZULTATAI			
V.1.	Veiklos rezultatai		
VI. VEIKLOS REZULTATAI			
VI.1.	Veiklos rezultatai		
VII. VEIKLOS REZULTATAI			
VII.1.	Veiklos rezultatai		
VIII. VEIKLOS REZULTATAI			
VIII.1.	Veiklos rezultatai		
IX. VEIKLOS REZULTATAI			
IX.1.	Veiklos rezultatai		
X. VEIKLOS REZULTATAI			
X.1.	Veiklos rezultatai		
XI. VEIKLOS REZULTATAI			
XI.1.	Veiklos rezultatai		
XII. VEIKLOS REZULTATAI			
XII.1.	Veiklos rezultatai		
XIII. VEIKLOS REZULTATAI			
XIII.1.	Veiklos rezultatai		
XIV. VEIKLOS REZULTATAI			
XIV.1.	Veiklos rezultatai		
XV. VEIKLOS REZULTATAI			
XV.1.	Veiklos rezultatai		
XVI. VEIKLOS REZULTATAI			
XVI.1.	Veiklos rezultatai		
XVII. VEIKLOS REZULTATAI			
XVII.1.	Veiklos rezultatai		
XVIII. VEIKLOS REZULTATAI			
XVIII.1.	Veiklos rezultatai		
XIX. VEIKLOS REZULTATAI			
XIX.1.	Veiklos rezultatai		
XX. VEIKLOS REZULTATAI			
XX.1.	Veiklos rezultatai		
XXI. VEIKLOS REZULTATAI			
XXI.1.	Veiklos rezultatai		
XXII. VEIKLOS REZULTATAI			
XXII.1.	Veiklos rezultatai		
XXIII. VEIKLOS REZULTATAI			
XXIII.1.	Veiklos rezultatai		
XXIV. VEIKLOS REZULTATAI			
XXIV.1.	Veiklos rezultatai		
XXV. VEIKLOS REZULTATAI			
XXV.1.	Veiklos rezultatai		
XXVI. VEIKLOS REZULTATAI			
XXVI.1.	Veiklos rezultatai		
XXVII. VEIKLOS REZULTATAI			
XXVII.1.	Veiklos rezultatai		
XXVIII. VEIKLOS REZULTATAI			
XXVIII.1.	Veiklos rezultatai		
XXIX. VEIKLOS REZULTATAI			
XXIX.1.	Veiklos rezultatai		
XXX. VEIKLOS REZULTATAI			
XXX.1.	Veiklos rezultatai		
XXXI. VEIKLOS REZULTATAI			
XXXI.1.	Veiklos rezultatai		
XXXII. VEIKLOS REZULTATAI			
XXXII.1.	Veiklos rezultatai		
XXXIII. VEIKLOS REZULTATAI			
XXXIII.1.	Veiklos rezultatai		
XXXIV. VEIKLOS REZULTATAI			
XXXIV.1.	Veiklos rezultatai		
XXXV. VEIKLOS REZULTATAI			
XXXV.1.	Veiklos rezultatai		
XXXVI. VEIKLOS REZULTATAI			
XXXVI.1.	Veiklos rezultatai		
XXXVII. VEIKLOS REZULTATAI			
XXXVII.1.	Veiklos rezultatai		
XXXVIII. VEIKLOS REZULTATAI			
XXXVIII.1.	Veiklos rezultatai		
XXXIX. VEIKLOS REZULTATAI			
XXXIX.1.	Veiklos rezultatai		
XL. VEIKLOS REZULTATAI			
XL.1.	Veiklos rezultatai		
XLI. VEIKLOS REZULTATAI			
XLI.1.	Veiklos rezultatai		
XLII. VEIKLOS REZULTATAI			
XLII.1.	Veiklos rezultatai		
XLIII. VEIKLOS REZULTATAI			
XLIII.1.	Veiklos rezultatai		
XLIV. VEIKLOS REZULTATAI			
XLIV.1.	Veiklos rezultatai		
XLV. VEIKLOS REZULTATAI			
XLV.1.	Veiklos rezultatai		
XLVI. VEIKLOS REZULTATAI			
XLVI.1.	Veiklos rezultatai		
XLVII. VEIKLOS REZULTATAI			
XLVII.1.	Veiklos rezultatai		
XLVIII. VEIKLOS REZULTATAI			
XLVIII.1.	Veiklos rezultatai		
XLIX. VEIKLOS REZULTATAI			
XLIX.1.	Veiklos rezultatai		
L. VEIKLOS REZULTATAI			
L.1.	Veiklos rezultatai		
LI. VEIKLOS REZULTATAI			
LI.1.	Veiklos rezultatai		
LII. VEIKLOS REZULTATAI			
LII.1.	Veiklos rezultatai		
LIII. VEIKLOS REZULTATAI			
LIII.1.	Veiklos rezultatai		
LIV. VEIKLOS REZULTATAI			
LIV.1.	Veiklos rezultatai		
LV. VEIKLOS REZULTATAI			
LV.1.	Veiklos rezultatai		
LVI. VEIKLOS REZULTATAI			
LVI.1.	Veiklos rezultatai		
LVII. VEIKLOS REZULTATAI			
LVII.1.	Veiklos rezultatai		
LVIII. VEIKLOS REZULTATAI			
LVIII.1.	Veiklos rezultatai		
LVIX. VEIKLOS REZULTATAI			
LVIX.1.	Veiklos rezultatai		
LX. VEIKLOS REZULTATAI			
LX.1.	Veiklos rezultatai		
LXI. VEIKLOS REZULTATAI			
LXI.1.	Veiklos rezultatai		
LXII. VEIKLOS REZULTATAI			
LXII.1.	Veiklos rezultatai		
LXIII. VEIKLOS REZULTATAI			
LXIII.1.	Veiklos rezultatai		
LXIV. VEIKLOS REZULTATAI			
LXIV.1.	Veiklos rezultatai		
LXV. VEIKLOS REZULTATAI			
LXV.1.	Veiklos rezultatai		
LXVI. VEIKLOS REZULTATAI			
LXVI.1.	Veiklos rezultatai		
LXVII. VEIKLOS REZULTATAI			
LXVII.1.	Veiklos rezultatai		
LXVIII. VEIKLOS REZULTATAI			
LXVIII.1.	Veiklos rezultatai		
LXIX. VEIKLOS REZULTATAI			
LXIX.1.	Veiklos rezultatai		
LXX. VEIKLOS REZULTATAI			
LXX.1.	Veiklos rezultatai		
LXXI. VEIKLOS REZULTATAI			
LXXI.1.	Veiklos rezultatai		
LXXII. VEIKLOS REZULTATAI			
LXXII.1.	Veiklos rezultatai		
LXXIII. VEIKLOS REZULTATAI			
LXXIII.1.	Veiklos rezultatai		
LXXIV. VEIKLOS REZULTATAI			
LXXIV.1.	Veiklos rezultatai		
LXXV. VEIKLOS REZULTATAI			
LXXV.1.	Veiklos rezultatai		
LXXVI. VEIKLOS REZULTATAI			
LXXVI.1.	Veiklos rezultatai		
LXXVII. VEIKLOS REZULTATAI			
LXXVII.1.	Veiklos rezultatai		
LXXVIII. VEIKLOS REZULTATAI			
LXXVIII.1.	Veiklos rezultatai		
LXXIX. VEIKLOS REZULTATAI			
LXXIX.1.	Veiklos rezultatai		
LXXX. VEIKLOS REZULTATAI			
LXXX.1.	Veiklos rezultatai		
LXXXI. VEIKLOS REZULTATAI			
LXXXI.1.	Veiklos rezultatai		
LXXXII. VEIKLOS REZULTATAI			
LXXXII.1.	Veiklos rezultatai		
LXXXIII. VEIKLOS REZULTATAI			
LXXXIII.1.	Veiklos rezultatai		
LXXXIV. VEIKLOS REZULTATAI			
LXXXIV.1.	Veiklos rezultatai		
LXXXV. VEIKLOS REZULTATAI			
LXXXV.1.	Veiklos rezultatai		
LXXXVI. VEIKLOS REZULTATAI			
LXXXVI.1.	Veiklos rezultatai		
LXXXVII. VEIKLOS REZULTATAI			
LXXXVII.1.	Veiklos rezultatai		
LXXXVIII. VEIKLOS REZULTATAI			
LXXXVIII.1.	Veiklos rezultatai		
LXXXIX. VEIKLOS REZULTATAI			
LXXXIX.1.	Veiklos rezultatai		
LXXXX. VEIKLOS REZULTATAI			
LXXXX.1.	Veiklos rezultatai		
LXXXXI. VEIKLOS REZULTATAI			
LXXXXI.1.	Veiklos rezultatai		
LXXXXII. VEIKLOS REZULTATAI			
LXXXXII.1.	Veiklos rezultatai		
LXXXXIII. VEIKLOS REZULTATAI			
LXXXXIII.1.	Veiklos rezultatai		
LXXXXIV. VEIKLOS REZULTATAI			
LXXXXIV.1.	Veiklos rezultatai		
LXXXXV. VEIKLOS REZULTATAI			
LXXXXV.1.	Veiklos rezultatai		
LXXXXVI. VEIKLOS REZULTATAI			
LXXXXVI.1.	Veiklos rezultatai		
LXXXXVII. VEIKLOS REZULTATAI			
LXXXXVII.1.	Veiklos rezultatai		
LXXXXVIII. VEIKLOS REZULTATAI			
LXXXXVIII.1.	Veiklos rezultatai		
LXXXXIX. VEIKLOS REZULTATAI			
LXXXXIX.1.	Veiklos rezultatai		
LXXXXX. VEIKLOS REZULTATAI			
LXXXXX.1.	Veiklos rezultatai		

Valstybinio audito ataskaitos
„Lietuvos Respublikos 2015 metų
valstybės konsoliduotųjų finansinių ir
biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių
teisingumas ir valstybės biudžeto
vykdymo vertinimas“
6 priedas

Duomenų apie žemės plotus Lietuvos apskrityse palyginimas

Apskritys	VĮ Valstybės žemės fondo ataskaitoje pateikti 2016-01-01 duomenys			Nacionalinės žemės tarnybos naudojami duomenys apskaičiuojant laisvos žemės plotą			laisvos žemės plotas duomenų skirtum as, tūkst. ha
	žemės naudmenos, tūkst. ha	žemės sklypų plotai, registruoti Nekiincoja mojo turto registre, tūkst. ha	laisvos žemės plotas, tūkst. ha	Geodezijos ir kartografijos departament o 2016-02- 05 rašto Nr. TR-1269- (5.34) duomenys, tūkst. ha	Nekiincojamojo turto registro duomenys apie 2016-01- 01 registruotus Nacionalinės žemės tarnybos patikėjimo teise valdomus žemės sklypų plotus, tūkst. ha	laisvos žemės plotas, tūkst. ha	
1	2	3	4 (2-3)	5	6	7 (5-6)	8 (4-7)
Respublikoje, iš viso	6 528,6	5 591,4	937,2	870,1	244,3	625,8	311,4
Alytaus	541,8	453,3	88,5	87,3	17,7	69,7	18,9
Druskininkų	45,3	40,0	5,3	6,0	1,6	4,4	0,9
Kauno	808,6	713,8	94,8	102,0	34,8	67,2	27,6
Klaipėdos	522,3	416,5	105,8	112,1	22,4	89,8	16,0
Neringos	13,9	6,2	7,7	3,0	0,2	2,8	4,9
Marijampolės	446,5	405,6	40,9	44,8	15,5	29,3	11,7
Panevėžio	787,8	701,0	86,8	61,4	23,0	38,4	48,4
Šiaulių	853,7	765,8	87,9	96,9	34,4	62,5	25,4
Tauragės	440,8	394,7	46,1	44,9	16,5	28,4	17,7
Telšių	434,9	396,1	38,8	43,1	15,7	27,3	11,5
Utenos	719,1	556,1	163,0	115,0	24,4	90,6	72,4
Vilniaus	973,0	788,5	184,5	162,5	39,8	122,7	61,8

Šaltinis: VĮ Valstybės žemės fondo ataskaita „Lietuvos Respublikos žemės fondas“, Nacionalinė žemės tarnyba

Siūlau įtraukti į Vyriausybės posėdžio (pasitarimo) darbotvarkės projektą

Dėl Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio (TAP-16-1569) (16-9967(2) ir Lietuvos Respublikos 2015 metų nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio ir 2015 metų valdžios sektoriaus balanso rodiklio postūmio užduoties įvykdymo ataskaitos (TAP-16-1568) (169968(2).

Pranešėjas: finansų ministrė R. Budbergytė

Dalyvauja: Finansų ministerijos Turto valdymo departamento Viešojo sektoriaus finansinių ataskaitų konsolidavimo skyriaus vedėja J. Tidikienė

Klausimo kuratorius: V.Pavardė, parašas

*Posėdžių rengimo skyriaus
patarėjas*

P. Gerasimovič

2016-04-29

<p>Apsvarstyta ministerijų atstovų pasitarime</p> <p><u>2016-10-04</u> (data)</p>	<p>Ministerijų atstovų pasitarimo protokolo išrašas</p> <p><i>1. Pernešti FM įvestinti Vyriausybės kanceleriu - M. Mačiulis ir TD pristatus 2. Projektą pristatyti Vyriausybės posėdyje (2016-10-04)</i></p>
<p>Informacija apie projekto svarstymą Vyriausybės pasitarime ar/ir Vyriausybės posėdyje</p>	<p>Papildoma informacija</p>